

SÖKAREN

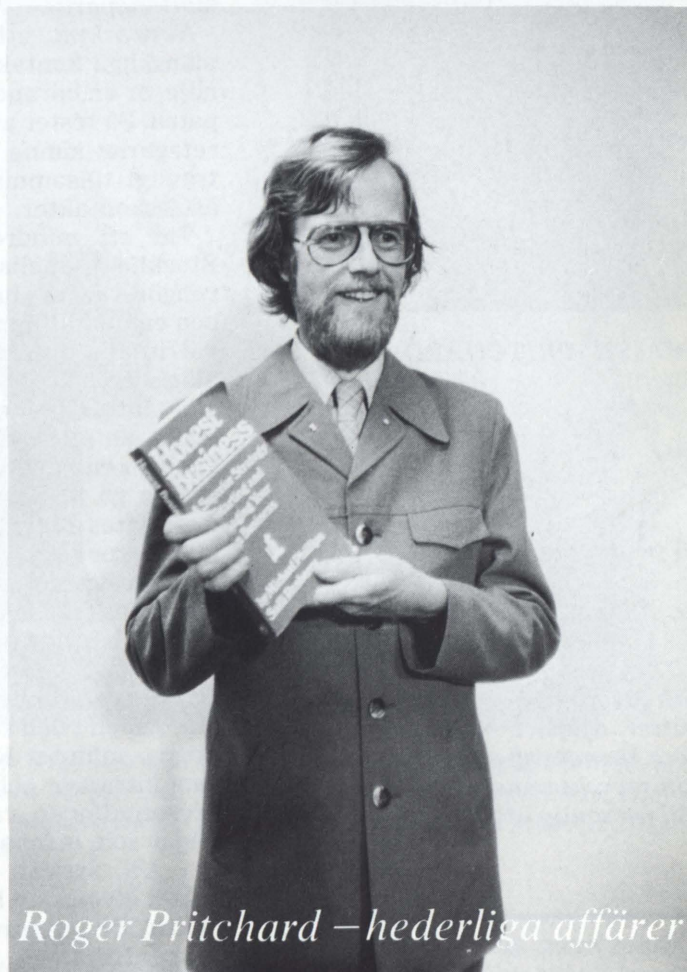
NR 9

1982 ÅRGÅNG 19

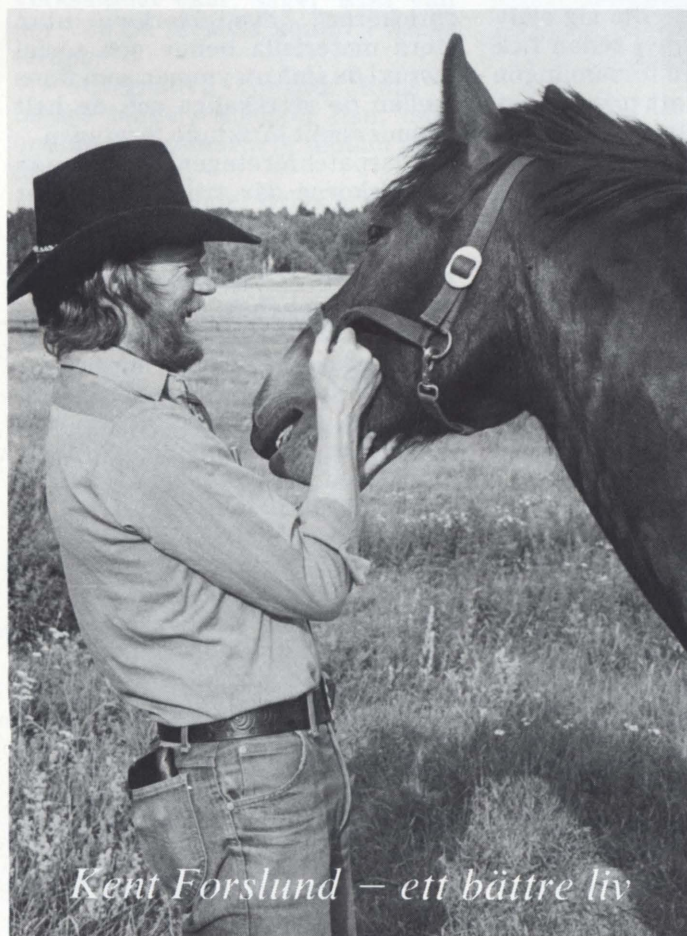
PRIS 10:00 inkl. moms

Helhetssyn – utställning

Roger Pritchard – hederliga affärer

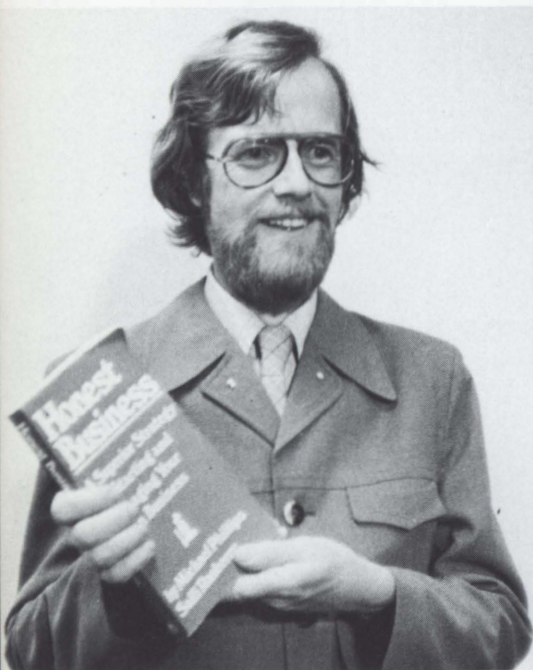

Kent Forslund – ett bättre liv

MemO – ny affärskultur

Kärlek i affärer

ROGER PRITCHARD (Foto Åsa Freij)

Av ÅSA FREIJ

I USA finns ett nätverk av ärliga och idealistiska småföretagare, som sätter djupare mänskliga värden före ekonomisk vinst. De menar att affärsverksamhet kan vara en väg till personlig utveckling.

Briarpatch är en lös organisation av ca 350 småföretagare i San Franciscoområdet i USA. Medlemmarna hålls samman av en gemensam ideologi i minst lika hög grad som av gemensamma affärsintressen. Ideologin går ut på att inte till varje pris vara kommersiell, utan att sätta djupare värden främst, såsom ärlighet och öppenhet samt att dela med sig, tjäna människorna, göra det som är roligt och förverkliga sig själv i sitt arbete.

– Detta betyder inte att affärer-na går dåligt, sa Roger Pritchard, representant för Briarpatch, när han i somras besökte Sverige. Tvärtom har Briarpatchföretag klarat sig bra, där andra företag har

misslyckats, och det just på grund av ärligheten, kvaliteten på varorna och tjänsterna samt att Briarpatchmedlemmarna hjälper och stöder varandra och tror på värdet av det de gör.

Pritchard befann sig på rundresa i Europa för att berätta om Briarpatch och inspirera affärsfolk att ta efter dess exempel. Han höll föredrag och seminarium i Stockholm och tog också initiativet till ett *networkingparty*.

Networking, att bilda nätverk av mänskliga kontakter för nytta och nöje, är en bärande idé inom Briarpatch. På fester av olika slag lär företagarna känna varandra, de har trevligt tillsammans och etablerar affärskontakter.

Vid ett mindre, första möte i Stockholm mellan Pritchard, arrangörerna av hans Sverigebesök och en handfull människor som var väl insatta i Briarpatches ideologi, kläcktes idén till ett knytkalas för alla intresserade. Någon lovade ställa sin stora lägenhet till förfogande, och så lät man djungeltelegrafarna gå till vänner och bekanta. Resultatet blev att ett hundratal människor samlades till en trivsam träff en vecka senare, där många nya vänskapsband knöts och nya projekt började planeras.

Pritchard berättade om sig själv och organisationen, och sedan fick var och en i den stora församlingen ett par minuter för att tala om sig, sina intressen och sitt jobb. Under presentationen var det då och då någon som utropade:

– Oh, sysslar du med det! Då måste du och jag kunna hjälpa varandra, för jag gör också... Låt oss prata efteråt!

Pritchard avslöjade om sin egen bakgrund att han var född och uppvuxen i England och hade studerat vid universitetet i Oxford. Han "undgick" att göra karriär inom den offentliga förvaltningen och reste i stället till USA och började studera sociologi och socialpsykologi. I samband med att hans far dog, började han intressera sig för hur sjukhusen tar hand om döende patienter. Som följd av detta hamnade han i Kalifornien, ty där var det enda sjukhus beläget som ville ta emot honom och låta honom studera vården av döende. I Kalifornien kom han i kontakt med Briarpatch och blev så småningom ekonomisk konsult inom organisationen och något av dess utlandsambassadör.

Briarpatch är egentligen namnet på en taggig buske. Att organisationen valt det namnet hänger samman med en känd amerikansk fabel, som handlar om Bror Kanin, ett litet smart djur som alltid lyckas överleva och dessutom göra livet roligt. Fabeln berättar om hur räven tar kaninen, men denna föreslår räven att om han vill göra honom riktigt illa, så ska han slänga in honom i det taggiga Briarpatchsnåret. Det gör räven, och på det sättet undkommer kaninen. För det är just i snår som kaniner lever. För dem är taggarna ett skydd utåt.

Briarpatchfolket liknar sitt eget sätt att överleva med kaninens. Vad man skyddar sig mot är det traditionella samhällets negativa sidor, storskalighet, kommersialism och materialism, det opersonliga klimatet, miljöförstöringen, högmekaniseringen och arbetslösheten. Att vara *briar* är ett alternativ både till arbetslöshet och till anställning inom den storskaliga affärsvärlden. Många *briars* har slutat sådana anställningar av samvetsskäl, tex för att företagen har tillverkat osunda produkter.

Richard Raymond, en av grundarna av organisationen, säger att Briarpatch består av människor som håller på att "lära sig leva i sprickorna", dvs överleva utan stora materiella behov och social status i de små utrymmen som finns mellan de storskaliga och de helt kommersiellt inriktade företagen.

Briarpatchföretagen är små, men människorna där arbetar med det som verkligen intresserar dem och som de menar är till nytta för konsumenterna och inte tillfredsställer några falska behov.

Eget företagande har stora fördelar. Man kan arbeta utifrån sina egna värderingar, man kan göra något som man anser värdefullt och som det därför känns meningsfullt att bidra med i samhället. Det finns också i Briarpatchfilosofin en tro att när man gör det som man ärligt menar är det rätta, då kommer tillräckliga ekonomiska medel så att arbetet kan utföras.

Inom Briarpatchorganisationen hjälper man varandra och delar med sig av såväl materiella ting som kunskaper och idéer för att kunna överleva som företagare. Det finns också en rådgivningsverksamhet för medlemmarna, och

Forts på sidan 5

Företag som är vänliga mot människor och miljö

ÅSA FREIJ har besökt MeMos kontor i Amsterdam

"Konspirationen i Vattumannens tid", som Marilyn Ferguson skriver om i boken *Mot en ny tidsålder*, syns inom många områden, även affärslivet. Männsikor med liknande idéer i Nya Tidens anda börjar samverka för ett bättre liv. I Sverige är framför allt konferenserna *Levande företag i en ny tid* symptom på den tendensen. I USA finns Briarpatchföretagen och i Holland företagskedjan MeMO, som båda arbetar efter principen att hederliga affärer, nyttiga produkter och trivsel går före expansion och vinst.

MeMO betyder ungefär "Företag som är vänliga mot människor och miljö".

– Intresset för småskalig affärsverksamhet ökar, säger Klas van der Ven på MeMOs kontor i Amsterdam.

– Alternativa företag finns i många länder, tillägger han, men organiserat samarbete mellan dem är inte vanligt.

I de flesta länder drivs alternativa företag av spridda eldsjälar som jobbar utan mycket kontakt med eller hjälp av varandra. MeMO är en unik samarbetsorganisation, trots likheter med Briarpatch i USA. Klas och hans arbetskamrater på MeMO får därför ta emot en ständig ström av besökare – inte minst från utlandet – som vill veta mer om organisationen.

Ny affärskultur

Som alla andra frågvisa, som kommer till MeMOs kontor i centrala Amsterdam, får jag en skriven historik i min hand. Mycket tid och arbete offras av MeMO-administratörerna för information till människor. Man är angelägen om den personliga kontakten och ställer alltid upp och berättar. Men den skrivna presentationen lättar litet på arbetsbördan och är bra att skicka ut.

Anna te Wechel och Klas van den Ven visar hur varje företag inom MeMO markeras på en tavla. MeMO står för småskalig företagsamhet med ekologisk medvetenhet, mänsklighet och jämförelsevis blygsam materiell standard. (Foto Åsa Freij)

Den börjar så här:

De företag som finns inom MeMO har en gemensam ideologi, som sammanfattas i följande punkter:

- Medveten begränsning av vinst, expansion och inkomst.
- Utveckling av personliga relationer och samarbete i stället för konkurrens.
- Självstyrelse och oberoende.
- Öppenhet och ärlighet mot omgivningen i fråga om företagets ekonomi och kvaliteten på varorna.
- Produktionsmetoder som ger nyttiga produkter av hög kvalitet.
- Effektivt utnyttjande av resurser.
- Återhållsam energiförbrukning.
- Undvikande av miljöfarliga och ohälsosamma biprodukter.

En grundinställning inom MeMO är att envar kan hjälpa till att bygga det samhälle han vill ha, ett giftfritt samhälle utan arbetslöshet med samarbete och vänskap mellan människor, som alla känner att de fyller en viktig funktion.

Historia

På sextioalet började små grupper och individer i Holland att inse att samhället inte var sådant som de önskade att det skulle vara. De kände ett behov att göra något för att förändra det.

Efter en tid av pratande, tänkande och ofta mindre framgångsrikt revolutionärt agerande, bestämde de sig för att göra något mer praktiskt. Experiment började ta form på olika håll.

Kollektiv bildades, aktionsgrupper sattes igång med ekologiska och politiska mål. Mer naturliga sätt att leva, äta, producera och sköta hälsan (åter)upptäcktes.

Mycket kretsade kring mat. En del människor flyttade till landet och började alternativ giftfri odling. Några sålde sina naturprodukter i städerna, små vegetariska restauranger startades. Så började den alternativa företagsamheten växa fram. Sedan följde annan alternativ verksamhet såsom uppsamling av matrester till djurfoder, återanvändning av olika material, butiker för begagnade kläder, små möbelsnickerier, systugor, tryckerier och diverse hantverkställen. Många etablerade sig också i serviceyrken. Bokföring, terapi, naturläkekonst, rådgivning om alternativ energi var några vanliga områden.

För att undvika hård konkurrens, knapphet inom vissa områden och överproduktion inom andra började ett samarbete, där man kom överens om vilken mängd varor som skulle produceras samt om kvaliteten och priset. På så sätt gav det traditionella ekonomiska systemet vika för en samarbetsekonomi.

Vantrivselsn med den hårda materialistiska, opersonliga kontakten – eller bristen på kontakt – mellan människor och ett ökande behov av mänsklig närhet liksom efter meningsfullhet och ärlighet i det dagliga arbetet bidrog till utvecklingen av den alternativa företagsamheten.

1976

– 1976 togs initiativet till att bilda MeMo, berättar Klas van den Ven, som själv varit med från början. Klas hoppade av en välbetald anställning som ekonom i ett storföretag för att i stället med blygsam lön göra ett ideellt arbete till förmån för små människo- och miljövänliga företag.

MeMO i Amsterdam var från början ett kontor med nationell räckvidd och med främst rådgivande verksamhet. Numera är det en av 15 regionala kontor inom MeMo.

– Vi är angelägna om att undvika centralisering, förklarar Klas.

På de olika kontoren arbetar nu närmare 50 personer. MeMO har ca 1 300 medlemsföretag, men siffran stiger. Medelstorleken på företagen, som alla är högst fem år gamla, är tre anställda. Många är enmansföretag; ett fåtal har mer än 10 anställda. Man arbetar också ofta under andra former än anställning, t ex kooperativ.

MeMOs verksamhet finansieras genom medlemsavgifter, donationer och visst statligt stöd – ibland indirekt genom att en del av dem som arbetar där egentligen är arbetslösa och har statligt understöd.

Klas förklarar att de holländska myndigheterna ser mycket välviljigt på MeMOs verksamhet.

– Vad har de för val? tillägger han. Det gamla systemet är i kris, och man ser att det här fungerar. Vi har en miljon arbetslösa i det här landet – av 14 miljoner människor. Den officiella siffran är visserligen bara hälften så stor, men då döljs mycken arbetslöshet genom att de icke registrerade inte medräknas liksom inte heller de som är långvarigt sjukskrivna eller sjukpensionerade utan att egentligen behöva eller vilja vara det.

– I början sågs vi nog som bara ytterligare en tokig grupp alternativmänniskor, men nu är vi mycket respekterade. Institutioner, skolor, fackföreningar och branschorganisationer kommer ofta på studiebesök.

Klas konstaterar med tillfredsställelse att den missnöjestendens som i början präglade alternativrörelsen, har försvunnit.

– Det var nej till gifter, nej till vapen, nej till allt möjligt. Nu kommer vi med positiva och konstruktiva förslag. Och vi handlar. Jag tror att vi fyller vår viktigaste funktion genom att vara levande, inspirerande exempel. Vi visar att det går att göra något själv. Vi sitter inte längre och väntar på att samhället skall handla. Vi är inte heller maktlösa offer för omständigheterna. Vi kan påverka utvecklingen – och det är vårt ansvar att göra det.

Klas tycker sig också kunna konstatera att handlingsviljan sprider sig. Inom fackföreningarna börjar man följa MeMOs exempel, och religiösa grupper startar egna affärsverksamheter och skapar arbets-tillfällen.

– Jag tror vi är en viktig faktor, när det gäller förändringen av hela vår kultur, säger Klas och menar att man också måste sikta på att vidga verksamheten till att inte bara gälla affärslivet utan alla områden i tillvaron. Vi måste t ex göra något åt de gamlas isolerade situation och bygga ett vänligt samhälle där alla människor lever tillsammans i stället för i skilda kategorier. De internationella problemen måste också finnas med i visionen och handlingen.

Ett nytt liv

En annan eldsjäl bland MeMOs 12 anställda i Amsterdam, som delar

MeMOs affärskultur har som bas ett naturligt, enkelt och ansvarsfullt levnadssätt. Arbetsfilosofin är att arbete inte bara är ett sätt att tjäna till sitt uppehälle, utan har en mycket djupare betydelse. Man frågar inte: Hur ska jag få så stort ekonomiskt utbyte som möjligt av mitt arbete? Utan man frågar: Hur kan jag tjäna samhället med det jag gör? – Man önskar död åt den gamla egoistiska livsstilen.

på fyra normallöner, är Anna te Wechel. Hon tror själv att hon är "ett typiskt fall" i alternativkretsar.

– Jag arbetade inom en stor veckotidningskoncern, berättar hon. Och vantrivdes hela tiden! Det var kommersiellt, ytligt, beklämmande, meningslöst eller rent av skadligt. Till sist slutade jag för att under fyra år göra vad man kallar "ingenting". Det innebar att jag tänkte, läste, gick kurser, försökte mig på konstnärlig verksamhet och började intressera mig för livs-åskådningsfrågor.

Anna tror att alla människor behöver en sådan period i sitt liv för att stanna upp och besinna vad de håller på med och finna sig själva.

– Jag kände mig aldrig ensam – för första gången i mitt liv – under den här perioden, trots bristen på arbetskamrater, berättar hon.

– Och nu känner jag mig som jag fått ett nytt liv sedan jag började arbeta här, eller... du förstår vad jag menar, tillägger hon och skratrar litet generat för att hon använder så stora ord.

Att hon trivs nu och känner att hon gör något meningsfullt är dock inte att ta miste på. Hon berättar också med entusiasm om varför hon tycker att det är "hundra procents skillnad" mellan problem på den här arbetsplatsen och på den gamla.

– Här är vi alla inställda på att göra vårt bästa och på att utvecklas som människor. Det gör att när det uppstår en schism, grälar man inte eller talar illa om den andra, skyller ifrån sig, fryser ut eller slutar. Man frågar sig vad man själv gjort för fel, hur den andra kan tänkas uppfatta situationen, man talar om det med en positiv inställning.

Samma inställning kännetecknar hela alternativrörelsen, tror både Klas och Anna. Även om de människor och företag som är med i MeMO är mycket olika, har olika religion, levnadssätt, arbetsområde och inställning till i vilken utsträckning man skall använda sig av modern teknik, så finns där ett slags

hjärtats gemenskap.

– Det finns skillnader i inställningen till datorer, säger Klas, som själv vill använda datorer – med förnuft. En del vill gå tillbaka till "farfars tid", men jag tror det gäller att hitta en balans mellan "farfars" kunskaper och arbetssätt och den moderna tekniken.

En process

Klas framhåller att MeMO ständigt söker sin form.

– Vi är i en process, säger han, en ständigt pågående process, och vi har ännu inte funnit den ideala formen för hur vi t ex ska fatta beslut. Det gäller att hitta någon balans mellan det gamla diktatoriska sättet och det överdrivet demokratiska, som vi t ex haft vid våra universitet med stormöten och oändliga diskussioner där alla ska få säga sitt.

– Vi vill också hitta en balans mellan arbete och fritid. Däremellan ska inte gå en skarp gräns. Arbetet bör vara sådant att det är ett sätt att leva.

– Här på kontoret delar vi också på olika sysslor för att undvika specialisering och långtråkighet, men på ett sådant sätt att någons sakkunskap ändå utnyttjas.

Annas specialjobb är att ta fram MeMO-katalogen, en förteckning över alla medlemmarna. Den innehåller även artiklar om medlemmar samt annonser.

MeMO har också en egen tidning, "MeMOKrant", som utkommer med sex nummer om året, men snart ska bli månadstidning. Upplagan är ca 13 000 exemplar.

– Vi skriver i en positiv ton. Både publikationerna ska vara inspirationskällor för gamla och nya medlemmar, förutom att de ger upplysningar och hjälp till kontakter, säger Klas.

– Vi har också ett register över idéer, säger han och visar ett omfattande kartotek. Vi har en marknadsundersökningsgrupp och en uppfinnargrupp, som hittar på nya produkter. Och den som är tveksam om vilken bransch han ska gå in i, kan få hjälp av oss att se var det finns behov av folk eller produkter.

Hjälpen till den som vill starta nytt kan vara att MeMO förmedlar kontakten med en erfaren medlem i den aktuella branschen. Hos denna kan nybörjaren få gå och lära sig – gratis!

– Kan du tänka dig att någon i det gamla systemet lär upp en blivande konkurrent?!

MeMO har också många sympatisörer som är kvar inom storföretagen men på sin fritid ställer upp

som rådgivare med sina fackkunskaper.

MeMOs ekonomiska hjälp till sina medlemmar är naturligtvis en mycket viktig del. Man har egen bankverksamhet. Genom att man är ett slutet sällskap kan man undgå banklagarna och får ge och ta lån.

Medlemmar och sympatisörer lånar ut pengar till MeMObanken gratis eller till mycket låg ränta. Andra medlemmar får sedan låna pengar till en något högre men fortfarande mycket låg ränta – ungefär sex procent.

När jag till slut ska lämna det entusiastiska sällskapet och går nedför den typiskt smala och stupande holländska trappan, pekar Klas på ett par dörrar.

– Där är vårt alternativa försäkringsbolag!

Och han pekar på en annan dörr! – Och vi har alternativa jurister! Men det får bli en annan historia.

Briarpatch Forts

man anordnar seminarier och utbildning.

Man är mån om att ha en öppen och personlig kontakt både med varandra och med kunderna. Man sprider upplysning om sina egna produkter och även om det som är viktigt för alla människor, t ex framtidsforskning, miljövard, etik.

Man har också en helt öppen bokföring. Vem som helst kan ta del av företagets ekonomi.

Genom medlemsavgifter, som är av frivillig storlek, har man råd att ha en person, en samordnare, anställd. Men organisationen har inga egna lokaler, utan samordnaren använder kontoret hos någon av medlemmarna som arbetsplats. Någon egentlig ledning finns inte, utan be-

Hjälp mig knyta de ljusa punkterna samman till ett nätverk av ljus med allt tätare maskor att slutligt flyta ihop till ett helt utan att mer släppa mörker igenom.

Asa Freij

MeMOKrant
MEMO-EN MILJÖVÄNLIG OCH EKOLOGISK TIDNING
Wie geloof in nieuwe levensstijl ... moet ook risico durven lopen
Wat is Memo?
Op drie HTS-en is al plaats voor het 'technisch alternatief'

Kenneth, Camille, Madeleine, Cecilia och Kent – fem av sju medlemmar i en "familj" med en religiös men osekterisk syn på verkligheten.

”ETT BÄTTRE LIV. EN STÖRRE VERKLIGHET”

Reportage från ett kollektiv

Kent Forslund, vem är han? För Medelsvensson är han en *nobody*, ty Svensson har aldrig hört talas om Kent Forslund. Men i sökarkretsar, och bland folk som går i terapi, har hans namn nämnts. Omdömena har varit skiftande. "En fin och klok människa." – "En hemmagjord, medelmåttig terapeut." – "En som tror att han är Jesus."

En person uppmanar oss att skriva om Kent Forslund för att han är bra, en annan för att han inte är det.

Norr om Stockholm bor sju personer i ett kollektiv med Kent

Forslund som centralgestalt. Jag besöker dem en kväll i juli för att ta reda på om där finns ungdomar hjärntvättade av en svensk guru.

Vi samlas i vardagsrummet. I början går intervjun trögt. Svaren på mina frågor blir kortfattade. Kanske är gruppen tveksam inför reportern. – Vad är han ute efter? Kan han förstå? – Men de öppnar sig mer och mer, och till slut känns ett slags gemenskap mellan gruppen och reportern. Man finner likheter i livssyn, och en fin, andlig atmosfär uppstår.

Det är trevliga, sympatiska unga människor jag träffar. De lever tillsammans för att de tycker om varandra och vill göra något fint av sitt liv. De har inte lätt att uttrycka sina upplevelser. Några formuleringskonstnärer är de inte. Men de har en fin utstrålning.

Tre flickor och fyra pojkar är det. Ingen av dem är gift, men Kent och Cecilia håller ihop som ett par.

Min utkastade fråga om gruppsex möts av vänlig förtrytelse. De har fått höra mycket om sig själva på omvägar, säger de: att de knarkar,

att alla ligger med alla huller om buller, att Kent utnyttjar flickorna sexuellt, att de håller på med hypnos och djävulsdyrkan. Men inget av det är sant.

De sju är snälla och trevliga människor, en "familj" med en religiös syn på verkligheten. De tror på Gud. De läser Bibeln.

Kent är terapeut, Madeleine jobbar i hälsokostaffär, Camille säljer sandaler, Cecilia är konduktör, Kenneth är ingenjör, Johan arbetar på restaurang och Henrik står i affär.

Kent – en hjälpare

Kent Forslund är ingen intellektuell, ingen boklörd. Han läser nästan inte böcker, säger han. Han har arbetat som samtalsterapeut i många år, tar hand om människor med problem, hjälper dem att se problemen och lösa dem. Som terapeut är han *self made*, har inga specialskolor, mer än livets egen skola. Kanske får han därmed bättre kontakt med många hjälpsökande än en högt utbildad psykolog?

Nu har några unga människor samlats runt honom. Efter mycket sökande och med olika bakgrund har de funnit sin tro, livssyn och väg igenom livsproblemen. Kent är auktoriteten. Men de ställs inte under hans vilja. Han vill lära dem att klara sina problem själva.

Jag frågar Cecilia vad det viktigaaste är som hon fått ut av livet i kollektivet.

– Tro på Gud! svarar hon.

Men vad är Gud? undrar jag. Det finns många olika åsikter om Gud.

– Gud är en positiv energi, svarar Kent. Kärlek om du så vill. Gud är ljuset.

– Men vi tror inte på någon djävul eller ond makt, säger Cecilia. När man har det taskigt, mår dåligt, då är man i ett helvete. Det kommer från en själv.

Helvetet är alltså något som vi skapar oss själva med våra känslor inför verkligheten.

Men Gud då, och himlen? Skapar vi dem också själva?

Nej, inte på samma sätt. Gruppen bejakar gudsbegreppet men inte djävulsbegreppet. Gud är kärlekens kraft, som man kan nå. Men om vi stänger av Gud, då har vi den onda kraften inom oss, som leder vilse.

Men någon verklig djävul existerar inte.

– Nej, säger Kent, att tro på djävulen är att skyffla över ansvaret på en utomstående makt. Det är lätt att säga att "fan flög i mig" och så få sina egna dumheter förklara – men vi har alltid själva ansva-

ret för våra handlingar.

Vad är karakteristiskt för gruppen kring Kent Forslund?

Jo, de vill leva ett bättre liv, och ett självständigt liv. De strävar efter frihet genom ansvar. Och de tänker på gruppen i första hand, tänker på att allt de gör påverkar gruppen.

– Om man gör något som man känner är fel, så påverkar det gruppen negativt.

– Och gruppen påverkar samhället, och samhället påverkar världen...

Man tar ansvar för varandra, tänker inte bara på sig själv.

– Karakteristiskt för gruppen, menar Kent, är att man där löser sina problem, man flyr dem inte.

Kent är mån om att alla i hans omgivning skall må bra. Han lyssnar alltid efter detta, frågar.

– Mår man inte bra, säger han, beror det på att man har problem. Och problemen är vi här för att lösa.

Det är Kent som visar hur problemen kan lösas. De andra lägger fram sina bekymmer för honom, eller för varandra.

– Eftersom jag står utanför problemet, säger han, ser jag ganska omgående var det består. Jag ser beteendemönstret, hör försvaren när de dyker upp, eftersom jag har övat upp den analytiska förmågan.

Ett annorlunda liv

Vad har fört ungdomarna till kollektivet? Jo, en har hört talas om det genom en arbetskamrat, en annan har hört om Kent som terapeut. Madeleine säger att hon mår bättre och bättre genom Kents terapi, och sedan ville hon förena sig med kollektivet. Cecilia sökte efter ett annorlunda, medvetet liv. Så träffade hon Kent och hans vänner och kände att hon ville flytta ihop med dem. Kenneth var låst i ateism och misstro mot kyrkan och religionen. Men Kent och människorna kring honom gav förklaringar som Kenneth kunde acceptera. Camille började gå i terapi för Kent. Där fick hon bättre hjälp än i andra terapier. Hon anser att det annorlunda med Kent som terapeut är att han har en mycket stark andlig kraft.

Hur lever de i kollektivet? Delar de på allt? Nej, var och en har sin egen ekonomi, men de betalar gemensamt hyra och mat. De är så gott som vegetarianer, äter sällan kött. De kan dricka vin ibland. Ingen röker, men ett par av pojkarna snusar. På fritiden musicerar de – "hellre än bra" – de har hästar och grönsaksland. TV finns, men an-

vänds sällan.

Gemensamt för dessa ungdomar är att de vill göra något av sitt liv. Då blir den livssyn Kent har betydelsefull. De diskuterar livssynsfrågor varje dag.

Camille säger att filosofin bygger på att livet är en helhet – man kan alltså inte skilja ut livssynen från vardagslivet, utan livssynen präglar hela livet, även vardagen. Man sysslar inte med filosofi på kvällar och helger och struntar i den för övrigt, utan den genomsyrar livet från morgon till kväll. Man vill vara nära Gud i varje minut, även när man till exempel är med hästarna. Om man är tillsammans med hästarna på ett bra sätt, då är man nära Gud, men är man tillsammans med dem på ett dåligt sätt, då är man långt från Gud.

Camille framhåller att i andra grupper får man föreskrivet hur man skall göra, för det står i någon bok – man skall till exempel utföra vissa övningar, så blir allt bra. Gruppen kring Kent saknar sådana regler – man får lära känna sig själv och besluta själv hur man vill ha det. På sätt och vis saknar Camille regler, men kollektivet stöder individens strävan att bli självständig. Man har inget färdigt svar på någon fråga, men man lever med varandra och försöker hjälpa varandra att göra framsteg – fast envar har sin egen unika väg att gå.

– Vi påstår inte att vi vet att så här är det, säger Kent, men vi har upptäckt att så här fungerar det.

En hund har de, Kim. Han är alltid med, körs aldrig ut i tamburen. Han får lägga sig var han vill.

– Vi försöker lyssna på honom, säger en av flickorna. Om han skäller, frågar vi oss: Vad vill du nu? Vi rättar oss väldigt mycket efter hans önskemål så långt det är möjligt och rimligt.

Tro på reinkarnation

Kent tror på reinkarnationen. Han har minnen av tidigare liv, säger att det "kommer upp mentala energibilder" i hans medvetande.

Men hur vet man att det rör sig om verkliga minnen och inte fantasier?

– Jo, säger han, jag brukar kolla det genom att beordra dom här gubbarna, som visar sig, att hoppa. Och hoppar dom, då är det fantasier, men hoppar dom inte, då är det någonting som har hänt. (Alla kan öva upp förmågan att känna och se skillnaden.)

Tanken bakom det roliga testet är att det som verkligheten hänt, det som är fakta, kan man inte förändra. Minnesbilderna är som en film.

Kan Kent även se andra människors föregående liv?

– Ja, säger han.

Kan han se vad de andra här har varit i tidigare inkarnationer?

– Ja.

Och han tillägger: – Jag ser in i framtiden också.

Har det getts bekräftelser på hans förutsägelser? Har han sagt att något skall hända som sedan inträffat?

– Ja, säger alla, det har han gjort. Varje gång han säger vad som skall hända, så händer det.

Men någon förutsägelse för Sökarens reporter vill Kent inte göra.

– Dom som är runt omkring mig, säger han, får massor av förutsägelser, som slår in hela tiden. Men på direkt anmaning sätter jag inte igång och rapar upp en massa fakta om vad som skall hända. Det fungerar inte på det viset.

Om reinkarnationen säger Cecilia: – Det är jättemeningsfullt att jag är här just nu, att jag har valt det här livet och att jag har allt detta omkring mig som ger mig tillfälle att utvecklas. När jag dött och inte har någon kropp längre, då har jag ingen chans att göra nya erfarenheter som jag kan utvecklas genom utan det gäller att göra dem här.

Enligt Kents tro väljer man själv – "långt, långt inne i sig själv" – hur man skall återfödas. Det är inget tvång vem man blir i nästa liv.

Men är det troligt att en handikappad har valt att födas som handikappad?

– Absolut! säger Kent. Det ligger massor med vinster i att vara handikappad.

Kent menar att en människa, när hon är själ, kan välja att födas med en handikappad kropp därför att det ger henne unika och viktiga erfarenheter som verkligen ger henne möjlighet att utvecklas. Att vara handikappad är en hård skola, men den ger resultat.

Inget helvete

Något fysisk helvete existerar inte. Helvetet skapar vi oss själva.

Cecilia säger att när man kommit över i den icke-kroppsliga världen och är en själ, då "kan man ju liksom titta i lugn och ro på vad man har fått ut av livet man just lämnat, vilka erfarenheter man gjort. Låt oss säga att jag bestämde mig för att lösa en del grejor, gå ned och göra detta, och sen gör jag precis tvärt emot och bär mig väldigt dumt åt och löser inga problem alls... sen när jag kommer tillbaka (till den icke-kroppsliga verkligheten)

ten) och ser det där, då känner jag mig för djävlig antagligen, och då kan man väl säga att det är ett slags helvete..."

Vad är livets mening, människans uppgift?

Kent: – Människans uppgift är att som individ överleva. Det är grunden. Men så har vi också detta som kallas själ och som har en bit av Gud i sig, eftersom Gud har skapat oss till sin avbild. Han hade inget annat än ljus att skapa oss av, så han gjorde oss av den gudomliga energin, som är kärlek och ljus. Denna energi strävar efter fullkomning. Fullkomning är målet. I slutet av reinkarnationskedjan finns fullkomningen.

– När man blivit fullkomlig, fortsätter Kent, då finns inte längre någon anledning att gå ned i materialen. Då har jag gjort allt som behövs göras i arbetet på min utveckling. När jag är fullkomlig, återgår jag till Gud, till den energi som vi kommer ifrån.

Innebär det att vi i slutet av vår resa genom inkarnationerna smälter ut i den högre verkligheten, i Gud?

– Det innebär, säger Kent, att jag övergår i det tillstånd där jag bara är.

Efter en stunds andaktsfull tystnad erinrar sig Camille något som Kent har sagt om livets mening. Den är att vi skall lösa våra problem och vara lyckliga.

Det filosofiska samtalet fortsätter. Stora frågor dryftas. Kent förklarar vad han tror på. De övriga har liknande meningar, men ändå sin egen upplevelse, sina egna idéer. Ingen säger emot Kent, men man ser honom inte heller som en ofelbar auktoritet, vars ord bara skall upprepas.

Gruppmedlemmarna är glada över min närvaro. De möter mig med stor vänlighet.

– Vi har fått veta, säger Kent, att någon skall komma som hjälper oss att föra ut våra tankar.

En metod de har för att få veta, är att slå i Bibeln. De tar Bibeln i handen, säger en fråga och slår sedan upp på måfå och läser de ord som kommit upp. Texten, som tolkas, är Guds svar, "eftersom sluppen inte existerar".

Jag frågar Kent hur han vill att läsarna skall uppfatta reportaget i Sökaren, hur de skall reagera. Han nämner ord som "ett bättre liv" och "en större verklighet" – läsarna skall se att det finns ett bättre liv att leva, att verkligheten är större, att det finns hopp, att man kan börja söka, och finna.

SM

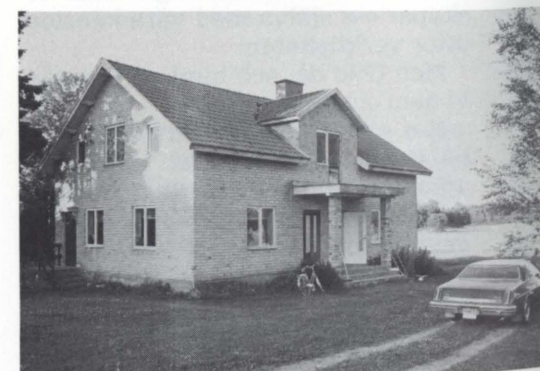
Cecilia och Kent.

Camille, Johan och Madeleine.

Johan, Madeleine, Henrik och Kent.

Här bor kollektivet.

"Kristus" var är du?

Efter Jesu död har profetierna om hans återkomst varit legio. I Dagens Nyheter fanns söndagen den 25 april en helsidesannons (kostnad: 65 000 kronor) som förkunnade "Kristus nu här". Någon gång under de närmaste två månaderna skulle Kristus, som påstods redan befinna sig på jorden, tillkännage sin identitet och tala till mänskligheten i ett världsomfattande TV- och radiobudskap, då alla skulle förstå hans ord på sitt eget språk.

Annonsen publicerades samtidigt i "alla världens större städer" av en rörelse som ibland framträder under beteckningen Tara Center. Bakom den står en nära 60-årig engelsk konstnär som heter Benjamin Creme och som säger sig stå i telepatisk kontakt med Kristus, världsläraren, vilken snart skall leda oss in i den nya tidsåldern.

Mr Creme är naturligtvis ingen skojare. Han tror på sina ord. Annars skulle han inte gå ut med påståendet att betydelsefulla händelser skulle äga rum inom så kort tid som två månader. Säkert har han upplevt telepatisk kontakt med Kristus och väntat att denne skulle ge sig till känna. Paranormala händelser, inre eller yttre, kan ge ett starkt intryck av objektiv verklighet och lura människor som är benägna att tro.

När nu Cremes förutsägelse om Kristi återkomst och världsomfattande budskap genom massmedia visat sig falskt, vad blir det då av Creme? Försvinner han från scenen, skamsen, tillintetgjord? Knappt. Han hittar en förklaring som åtminstone tillfredsställer honom själv och flera av de troende. Förklaringen han valt är att Jesus verkligen finns på jorden, men att vi själva måste finna honom.

Den 14 maj kallade Creme till presskonferens i Los Angeles. Ett hundratal journalister samlades i tron att Kristi identitet skulle avslöjas. De blev besvikna. När allt kom omkring hade Jesus Kristus valt att inte nu framträda inför massmedia. I stället för att peka ut honom försökte Creme få massmedia att sätta igång ett sökande. Han gav ledtråden att Kristus bor i East End i London, ser ut att vara omkring 40 år och kommer från Karachi i Pakistan. Han har vistats i Himalaya, men arbetar nu som något slags lärare och är en lokalt känd person.

Det var senast den 21 juni som Kristus skulle tala till mänskligheten enligt Cremes första uppgifter. Eftersom den dagen passerat utan att något hänt förefaller det som

Benjamin Creme.

om ingen ännu har funnit Kristus.

Egentligen är det synd att Kristus ändrade sig och inte framträdde med sitt stora TV- och radiobudskap som han genom Benjamin Creme lät hälsa att han skulle göra. Vi hade behövt hans hjälp. Inte heller mötte han pressen i London, som han lovat. Tydligen är han lika opålitlig som "Gud" vilken ideligen inställer den världsundergång med följande världsförnyelse som hans talesmän med jämna mellanrum försäkrar skall äga rum.

Gudar och profeter är aldrig att lita på.

Skepticism

Vi har rätt att fråga: Vad är en skeptiker? Om skepticism innebär motvilja mot att tro på en sak, så innebär det också motvilja mot att tro på det motsatta. En skeptiker kanske inte tror på reinkarnation, men inte heller tror han att reinkarnation är en omöjlighet: om han gör det, då har han övergett sin skeptiska inställning och blivit en lika engagerad troende som, på motsatta sidan, den som tror på reinkarnation. Av alla de betydelser som framläggs av Oxford Dictionary, är ingen enligt min mening bättre än Sir Walter Raleighs: "Skeptikern varken bekräftar eller förnekar någon position, utan han betvivlar den."

Hilary Evans

Vad vi bäst behöver i livet är någon som får oss att göra vad vi kan.

Ralph Waldo Emerson

Fina vänner

Mördarna umgås i de finaste familjer. De är kära vänner. Samvaron med dem omhuldas. De har god smak och luktar gott. De är socialt etablerade, Tobaken och Alkoholen.

När tar Rättvisan itu med dem? När blir de utpekade, häktade, åtalade och dömda? Tar det lång tid? Kommer ännu många offer att krävas, innan mördarnas tid är ute? Ja. Kommer många att luras in i sjukdomens och dödens armar av mördarnas förledande vänskap? Ja.

Vems är skulden? Mannens är skulden. Kvinnans är skulden.

Förståndet är för litet, och hjärtat. Självbevarelsedriften för svag.

Eller är ett liv så litet värt, t ex ditt liv, att det kvittar med de många morden? Går mördarna endast naturens ärenden, utför dess vilja, bara litet snabbare än den kan förvandla en människa till jord? Är det så vi ser det, mördarna som naturens hantlangare, bödlar med visst anseende, som i njutningsfyllda ritualer dömer oss till den död som naturen redan själv har berett oss för?

Eller är vi lurade? Har inte mördarna identifierats som mördare? Är deras stämplingar mot våra liv okända?

I alla händelser är de vänner i många familjer, både fina och inte så fina, och kallas glädjespridare. Men – svekfulla är deras smil, förkrympta deras hjärtan, tålmodigt långsamma deras avrättningar.

SM

Livskvalitet

Varför blir jag glad, när fåglar kvittrar, när jag blott ser på världen att den är? Varför ler jag djupt ini mig, när mina lungor fylls av luft och jag vet att jag är här? Varför jublar det härinne, när vinden känns mot kinden, när jag märker att jag är i livet och livet är i mig? Varför sjunger hjärtat när jag ser att universum finns och jag kan starkt förnimma det med mina sinnen?

Varför är jag lycklig i min grotta? Varför sitter jag och myser här just nu? Är det logiskt, är det etiskt, är det praktiskt?

Att vara glad är kvalitet.

SM

Utställning ger impulser till meningsfullt liv

Helhetssynen på människan och hälsan heter en utställning om hälsokost, fasta, motion, miljö, alternativ vård samt psykisk och andlig hälsa. Den är gjord av Ulla-Britt Johansson, kurator på Sala lasarett, och består av ett tiotal skärmar, 20 pärmar med rikhaltigt material samt böcker, affischer, gratismaterial och tidskrifter.

– Jag har gjort utställningen utifrån mina egna erfarenheter som vegetarian, medmänniska, socialarbetare, sjukhuskurator, friskvårdare samt mina upplevelser som patient, säger Ulla-Britt.

– Alla mina erfarenheter tillsammans har gett mig idéer om behovet av en helhetssyn inom friskvården, som jag anser det meningsfullt att sprida. Jag vill ge människor inspiration till en positiv livssyn, skapa en hälsomedvetenhet som inte bara

rör kost och motion, utan också det psykiska och andliga välbefinnandet, vilket är nödvändigt för att uppnå full hälsa.

I samband med utställningen, som rönt god efterfrågan, brukar Ulla-Britt berätta om bakgrunden till dess tillkomst samt ge en orientering kring varje skärm, litteratur och övrigt material. Hon säljer också ett kompendium om helhetssynen på människan och hälsan samt några tidskrifter.

(Ulla-Britts adress är Agueligatan 31 B, 3 tr., 733 00 Sala. Tel. 0224-168 13).

Kompendium om helhetssynen

Kompendiet, som Ulla-Britt, Ingrid Pettersson och Helena Hernborg

har sammanställt, är ett försök att belysa helhetssynen. Det är ett elevarbete på Väddö folkhögskola 1980–1981. Ulla-Britt gick då en friskvårdskurs och de båda andra en konstkurs.

Bakgrunden till arbetet med kompendiet är de tre kvinnornas sökande efter en livssyn och strävan att få leva ett annorlunda liv.

Vad menar då Ulla-Britt och hennes kamrater med helhetssyn? De förklarar att för de flesta människor har hälsa endast att göra med kost och motion. Men de anser att det fysiska välbefinnandet inte är tillräckligt. För att nå hälsans helhet behöver vi också psykiskt och andligt välbefinnande.

– Vi har själva erfarenhet av att obalans inom helheten medför disharmoni. För oss känns det naturligt att en livssyn måste vila på

andlig grund.

Kompendiet innehåller avsnitt om bl a hälsopionjären Are Waerland – han som sa: *livet är inte, det bygges* – jordens och växternas hälsa, vattnets hälsa, näring, fasta, motion, psykisk-andlig hälsa, biologisk och antroposofisk medicin samt dikter, visdomsord och teckningar.

Här sammandrag av ett avsnitt om ett nytt sätt att leva:

Nytt sätt att leva växer fram

Allt fler människor känner rädsla för miljöförstörelsen. Vad gör vi när vi till sist har spolerat livsförutsättningarna? Och vad gör vi åt de stora globala orättvisorna? En miljard människor svälter trots att det finns resurser att mätta alla! I i-länderna rusar tekniken vidare med syftet ökad tillväxt. Militär upprustning hotar och kostar. I allt snabbare takt tycks vi vara på väg mot katastrofen.

Många vänder sig i djupet av sitt hjärta mot denna utveckling. Och allt fler börjar upptäcka att vi kan göra något åt den.

En ny människa träder fram med ett nytt sätt att tänka, ett nytt medvetande! Den nya människan finns bland dem som hoppat av karriären, skolan, ekorrhjulet, bland dem som skapar motkulturerna – alternativen.

Jordens Vänner, Kvinnokamp för fred, Folkkampanjen mot kärnkraft, Alternativ stad – vad har de gemensamt? Jo, de är alla delar i "alternativrörelsen" som förbereder oss för en ny tid.

Vi måste rädda livet på jorden. Alternativen och experimenten är en strategi för överlevnad.

Djuren och vi

För vegetarism finns många goda skäl, bl a det etiska att man vill minska det lidande som vi människor vållar våra medvarelser.

I kompendiet finns några avsnitt om vår behandling av djuren. Vi finner där bl a följande tankar:

Många människor har en enda kontakt med djuren, och det är vid måltiderna, när de äter upp dem. De flesta anser det självklart att djurens rätt till liv och välbefinnande är helt underordnat våra krav på kulinarisk njutning. Djuren anses inte ha några egna rättigheter.

Men har vi verkligen rätt att vålla djuren så mycket lidande som vi gör? I "djurfabrikerna" lever de under förfärliga förhållanden hela sitt liv. De kommer aldrig ut i solen, måste trängas på en mycket liten

yta, t ex "4–5 höns på en yta stor som DN".

Vi motsätter oss grymhet mot hundar – men gödkalven och grisen då, som inte ens kan vända sig om eller stå upprätt?

Försöksdjur

I Sverige "förbrukas" omkring en miljon försöksdjur varje år. I hela världen rör det sig om flera hundra miljoner. Liksom vi är dessa djur levande varelser med förmåga att känna smärta, att trivas eller vantrivas.

Djuren har ett egenvärde och bör ha rätt att leva efter sin natur. Men de offras hänsynslöst för vår påstådda nytta.

I Sverige används varje år som försöksdjur 500 000 möss, 200 000 råttor, 60 000 marsvin, 20 000 kani-ner, 5 000 katter, 2 500 apor och 2 200 hundar.

Vilka experiment görs på djuren? Jo, t ex hjärnexperiment på katter, brännskadeförsök på kaniner, transplantation av organ, tumörbildning hos möss och råttor, framkallande av hjärnblödning hos apor och hjärtinfarkt hos hundar. Allt detta gäller kanske inte Sverige. Men i Lund utsattes nyligen apor för långsam kvicksilverförgiftning. Forskaren blev doktor på misshandeln. Aporna belönades med russin om de reagerade för svagt blinkande lampor. När de – efter upp till ett års förgiftning – inte längre såg lamporna, dödades de.

FOA testar skjutvapen på hundar och nervgas på marsvin. Inom trafikforskningen simuleras bilkrockar i laboratorier för att man skall kunna se vilka skador som uppstår. I Sverige används grisar, i Frankrike obedövade chimpanser.

(Den som vill kämpa för djurens rättigheter, kan gå med i Nordiska Samfundet, Drottninggatan 102, 111 60 Stockholm.)

Den inre läkaren

I kompendiets avsnitt om psykisk-andlig hälsa skriver en av kvinnorna i projektgruppen om en bok som betytt mycket för henne, *Den inre läkaren* av K. O. Schmidt (Larsons).

Boken ger en underbar känsla, skriver hon. Man känner "rymder, solar, stjärnor".

"Jag blir nästan gråtfärdig. Det känns som om jag hittat en vilsen och bortkommen 'bit'."

En ny värld öppnar sig, nya möjligheter! Författaren talar om tankarnas betydelse för vår kropp – varje negativ tanke fångas upp av kroppen och verkar hämmande på dess funktioner. Tanken är en kraft

Ulla-Britt Johansson led i yngre år av reumatism och värk och var i perioder bunden till säng och rullstol. Efter skolmedicinsk behandling med bl a arsenaler av mediciner blev hon "symptomfri". Men hon har under ca 20 år fått kämpa för sin hälsa på grund av sviter efter sjukdomen och biverkningar av mediciner. Det hon sätter in i den kampen är fasta och vegetarisk livsföring, och hon anser sig ha nått goda resultat.

En fjärdedel av jordens befolkning svälter och ännu fler är undernärda. Påståendet att tillgången på livsmedel är knapp är osant. Alla länder, med få undantag, har tillräckligt med odlingsbar jord för att kunna föda sin befolkning. Att många länder inte gör det, beror inte på torka, missväxt eller brist på teknik och kunskaper, utan på att några få äger jorden. Detta fåtal är de stora jordägarna och framför allt de stora trans- eller multinationella jordbruks- och livsmedelsföretagen. Den mat de producerar är inte avsedd för dem som inte kan betala, utan det rör sig om exportgrödor, som försvinner ur landet. I u-länderna finns råvaror och billig arbetskraft. I i-länderna finns avsättningen för produkterna. Man odlar alltså inte för att mätta de hungriga i det egna landet, utan för att exportera med syfte att tjäna pengar.

Inget land borde få exportera livsmedel förrän man undanröjt svälten i det egna landet!

Ur kompendiet om helhetssynen.

– varje tanke ger näring åt det den är inriktad på. Varje tanke lämnar spår i kropp och själ. Varje positiv impuls av glädje, mod och lust, liksom varje positiv reaktion, verkar livsuppväckande och kraftbefrämjande.

Några råd som Schmidt ger:

- Erkänn att lidande och sjukdom, disharmoni och misräkningar inte är något nödvändigt! Tro aldrig att ledsamheter inte går att övervinna!
- Lagg bort misstro och fruktan, kritiklusta och misstämningar! Neutralisera din försvarsattityd mot människor, ting och förhållanden!
- Tänk, lev och verka i nuet! Känn dig fri från negativa känslor!
- Fyll varje del av ditt liv med förtröstan på en levande närvaro och en gudomlig kraft!

Underbar mat

En av flickorna i projektet har i kompendiet en kärleksförklaring till den vegetariska maten. "När jag äter den", skriver hon, "stormar det fram känslor och upplevelser inom mig. För mig är att äta inte att sätta mig ner och kasta i mig maten. Nej, det är en vördnadsfull och glad procedur."

"Naturen har levt upp igen. Varje gång förvånas jag lika mycket. Hur orkar dessa små knoppar slå ut? De ser så kraftlösa ut där de sitter på grenen. Runt omkring växer det, blommor, träd, örter och gräs. Naturen är som ett stort skafferi att ösa ur... överfyllt med livskraft. Tänk att veta att du föder din kropp, ja bygger upp dig själv med det som spirar i naturen. Jag blir så lycklig..."

Tänk, en försommardag... fylld av liv. Fåglar och insekter flyger runt oss för att uträtta sina dagliga sysslor, vinden leker lite med träden. Himlen är blå och vattnet har börjat sin långsamma uppvärmning. Jag plockar ihop en tallrik vegetabilier till lunch. Rotsaker – det blir vackert med morot, kålrot och rödbeta – rårivna och lagda i små högar. Mjölksyrade grönsaker, kryddgrönt och skalpotatis läggs till. Och kanske lite bladgrönt utifrån trädgården.

Jag har många sinnesförnimmelser när jag äter och tuggar, långsamt. Jag upplever Naturen genom maten...

Det låter kanske fånigt – men jag känner för att gråta när jag ser ett råkostbord. Man känner tacksamhet!

Det känns så bra att allt är nyttigt för ens kropp. Man blir glad och lycklig av födan."

Ödets lotter

I Karlstad utges torsdagar en folktopartistisk tidning som heter Karlstads-Tidningen. Den har en upplaga på 2 800 exemplar – alltså aningen mindre spridning än Sökaren, som säljs i 3 200 exemplar.

Sökaren har ingen anställd, endast skrivande frilansmedarbetare. Karlstads-Tidningen har 15 anställda, varav 3 redaktörer.

Hur är det möjligt att Karlstads-Tidningen med så liten upplaga kan utkomma en gång i veckan och ha en stor personal? Svar: Samhällsstöd. 1981 erhöll tidningen 800 000 kronor i årligt produktionsstöd. (Sökaren fick 40 000 i tidskriftsstöd.)

Till skillnad från Sökaren är Karlstads-Tidningen en "nyhetstidning". Därför får den 20 gånger så mycket pengar av tomten.

"Nyhetstidning" är också Folkviljan, som startades 1980 som organ för Vpk. Den utkommer torsdagar, och dess upplaga är 2 800 exemplar. Den har fått ett etableringsstöd på över en miljon kronor, och 1980 erhöll den 800 000 kronor. Den har 8 anställda.

8 anställda har också Internationalen, som är organ för Socialistiska Partiet. Den utges torsdagar i en upplaga av 2 500 exemplar. 1981 fick den 800 000 i produktionsbidrag.

Herregud, vilken fin Sökaren vi skulle kunna göra om samhället skänkte oss 800 000 kronor om året! Många anställda, redaktörer och kontorspersonal, kunde vi ha. Och en rejäl inkomst kunde alla våra nu underbetalda medarbetare få.

Men – olika falla ödets lotter! Vi är ju ingen nyhetstidning utan endast en tidning för livssynsfrågor. Ack.

SM

IET

Institutet för Ekologisk Teknik (IET) är initiativtagare till en ideell projektorganisation som vill få till stånd nätverk bestående av enskilda, grupper och organisationer i syfte att bana väg för ett samhälle som är i harmoni med naturens ordning.

IET-fonden har till uppgift att samla ekonomiska och materiella resurser, förvalta dem och koncentrera dem till de personer och aktiviteter som effektivast kan förbättra vår livsmiljö.

Verksamheten grundar sig på den vidgade världs-, natur- och människosyn som bl.a. den österrikiske naturforskaren och filosofen Viktor Schaubergers representerar.

Fonden vill ekonomiskt stödja främst de projekt och personer som utifrån denna vidgade världs- och natursyn har möjlighet att bidra till en livsvänlig, naturharmonierande teknisk och social utveckling.

Adress: Institutet för Ekologisk Teknik, IET, Nygatan 60, 902 47 UMEÅ.

Se människan!

I en intervju i det norska Arbeiderbladet 16 maj 1981 säger Doris Lesing:

– Varför fråga om jag ser mörkt på framtiden? Jag ser mörkt på nu-tiden. Vi lever i katastrofen nu. Vi bor i ett fängelse där två tredjedelar svälter. Vi vet nu att vi ödelägger jorden. Hundratals djurarter är redan utdöda eller håller på att dö ut. Vi hugger ner skog och vegetation, vi förpestar luften och vattnet. I en sådan värld lever vi, och vi förefaller ta alltsammans för givet.

En tidskrift för inre hälsa

TEOSOFISKA RÖRELSEN

- är en ideell fristående tidskrift som vill belysa:
- de olika religionernas gemensamma ursprungskälla
- den teosofiska livsåskådningen
- humorns plats inom mystiken, t ex zen-buddhismen, sufismen etc
- sökandets väg i livet
- varje nummer är tema-inriktat och tar upp begrepp som karma, reinkarnation, cykler, sjutalet, healing, etc
- prenumeration för helår (6 nr) kostar 45:–, sätts in på postgiro 444 58 09–9
- begär provexemplar

Teosofiska Rörelsen, Box 15019, 200 31 Malmö, tel 040/93 75 85

STJÄRNTECKNEN

21 mars
20 april
VÄDUREN
Nyckelord: Initiativ, energi, impulsivitet
Planet: Mars
Element: Eld
Kvalitet: Ledande
Kroppsdelar: Huvudet

21 april
21 maj
OXEN
Nyckelord: Fasthet, tradition, värdeomedvetande
Planet: Venus
Element: Jord
Kvalitet: Fast
Kroppsdelar: Hals

22 maj
21 juni
TVILLINGARNA
Nyckelord: Tankesnabbhet, kommunikation, rörlighet
Planet: Merkurius
Element: Luft
Kvalitet: Rörlig
Kroppsdelar: Lungor, armar

22 juni
23 juli
KRÄFTAN
Nyckelord: Vård, ömhet, känslighet
Planet: Månen
Element: Vatten
Kvalitet: Ledande
Kroppsdelar: Magen

24 juli
23 aug
LEJONET
Nyckelord: Världighet, generositet, stolthet
Planet: Solen
Element: Eld
Kvalitet: Fast
Kroppsdelar: Hjärtat

24 aug
23 sept
JUNGFRUN
Nyckelord: Flit, kritik, analys
Planet: Merkurius
Element: Jord
Kvalitet: Rörlig
Kroppsdelar: Tarmarna

24 sept
22 okt
VÅGEN
Nyckelord: Harmoni, dialog, rättvisa
Planet: Venus
Element: Luft
Kvalitet: Ledande
Kroppsdelar: Höfterna

23 okt
22 nov
SKORPIONEN
Nyckelord: Intensitet, koncentration, passion
Planet: Pluto
Element: Vatten
Kvalitet: Fast
Kroppsdelar: Könsorganen

23 nov
21 dec
SKYTTE
Nyckelord: Frihet, strävan, filosofi
Planet: Jupiter
Element: Eld
Kvalitet: Rörlig
Kroppsdelar: Lären

22 dec
20 jan
STENBOCKEN
Nyckelord: Ambition, målmedvetenhet, organisation
Planet: Saturnus
Element: Jord
Kvalitet: Ledande
Kroppsdelar: Skelettet, knäna

21 jan
19 feb
VATTUMANNEN
Nyckelord: Kunskap, socialt engagemang, oberoende
Planet: Uranus
Element: Luft
Kvalitet: Fast
Kroppsdelar: Varter, anklar

20 feb
20 mars
FISKARNA
Nyckelord: Sensitivitet, tro och mystik, idealism
Planet: Neptunus
Element: Vatten
Kvalitet: Rörlig
Kroppsdelar: Fötterna

Jens Jerndal

Ditt eget personliga födelsehoroskop

Ditt personliga horoskop är en bild av solsystemet och stjärnhimlen som de såg ut från jorden vid den tidpunkt du föddes. Denna planetkostellation utgör grunden för ditt horoskop. **OBS! Det är inte detsamma som tidningarnas astrologispalter!**

Eftersom himlakropparna rör sig snabbt på himlavalvet och vi är födda på olika tid och plats, får vi olika födelsehoroskop. Ett födelsehoroskop är inte avsett att visa vad som kommer att hända dig i framtiden utan kartlägger dina personliga förutsättningar och din karaktär. Du kommer att kunna förstå dig själv bättre och ditt horoskop hjälper dig i ditt dagliga liv.

Sänd mig mot postförskott **ASTRO PORTRÄTT** räknat på de uppgifter jag lämnat nedan. Pris 164:– inga avgifter tillkommer.

Innehåller:

- Minst 14 sidor text som gäller dig personligen.
- Utförliga astrologiska tabeller om dig själv på 3 helsidor.
- Rikt illustrerad mapp med ett "snabblexikon".
- Utförlig broschyr som förklarar astrologins historia och principer. Du får möjlighet att ringa och personligen prata med en av våra astrologer.

Vet du inte klockslaget i din födelsestid kan du få ditt horoskop ändå med minst 14 sidor personlig text. Dock inte lika utförligt.

Datahoroskopets redaktion

ULLA SALLERT: Ulla var den första att slå ett slag för astrologin i Sverige genom att redan 1974 skriva boken "Astrologi, ett sätt att leva". JENS JERN-DAL, pol.mag. Redaktionen vetenskapliga konsult. Jens har sysslat med astrologi i över 15 år och har intervjuats i TV och Radio såväl i Sverige som utomlands. ARNE ÖRNGREN. Yrkesverksam astrolog sedan 30 år tillbaka. Ger även kurser och föreläsningar i astrologi i Stockholm. STEFAN STENUDD. Författare som bl.a. skrivit två böcker om astrologi. Redaktionen rådgivare och faktagranskare.

Mitt namn _____

Adress _____

Postnr _____ Postadress _____

Födelsedatum _____ födelsestid _____ födelseplats, (land) _____

År _____ Mån _____ Dag _____ Kl 00–24 _____ Ange närmaste större ort _____

Vill du beställa fler horoskop för någon av dina vänner, fyll i hans/hennes namn och födelsedatum i nedanstående kolumner.

Horoskopet beräknas för: Namn _____

Födelsedatum _____ födelsestid _____ födelseplats, (land) _____

År _____ Mån _____ Dag _____ Kl 00–24 _____ Ange närmaste större ort _____

Kupongen insändes till **AstroKonsult AB, Box 45505, 104 30 Stockholm.** OBS! Ditt födelsehoroskop handläggs konfidentiellt.

Sökarguiden

Livsfestival 27-28 november

Program: Lördag 13⁰⁰ - 23⁰⁰

Medborgarhuset
Stockholm

Ingrid & Rune Elausson pratar om sin nya bok "Ett annat sätt"

Karl-Erik Edris - kulturens uppgång och fall

Bill Dockens - Tai Chi

Sten Kullberg - den andliga revolutionen

Geron Johansson - programledare

Söndag: massor av olika workshops

För information ring: Eva Horney 08-16 04 40 Välkomna!

Klubb Sällsagårdsgatan 17
Sädd & Skörd

Onsd. 3/11 Fjällvandring i Himalaya
Peder Munkhammar

Lörd. 13/11 Överlevnad
Arne Groth, Åke Målhammar
Richard Matz

Månd. 15/11 Andliga målningar
Monica Gorschemnik

Torsd. 18/11 Världshändelser
Madeleine Lagerfelt - Lienhard

Fred. 26/11 Basar
Karma Shedrup Dargye Ling

Livsglädje joy of life
6-7 november
27-28 november
Energi frigörande andning - avslappning
(rebirthing)
Information: Pratima 08-41 89 13

LIVSÅSKÅDNINGSFRÅGOR
MED
AMBRES - GRUPPEN
Tors. 28/10 kl. 19.00, KATA-SALEN, ABF-huset, Sveav. Sthlm.
Mån. 22/11
VÄLKOMNA!

Vipassana-insiktsmeditation
4 november

Ring: Mikael Karlholm 08/62 53 22

Bert Yoga
Jonson

Astrologi
Så gör du ditt och
andras horoskop

Astrologikurser: 08-68 84 89
gamla Bert Yoga

PSYKObioFYSIK

Medborgarhuset kl. 19.00

nov 10 kl 1 Mikrokosmos - Jens Tellefsen

nov 17 kl 3 Makrokosmos - Jens Tellefsen

nov 23 kl 1 Kirlian-effekten - Curt Lindmark

Glöm inte!

Skicka in information till Sökarguiden
Box 45505 • 104 30 Stockholm

TORA-institutet

Nolgården 0506-131 41

Göteborg 031-24 68 16

Healing 19-21 nov

Nordisk 3-5 dec
meditation

Shaman 9-12 dec
meditation

...slja...

Måndagsgruppen

Måndagar 19.30 ABF Sveavägen 41 - Fabiansalen

8/11 Björn Sjövall: Hur skapa ett Drama av Swalenborg?

15/11 Johan Wretman: Livskunskap enl. Edgar

22/11 Björn Røxendal; Mästarna i Tibet

29/11 Åke Målhammar: "5-elementsteori"

STORKyrkan Stockholm kl. 19.00

17/11 Guru eller Frälsare; Linda Gustafsson

24/11 Reinkarnation eller/och Uppståndelse
Bertil Ekström

MARTINUS

Kompanigatan 2, 2 vån. (v. Rådhuset), Malmö

15.11 Illusion och verklighet
19.30 Rolf Elving

29.11 Vägen till lyckan
19.30 Lars Lundell

18/11
Viktigt!

På väg in i
Den Nya
Tidsåldern

10/11 Illuminati

24/11 Kulturens uppgång &

9/12 Individens betydelse

Information:

Björn Røxendal
0764-22635

InCAL

Informations Center för Alternativa
LivsÅskådningar & ny forskning

Religiöst Forum

- Nytt handlingsprogram
- Ny styrelse? Just Du!
- Förändring kom

18 november

samlings hos kl 18.30
Olle Hjern - Banérgatan 4

FRIGÖRANDE ANÖNING

5-7 november

med LENA KRISTINA. Kursen hålls i Wäxjö. Intresserade
i södra Sverige kan ringa Viola Falk 0470/24 792. Se
också tidigare kursbeskrivning.

DANCE FOR HEALTH

19-21 november

med MARCI JAVRIL, dansare, pedagog och inspiratör från
San Francisco. En intensiv helg som kommer att behandla
andning och rörelse, rytmik och improvisation, sträck-
ningsövningar, mikrorörelser, positiva bekräftelser mm.
Marci har en underbar förmåga att få sina deltagare
släppa loss lekfullhet, rörlighet och livsglädje...
325:- + kost och logi

FRIGÖRANDE ANÖNING

26-28 november

med LENA KRISTINA. Se tidigare kursbeskrivning.

ARBETSHELG - KARMA YOGA

3-5 december

Vi firar advent i Väddö kyrka och ger service åt Wäx-
huset, stödar, malar, organiserar och ger varandra stöd
i våra livsprocesser.

Dance for Health

a transformative weekend at Wäxthuset

November 19, 20, 21

med Marci Javril

Anmälan & Information:
Lena Kristina Tuulve

0175-31485

Kristendomen som kulturbyggare

Betydelsen av kampen mot gnosticismen

Av NILS WIKLUND

Flera högkulturer har fötts, blomstrat och senare förlorat sin livskraft. Detta gäller t ex den egyptiska, den mesopotamiska, den indiska och den grekisk-romerska kulturen.

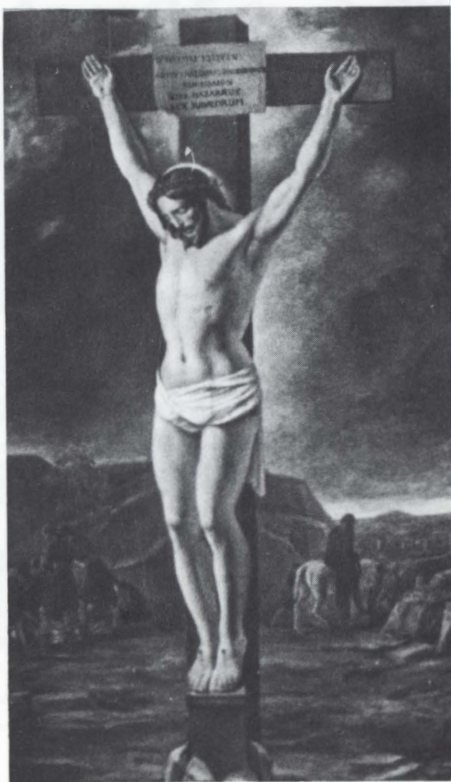
I samband med det romerska rikets nedgång och fall växte sig kristendomen allt starkare och blev så småningom den helt avgörande kulturskapande faktorn i västerlandet under åtminstone tusen år. Den kristna kulturen kan mäta sig med alla andra högkulturer vad gäller t ex föreställningsvärld, socialpolitisk struktur och konstnärliga uttryck.

Ca 150–300 e Kr skedde en dramatisk och betydelsefull kamp mellan den ortodoxa kyrkan och olika avvikande religiösa riktningar. Den ortodoxa kyrkan avgick med segern. Därmed skapades förutsättningarna för den mer än tusenåriga kristna kulturen.

Kunskapen om denna period är av största intresse för att förstå livskraften i den kristna kulturen och även för att förstå något av dynamiken i den nutida "vetenskapskultur" som ersatt såväl den kristna kulturen som de flesta andra kulturer baserade på religion.

1945 smög en arabisk bonde i Egypten, Muhammed Ali, omkring i grottorna utanför staden Naj Hammadi, upptagen av planer på blodshämnd. Han krossade en stor lerurna som han råkade hitta – utan att ana den kulturhistoriska betydelsen av fyndet. Urnan innehöll 52 textsamlingar från tiden 350–400 e Kr, i regel avskrifter av ännu tidigare dokument.

Texterna var sådana som den ortodoxa kristenheten under de första århundradena betraktade som kätterska och därför gjorde allt för att förinta. Ytterligare avskrifter av dessa böcker hade förbjudits, och alla exemplar som hittades, förstördes. Dessa åtgärder var så framgångsrika att de flesta av de

texter som Muhammed Ali hittade inte har bevarats på något annat ställe än i lerurnan i Naj Hammadi. Texterna är fortfarande tämligen okända för allmänheten, inte alls så bekanta som dödhavsrullarna, vilka hittades ungefär samtidigt. Orsakerna till detta är en annan historia, med inslag av egyptisk administration, domstolsprocesser och akademiska intriger.

En fascinerande presentation av texterna från Naj Hammadi har gjorts av Elaine Pagels i boken *De gnostiska evangelierna* (Wahlström & Widstrand 1979).

Det har tidigare varit välkänt att den kristna, niceanska, trosbekännelsen punkt för punkt formulerades i opposition mot gnostiska idéer. Det intressanta med Pagels bok är att hon visar att utgången av

striden mellan den ortodoxa kristendomen och gnosticismen inte bara har religionshistoriskt intresse. Vid första anblicken förefaller striden bara innebära teologiska diskussioner, men Pagels visar att den är utomordentligt betydelsefull ur social och politisk synvinkel. Den är väsentlig i den process som gjorde kristendomen till en kulturskapande faktor.

Till skillnad från den ortodoxa kristendomen saknade de gnostiska idéerna de egenskaper som behövdes för att utveckla en ny kultur i tomrummet efter den romerska kulturens nedgång. Inte desto mindre hade de gnostiska tankarna en säregen dragningskraft som gjorde det nödvändigt för de ortodoxa att försöka förstöra alla gnostiska skrifter.

Även idag tror jag att många människor, även med kristen åskådning, kan känna sig tilltalade av gnosticismen.

De gnostiska tankegångarna kännetecknas av en mångfald uppfattningar – och en tolerantare grundinställning än de ortodoxas. Vanliga inslag i gnosticismen är följande, här i schematisk förenkling:

Det finns en andlig verklighet med en högsta gudom, som själv är en del av den andliga världen. I motsättning till denna står den materiella världen. Människosjälén är fjättrad i kroppen-materien, men kan genom insikt (gnosis) om sitt andliga ursprung återförenas med Gud och den andliga verkligheten.

Som en följd av dessa grundidéer betonade gnostikerna att Kristus var en andlig företeelse. Kristi kroppsliga uppståndelse betraktade de gärna som en naiv missuppfattning, liksom den bokstavliga tron på jungfrufödelsen – det handlade enligt dem om andliga skeenden. Att fästa alltför stor vikt vid Kristi och martyrernas lidande innebar enligt gnostikerna att vara bunden vid de jordiska, materiella

formerna.

Gnostikerna ifrågasatte också att biskopar och präster hade monopol på sanningen, eftersom den andliga verkligheten måste nås genom självinsikt i vars och ens eget inre.

Jämställdheten mellan män och kvinnor var också mycket större bland gnostikerna än bland de ortodoxa.

Alla dessa gnostiska idéer förkastades med skärpa av den ortodoxa kristendomens förespråkare, och Pagels visar i sin bok hur de ortodoxa idéerna var bättre ägnade att utgöra en fast grund för en ny kultur, ett nytt tusenårsrike. Låt oss i all korthet följa Pagels framställning.

De ortodoxa kristna uppfattade Kristi uppståndelse bokstavligt – den kroppsliga uppståndelsen var en historisk tilldragelse. Gnostikerna däremot uppfattade uppståndelsen mer symboliskt, som en andlig händelse. Det gnostiska Filippusevangeliet, som påträffades vid Naj Hammadi, gör till exempel narr av de kristna som fattar uppståndelsen bokstavligt. Dessa motsatta åsikter får följderna när det gäller frågan vilka som har auktoritet att uttala sig om kristna sanningar (sanningskriteriet). Enligt gnostikerna har alla samma möjlighet att uttala sig om den andliga verkligheten, eftersom den finns i deras inre. Enligt de ortodoxa kristna däremot har de apostlar som sett Kristus uppstånden en unik erfarenhet, som ingen annan haft vare sig före eller efter dem. Apostlarna och deras direkta efterföljare, biskopar och präster, har därför en helt annan auktoritet än andra, när det gäller att avgöra vad som är sant. Pagels menar att denna teori, att kyrkans ledares auktoritet kommer från den uppståndne Kristus, har oerhörda följder för kyrkans politiska struktur. Ledarskapet begränsas till en liten krets av personer vars auktoritet är helt obestridd.

Även skillnaderna i uppfattningen om Guds natur får sociala och politiska följder. Enligt de ortodoxa är Gud "himmelens och jordens skapare". Men gnostikerna skilde mellan den andliga och den materiella verkligheten. De betraktade den jordiska verkligheten som i grunden ond och kunde därför inte tro att den andlige Guden var jordens skapare. Jorden hade istället skapats av en annan skapargud, *demiurgen*. När präster och biskopar tillber en Gud som är jordens skapare, så tillber de alltså enligt gnostikerna inte den verkliga Guden och förlorar därmed sin auktoritet. Diskussionen om Guds natur mel-

lan de ortodoxa och gnostikerna hade alltså social betydelse, eftersom den på samma gång gällde vem som skulle ha den andliga auktoriteten. Enligt de ortodoxa hade biskoparna och prästerna auktoriteten, men inte enligt gnostikerna. "En Gud, en biskop" blev ortodoxins slagord.

Gnostikerna och de ortodoxa hade skilda uppfattningar även om Jesu lidande. Följderna av dessa skillnader blev också betydelsefulla. Gnostikerna nedvärderade allt jordiskt och tolkade därför Jesu lidande i symboliska termer. De ortodoxa uppfattade det bokstavligt.

Under de första århundradena blev de kristna ofta förföljda. Många torterades och dödades och blev därigenom martyrer, "vittnen". Skillnaden i synen på Jesu lidande leder till en skillnad i synen på martyrskapet. Martyrskapet innebar för de ortodoxa en väg till frälsning, och martyrernas lidande fick stor uppmärksamhet. Gnostikerna däremot ansåg att det fanns bättre sätt att bekänna sig till Kristus än genom martyrskap. Kropens lidande kunde enligt dem inte hjälpa människan att inse sin andliga tillhörighet. Det var också mycket ovanligt att gnostiker blev martyrer.

Den ortodoxa inställningen till martyrskapet fick avgörande betydelse för kristendomens frammarsch. Martyrernas offer kom att svetsa samman de kristna till en enhetlig grupp. Dessutom blev icke-kristna imponerade av martyrernas uppträdande, vilket gjorde att många av dem själva blev kristna. Sedd ur modernt sociologiskt perspektiv är effekten av martyrernas offer inte förvånande. I våra dagar undviker makthavare att skapa "martyrer" av sina motståndare; man känner väl till att endast motståndarsidan tjänar på detta.

Även när det gällde tolkningar av Jesu lidande visade sig alltså den ortodoxa inställningen ha gynnsammare socialpolitiska följder än den gnostiska.

Förhållandet mellan könen var mer jämlikt bland gnostikerna. Detta märks på alla plan, från tolkningen av Gud som både "Fader" och "Moder" till kvinnans ställning i församlingen. De ortodoxa däremot betonade de manliga aspekterna och skapade en kyrkopolitisk hierarki av enbart män. Till skillnad från tidigare nämnda olikheter mellan de ortodoxa och gnostikerna är det ingenting som säger att inte den gnostiska jämlikheten mellan man och kvinna hade kunnat fungera lika bra i kyrkans struktur som

den ortodoxa ojämlikheten.

Principerna för sanningssökandet, och för att avgöra vad som är sant, var också helt olika hos de ortodoxa och gnostikerna. De gnostiska texterna förde ständigt tillbaka människan till henne själv. Det religiösa sökandet blev närmast ett sökande i deras eget inre. De betraktade lärosatser och myter enbart som försök att nalkas sanningen. De ortodoxa däremot uppfattade sin lära som den slutgiltiga sanningen. Deras trossatser skulle inte ifrågasättas. De texter som valdes ut för att bilda Nya Testamentet var rättesnöret för tron. Endast genom Nya Testamentet och genom den tradition som fördes vidare av präster och biskopar kunde man avgöra vad som var sant. De ortodoxa formulerade också enkla och tydliga regler för att avgöra vilka som var medlemmar i kyrkan.

"Gradvis skapade dess ledare ett klart och enkelt system av lära, ritual och kyrkopolitisk struktur, vilket visade sig vara en häpnadsväckande effektiv organisationsform", sammanfattar Pagels utvecklingen (s 186). "Man kan knappast tänka sig att den kristna tron skulle ha överlevt utan dessa element och dragit till sig så många miljoner anhängare världen över under tjugo århundraden. Ty det är inte bara idéerna som gör en religion mäktig, även om den inte kan vara utan dem; lika viktiga är de sociala och politiska mönster som ger identitet och förenar människor i en gemensam grupptillhörighet." (s 233)

De gnostiska idéerna hade på 200-talet en stark dragningskraft på många kristna, och de tilltalar säkert också många sökande människor i våra dagar. Det fanns hos dem en mångfald av olika uppfattningar, en relativistisk grundinställning, där individens personliga sanningssökande sattes i centrum. Detta gjorde att de gnostiska idéerna *privatiserades* och inte fick något större inflytande på den samhälleliga och kulturella utvecklingen. Gnostikerna blev dåtidens *själs-turister*. De ortodoxa däremot betonade enhetligheten i tron och i organisationen, något som visade sig få avgörande kulturell betydelse.

Inom varje högkultur torde finnas vissa fundamentala *myter, riter* och *sanningskriterier*. Myter är grundläggande sanningar i en viss kultur. I kristendomen sammanfattar trosbekännelsen de fundamentala sanningarna. Dessa formulerades i opposition mot gnostiska idéer, som därigenom indirekt fick

väsentlig kulturhistorisk betydelse. Riter har bland annat funktionen att bekräfta de grundläggande sanningarna samt att därigenom ge uttryck för den kulturella gemenskapen. I kristendomen fyller i första hand nattvarden den funktionen.

Klara principer för sanningsökandet formulerades också: sanningen finns i de kanoniska skrifterna (Nya Testamentet) och i den tradition som förvaltades av präster och biskopar. Med detta sanningskriterium blev det fullt naturligt att bränna upp det som inte var sant. Det kan förefalla främmande för moderna människor att bränna böcker på bål, men det var, med utgångspunkt från det kristna sanningskriteriet, ett fullt försvarbart sätt. Även när man i våra dagar har vetenskapliga sanningskriterier, finns en ständig strävan att rensa bort det som är osant.

De lärosatser som skilde gnostikerna från de ortodoxa var inte sådana att de kunde avgöras med vetenskapliga sanningskriterier – ingendera sidans åsikter är sanna i vetenskaplig bemärkelse – och utrensningen fick därför ske med andra metoder.

Alla högkulturer, däribland vår egen, har sina bestämda referensramar, med regler för uppträdande, värderingar, målsättningar, samtalsämnen, tankeliv etc. Dessa referensramar innesluter kulturens grundläggande myter, riter och sanningskriterier. Kännetecknande för dessa är att de inte ifrågasätts och snarast är så uppenbara att de blir osynliga.

I våra dagar har en världsspannande kultur utvecklats som har sina egna oomtvistade sanningar (dvs myter), riter och sanningskriterier. Den grundläggande samhälls- och kulturskapande "sanningen" i denna kultur torde vara att "folket bestämmer", och i detta ser man kulturens förkristna, grekiska ursprung. Den därtill hörande fundamentala "riten", som dels bekräftar kulturens grundsanning, dels uttrycker kulturell gemenskap, är förstås "allmänna val".

Det sanningskriterium som kommit att bli förhärskande är det vetenskapliga, och i våra dagar torde inga andra "sanningar" än de "vetenskapliga" ha någon större utsikt att bli allmänt accepterade. Såväl grundmyt som rit och sanningskriterium är i själva verket så allmänt accepterade att de inte ifrågasätts, något som ju också är en förutsättning för att de skall kunna bli kulturbyggande.

Eftersom samtliga tidigare högkulturer med undantag av den grekiska haft andra myter, riter och

sanningskriterier än vår egen, skulle vi ju kunna börja ifrågasätta våra egna grundföreställningar – de är på förhand givna endast i vår egen kultur. Men utifrån striden mellan de ortodoxa kristna och gnostikerna kan vi lära oss att när det gäller kulturbyggande förutsättningar, tycks det mest konstruktiva vara att inte acceptera några alternativ.

Vår moderna kultur är ännu inte äldre än att den befinner sig i ett formbart inledningsskede. Den har växt fram under, högt räknat, 500 år (om man bortser från det grekiska ursprunget). Under de närmaste århundradena kommer denna kultur förmodligen att bli ännu mer genomsyrad av de kulturbyggande grundföreställningarna – dvs de demokratiska och vetenskapliga principerna – på samma sätt som skedde med de kristna grundföreställningarna under perioden 150 – 400 e Kr, ett historiskt skede som därför har aktualitet även i vår tid.

Anm. Nils Wiklund är fil dr och psykolog.

Matteus 5:38–44

38. I haven hört, att det är sagt: Öga för öga och tand för tand.
2 Mos. 21: 24. 3 Mos. 24: 20.
5 Mos. 19: 21.

39. Men jag säger eder, att I icke skolen stå emot en oförrätt; utan om någon slår dig på den högra kinden, så vänd ock den andra till åt honom; Ords. 20: 22. 24: 29. Klag. 3: 30. Luk. 6: 29 f. Rom. 12: 17. 1 Tess. 5: 15. 1 Petr. 3: 9.

40. och om någon vill gå till rätta med dig för att beröva dig din livklädnad, så låt honom få manteln med; 1 Kor. 6: 7.

41. och om någon tvingar dig att till hans tjänst gå med en mil, så gå två med honom.

42. Giv åt den som beder dig och vänd dig icke bort ifrån den som vill låna av dig.

5 Mos. 15: 7 f. Syr. 29: 2. 1 Joh. 3: 17.

43. I haven hört, att det är sagt: 'Du skall älska din nästa och hata din ovän.'

3 Mos. 19: 17 f. 5 Mos. 23: 3 f.

44. Men jag säger eder: Älsken edra ovänner och bedjen för dem som förfölja eder 2 Mos. 23: 4 f. Ords. 25: 21. Luk. 6: 27 f. 23: 24. App. 7: 60. Rom. 12: 14, 20. 1 Kor. 4: 12.

Dom Helder Camara

När jag såg
att jag fått en fläck på mina kläder
kom jag att tänka på
alla de osynliga fläckar
vi får och ger
varandra
utan att vilja
och märka det,
dagarna i ända.

Ur "Tusen skäl att leva" (Proprius 1982)
Översättning: Catharina B Broomé

Levnadsregler för 20:e århundradets människa

Vi människor lägger ord i munnen på Gud, vi tillskriver honom åsikter som vi inte vet om "han" har – om "han" nu finns – bl a har vi låtit "honom" uttänka "tio Guds bud".

Dessa budord är förstuds uttryck för något av det djupast etiskt kända hos mänskligheten för några tusen år sedan. Men en utveckling sker inom alla mänskliga områden, även etikens. Så det är inte mer än rimligt att vi låter vår vän Gud något justera sina bud så att de bättre motsvarar det av oss nu djupast kända.

I nr 7–8 förra året efterlyste Sökaren reviderade, moderniserade budord. Gensvaret var klen. Men några av våra läsare dristade sig att föreslå Gud (Gud inom oss) nya levnadsregler. De återges här.

Gamla visa ord i ny klädnad

1. Ära allt liv högt, även ditt eget. Livet är ett, där formerna växlar.
2. Var lycklig om du funnit din eviga motpol i detta jordeliv. Om inte, ödsla kärlek och omtanke på den du fått.
3. Älska dina barn och giv dem mycket kärlek. Det enda dom kommer att tacka dig för är: att dom fått växa fritt.
4. Betala till gemenskapen (samhället) det som fordras av dig. Uppfyll nödvändighetens alla bud. Gemenskapen kan växa till gemensamhet. Den ser till hela människan och ej blott till vad som produceras.
5. Skatta din nästa högt och älska henne/honom såsom dig själv.
6. Vörda den rättfärdige rike högt, men vörda också den svage. Den gudomliga gnistan bär även denne inom sig.
7. Vörda varje liten mask och växt, de är oundgängliga för livet på jorden. Utan dessa funnes inte heller du.
8. Vig allt hat och all dårskap åt förgängelsen. Värna om Friden, Freden och avsky alla krig.
9. Ägna litet grand åt skrattet. Det är en hög och förunderlig gåva.
10. Ett gott skratt förlänger livet!

(Maud Bäckman)

Tio bud för en sökare

1. Du skall ta hand om din kropp.
2. I stillheten skall du låta din själ växa.
3. Du skall skärpa din uppmärksamhet.
4. Du skall lära dig allt som för dig känns väsentligt.
5. Du skall öva dig i att älska.
6. Du skall hindra dig själv från att döma.
7. Du skall söka efter den väg som är din.
8. Du skall bedja om vägledning.
9. Du skall aldrig förtvivla.
10. Ödmjukt och tacksamt skall du lyssna till det gudomliga i dig.

(Birgit Cars)

Tio Guds bud, försöksvis moderniserade

1. Du skall inga andra livsintressen ha utom Gud: Helheten.
2. Du skall icke missbruka Guds namn, ty det är heligt.
3. Tänk, bed och meditera på vilodagen, så att du helgar den!
4. Hedra Gud Fader och Moder Jord, så att du må leva på en fridfull och blomstrande jord.
5. Du skall icke beröva någon livet, ty det är heligt!
6. Du skall icke utöva otukt, ty det berövar dig din självkänsla.
7. Du skall icke stjäla eller ta ränta, ty det är orättmätigt förvärv av andras arbetsinsatser; pengar är endast byteskvitteringar.
8. Du skall icke ljuga, ty lögn innebär verklighetsförfalskning och desorientering.
9. Du skall avstå från ägande, vilket endast är tillämpligt i den mätbara världen.
10. Du skall icke vara avundsjuk, utan med glädje önska din nästa allt gott, vilket är lika med kärlekslärans utövande. Var god – mot Gud, lyd Hans Bud – vilka är livslagar – och rädda vår jord!

(Olle Wedholm)

Svar på Moses

1. Du ska inte ha nå expertgudar! Livet självt är den ende, sanne, holistiske och ekosofiske guden.
2. Missbruka inte Livet! Välj din kärleks mål med omsorg ty somt är svart och somt är vitt.
3. Missbruka inte vilodagen! Stressa inte ihjäl dig! Meditera regelbundet – minst en gång i veckan.
4. Glöm inte dina dagars upphov! Tänk på din släkt, din kultur och din historia och ditt liv går dig väl.
5. Du ska inte döda! Lev vegetariskt och kämpa mot brutalt våld och kapprustning och mot miljöförstörelsen.
6. Du ska inte gå in i relationer hur som haver! Behandla alla kontakter med stor ömhet, särskilt de växande.
7. Du ska inte lägga på hög! Allt tillhör Livet och du får inget med dig dit du går så se därför till att du ger och tar på ett sätt som gläder Livet.
8. Du ska inte vränga ord i tanke eller gärning och ej heller bära falsk mask! Prata gärna skit men tänk på syftet och försök nå ända fram till målet solidaritet, gemenskap och kärlek.
9. Sträva inte efter kapitalism och imperialism! Se till att du stöder koncentrationer som du har inblick i och kontroll över.
10. Du ska icke ha begär till andras liv, leverne och ägodelar! Försök omsätta dessa tankar i ditt dagliga liv och diskutera med dina medmänniskor, ställ krav och samarbeta, ta och ge, reagera . . . så kanske Livet fortsätter att ge frukt i tusenfald.

(Ingvar Selin)

Striden mellan evolutionister och kreationister går vidare i USA. Sedan Ronald Reagan kom till makten, har skapelseanhängarna haft stora framgångar, men utvecklingsanhängarna har nu börjat samla sig och försöker slå tillbaka.

I staden New York, som har över en miljon elever i de stadier som motsvarar den svenska grundskolan, har skolstyrelsen tagit ställning mot skapelseläran. Skoldirektören Charlotte Frank har å skolstyrelsens vägnar skrivit till flera bokförläggare och klagat på deras läroböcker i biologi.

Bokförlaget Prentice-Hall i Englewood Cliffs, New Jersey, ger ut en lärobok kallad "Life Science", och om den skrev fru Frank bl a följande: "Boken slår inte fast att evolutionsläran understöds av majoriteten av dagens vetenskapsmän, och den presenterar den speciella skapelseläran utan att beteckna den som en övernaturlig förklaring helt utanför vetenskapens ramar."

Den bok förlaget Laidlaw Brothers i River Forest, Illinois, ger ut, heter "Experiences in Biology". Den godkändes 1980 som lärobok i New York City, men har nu underkänts därför att ordet "utveckling" över huvud inte förekommer längre

i boken. Förlaget försvarar sig med att ordet strukits i den nya upplagan för att lärarna inte skall behöva utsättas för påtryckningar från vissa grupper, men att man håller på och förbereder en bilaga som särskilt tar upp utvecklingsläran och som kan användas i de skoldistrikt som så önskar.

Skolstyrelsen i New York godkände inte "Natural Science: Bridging the Gap", utgiven av Burgess Publishing Company i Minneapolis, på grund av följande stycke i boken: "En annan hypotes om världens uppkomst med alla dess former av liv är den speciella skapelseläran, vilken säger att Gud utgör den viktigaste kraften i tillkomsten. I somliga skolsystem är det påbudet att utvecklingsteorin och den speciella skapelse teorin skall läras ut jämsides. Detta tycks vara en hälsosam inställning med tanke på hypotesers bräckliga natur."

Genom att skolstyrelserna i de olika skoldistrikten bestämmer vilka läroböcker som skall användas, så har de makt att indirekt påverka innehållet i böckerna. Läromedelsförlagen ser gärna New York City som kund, en av de absolut största i landet.

I Louisiana har en lag antagits att bägge teorierna om världens upp-

komst skall läras ut. Den lagen har nu evolutionisterna dragit inför domstol för att få den prövad och helst upphävd. Domstolsväsendet i USA har rättighet att på olika grunder förklara lagar ogiltiga.

Striden står i sista hand om hur man skall förstå hur liv blivit till. Är livet skapat av ett högre väsen, så är livet något heligt, något som man skall göra allt för att bevara, kanske också göra allt för att utbreda. Livet kan då ses som något som är eller kan vara evigt. Livet ger sålunda himmelska aspekter, om det finns ett högsta väsen som är livgivaren och därför bör dyrkas av allt levande.

Om livet däremot är något som uppkommit mer av en slump, så kan det uppstå igen (eller har uppstått) på andra platser i universum. Livet är då inget heligt, utan dess utslöckande är lika naturligt som dess vardande. Det finns då ingen högre moral som säger att liv skall bevaras och utbredas. Man behöver då inte heller någon religiös överbyggnad med en skapare, en Gud.

Utan tvekan kommer det att finnas många anledningar att återkomma till striden om hur livet uppstod.

Rolf Ejvegård

Domedagen är försenad

Det är en tradition bland domedagsprofeter att ta fel. Så läser vi i den danska tidskriften Det Uken-
det i en artikel om domedagsprofetior genom tiderna.

En god tradition alltså!

Strax före år 1000 väntade många på världens undergång. Flera officiella dokument inleddes med orden "Nu, när änden är nära". Senare utpekades år 1033 – 1000 år efter Jesu död – som domedagen. Och ännu senare den 15 september 1186, när alla planeterna stod i rad på himlen.

Därefter skulle världen gå under år 1335 och 1654 och 1814.

Även i vår tid profeteras ibland

att världen skall gå under. För ett par år sedan förkunnade en amerikan, Willie Day Smith, att de flesta kristna människor skulle försvinna spårlöst den 1 april 1980 klockan 15.00, texastid. En annan amerikan, "doc" Leland Jensen, kom fram till att domedagen skulle inträffa den 29 april 1980 klockan 15.55, montan-
natid.

Skandinavien har haft en egen undergångsprofet: en dansk droskchaufför, kring vilken en grupp i staden Borup samlade sig. Han gjorde gällande att jorden skulle ödeläggas senast julnatten 1967.

Fortfarande aktuell är amerikanen Richard Keiningers profetia att domedagen kommer att inträffa den 5 maj år 2000. Samme man har tidigare utpekats 1977 som undergångens år.

Jonas Salk

– Vi måste börja tänka annorlunda, börja tänka positivt, i stället för att bara se det negativa som vi hittills mest gjort, säger han. Vi befinner oss alldeles i början av en helt ny epok i mänsklighetens historia. Och det hänger på oss själva om vi skall komma helskinnade igenom den kris som vi har nu, och som är tecken på en stor förändring i världens utveckling.

Dr Jonas Salk i en intervju på SvD:s Idag-sida 9 juni 1982

Den amerikanske forskaren Kenneth Ring har intervjuat 13 personer som säger sig ha skådat framtiden i samband med en nära-döden-upplevelse. De har sett dels vad de uppfattar som kommande händelser i sitt eget liv, dels kommande världshändelser.

De framtidssyner som gäller det egna livet, är unika för var och en, men världshändelserna är likartade. Ring framhåller dock att inga bestämda slutsatser kan dras för-
rän det finns oberoende bekräftelser på grundval av ett mycket större material.

Visionerna av det egna kommande livet har ofta karaktär av en fortsättning in i framtiden av en panoramisk vy över det liv som personen hittills levit. Visionerna upplevs som minnen och inte som förutsägelser om framtiden.

Praktiskt taget alla som sett världens kommande öde, har berättat om möte med en högre varelse eller med högre varelser. De har sett följande händelser, som snart skall inträffa:

Geografiska förändringar, såsom jordbävningar, vulkanutbrott, förändringar i landmassornas och polernas läge samt katastrofväder.

Socioekonomiskt sammanbrott med svält, social oordning och kollaps i världsekonomin.

Kärnvapenkrig – i allmänhet ett överhängande hot om en sannolik katastrof, men inte en verklig förodelse.

Dessa händelser innebär inte slutet på mänskligheten, utan i stället en övergång till en tid av global fred och broderskap.

De profetiska världsvisionerna har, precis som de personliga framtidsvisionerna, upplevts som minnen. Scenarierna har framstått som modifierbara, men inte möjliga att helt undvika.

En kvinna berättar att hon fick veta att människan bryter mot universums lagar, och som en följd därav måste hon lida. Detta var inte en Guds hämnd, utan mer som det man kan få känna på om man i okunnighet nonchalerar gravitationskraften. De kommande katastroferna, sa hon, var en oundviklig rening av jorden i uppfostringssyfte. Människan förtärs av övermodets, materialismens, rasismens,

chauvinismens och det separatistiska tänkandets cancer. Men i slutet såg denna kvinna försynen vända katastrofen.

Ring upplyser att även andra som berättar om syner av kommande globala katastrofer har fått veta att dessa är en nödvändig rening som omformar mänskligheten till ett nytt sätt att vara.

Några av de intervjuade uppger att de erinrat sig visioner, som de en gång haft av framtida händelser, strax innan dessa inträffat. I ett fall beskrev en man kärnkraftsolyckan vid Three Mile Island för sin fru två dagar innan den inträffade.

Ring understryker att tolkningen av profetiska visioner i samband med nära-döden-upplevelser måste göras med stor försiktighet. Om de tas på allvar, kan de ge upphov till reaktioner som grundas på fruktan, hysteri och passivitet.

Det finns enligt Ring fyra möjliga förklaringar till framtidssynerna rörande världen.

1. Synerna av katastrofer är projiceringar av personens egna inre konflikter eller fruktan för framtiden. Den hypotesen kan testas.

2. Synerna återger bara välkända domedagsvisioner. Även den hypotesen kan testas.

3. Synerna beskriver framtiden så som den blir. Att vänta och se är enda möjligheten att testa den hypotesen.

4. Synerna beskriver alternativa framtider. Ingenting som ses är oundvikligt, eftersom framtiden ännu inte är bestämd. En av de intervjuade berättade att hon sett tre alternativa framtider, inklusive en som baserades på ett annorlunda förflutet än det vi har. Framtid A skulle ha blivit verklighet om vissa händelser för 3 000 år sedan inte hade ägt rum. Det var en framtid med fred och harmoni utan religionskrig och utan Kristus. Framtid B var den klassiska framtidsbilden och framtid C var ännu mer destruktiv.

Om det rör sig om alternativa framtider, som skådas, kan detta förklara mediernas och klärvoajanters falska förutsägelser: de har uppfattat en framtid som skulle ha kunnat bli verklighet.

Källa: Brain/Mind Bulletin maj, 1982.

Att äta

Att här tala om mänsklighetens mord på djuren är måhända oförsynt. Det är ju vi som är skapelsens krona. Det vet vi. Men jag är nu inte den försynte konversatören, han som roar och förströr.

Djuren finns. I deras huvud sitter medvetandet, djur-själen. Gladeligen kalasar vi på dem, på deras kvarlevor, sedan vi fött dem och berövat dem livet. Vi kallar dem mat. Och mat måste vildar ha.

Grundvalen för vår matkultur är grymt förtryck av djuren. Skulle människor dagligen konfronteras med djurfabriker och slakthus – lika ofta som de förtär djurens döda kroppar – skulle få stå ut i mer än ett par dagar. De känsligaste skulle protestera och bilda aktionsgrupper för djurens rättigheter. Många, många skulle vägra att äta djurens kött.

Men riktiga människor äter ju kött? Bara fanatiker äter gräs. Och dem ler man åt...?

SM

Icke

Akademiska forskare på sök efter opportuna sanningar, spekulativa filosofiska snillen, religioners stiftare och deras uttolkare, guruernas brokiga värld – vart går du med dina frågor? De svarar med olika tungor, oense om facit. Du skjuter dem ifrån dig, sjunker in i icke-vetandets frid, låter dem prata, låter dem disputeras, betraktar dem roat.

Det finns inga svar. Bara frågorna finns.

Därför skriver jag ett agnostiskt credo. Som i glädje över en sanning, funnen. Som i frid, när all tveksamhet är slut. Som i mystisk klarsyn, när en osäkerhet förvandlas.

A-gnosis: icke insikt.

Vi kan icke veta.

Gud är människors föreställningar om Gud. Religion är människors längtan, deras känslor och förhoppningar, deras rädsla för tomheten.

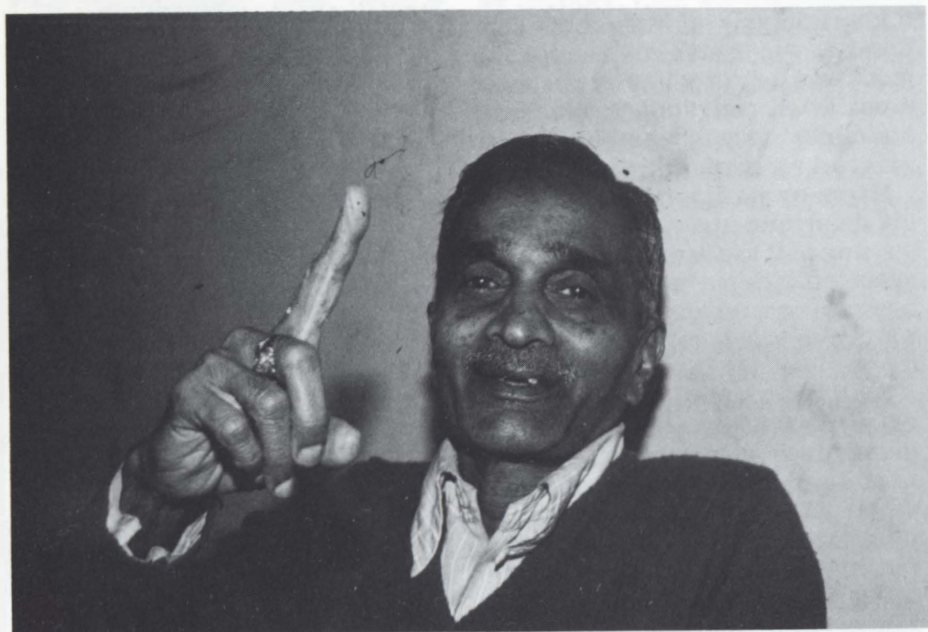
Medan vetenskapen är förståndet, är religionen känslan och ateismen förnekandet av det som känslan ser.

Agnosticismen är insikten om icke-vetandet. Du vet att du icke vet. Därmed finner du ro.

SM

Kristus-teori från Indien: Jesus är hinduernas Krishna

Av Bertil Falk

P. N. Oak vid Institute for Rewriting of Indian History anser att Kristus är den hinduiska gudsinkarnationen Krishna. (Foto Bertil Falk.)

Kristendomskritiken sköt som bekant fart under 1800-talet och har utvecklats vidare under vårt eget århundrade. Skarpsinniga rationalister har analyserat bibeltexter och andra utsagor om Kristus. En del forskare har kommit fram till att Kristus över huvud taget aldrig har existerat. Andra har menat att han visst existerade, men att han egentligen bara var en Messias-kandidat bland en uppsjö av Messias-kandidater och att de underverk som tillskrivs honom i Bibeln kan hänföras till naturliga orsaker. Det sistnämnda hävdade exempelvis redan Heinrich Paulus för över 150 år sedan (1828) och David Strauss menade 1835 att miraklen i Bibeln är ren myt.

Sedan har en rad olika teorier förts fram av skilda forskare i olika sammanhang, teorier som försökt att ge en icke konfessionell förklaring till Jesus-gestalten och kristendomen.

Numera står det naturligtvis helt klart att mycket – ja, måhända allt – av det som man förr ansåg vara unikt för kristendomen har sin

motsvarighet eller förebild på andra håll. Jesus frestades av djävulen, men långt dessförinnan hade både parserreligionens grundare Zarat-hustra och Buddha haft likartade frestarupplevelser.

Maria och Jesus-barnet finner sin förlaga hos de gamla egyptiernas Isis med Horus-barnet och uppståndelsetanken ingick i de flesta gamla fruktbarskulturer. Långt innan Jesus på tredje dagen efter sin död uppsteg från dödsriket, så utförde i Egypten den döde Osiris samma uppståndelsehandling på den tredje dagen, vilket egyptierna firade varje år precis som de kristna varje år firar påskens långfredag och påskdag.

Och så vidare.

Nu har en indisk forskare, P.N. Oak, fört fram en ny teori. Den utgår till en del från just de rationella västerländska forskarnas rön. Oak, som grundat och leder *Institute for Rewriting of Indian History* (Institutet för omskrivning av Indiens historia) med adress N-128 Greater Kailas-1, New Delhi 110048, har tagit till sin livsuppgift att göra en to-

tal genomgång av sitt lands historia. Han menar att Indiens historia skrivits av invaderande muslimer och koloniserande engelsmän och att ockupanternas synsätt har färgat historieskrivningen på ett avgörande sätt.

Ur P.N. Oaks penna har flutit en rad böcker, där han ibland likt en indisk Olof Rudbeck argumenterar för ett storartat indiskt förflutet, när han inte med hjälp av undersökningar med kol 14-metoden påvisar att byggnader som tillskrivits muslimska byggnadsherrar fanns uppförda på indisk mark redan långt före Islams intrång i hinduismens land.

Bland hans många böcker finns också en som heter *Christianity is Chrisn-nity* (Kristendom är Kirshnadam), där han ansluter sig till vissa västerländska forskares uppfattning att Kristus aldrig har existerat. P.N. Oak menar i stället att kristendomen är resultatet av en tempeldispyt bland hinduiska Krishna-dyrkare och att den kätterska sekt som då uppstod är kristendomen. Ordet Kristus i dess olika inkarnationer skulle helt enkelt vara en förvanskning av den hinduiska Herren Krishnas namn.

Att i detalj gå in på P.N. Oaks resonemang och kristendomskritik låter sig inte göras här, men några bestickande argument kan det vara av intresse att se på. Oak tar bland annat upp just uppståndelsen på tredje dagen. Han hänvisar därvid till Metzgers bok *Mystery Religions and Early Christians* (Mysteriereligioner och tidiga kristna), som gjort observationen att man med tre dagar i österlandet avser ett tillfälligt uppehåll medan en fjärde dag konstituerar att man blivit bofast.

Exakt detta synsätt upplevde jag personligen när jag i december 1981 besökte sikhernas gyllene tempel i Amritsar i delstaten Punjab i Indien. Det visade sig nämligen att i sikhernas gästhem intill det gyllene templet får alla besökare – även västerlänningar – oavsett religion bo gratis och äta gratis under tre dagars tid. Inte längre, för från och med den fjärde dagen är man inte

längre gäst, utan har blivit bofast.

P.N. Oak påpekar i sitt resonemang att i dagens Indien "dränker" hinduerna statyer av *papier maché* föreställande exempelvis gudsaspekterna Ganesha, Durga och Saraswati efter en tre dagar lång fest. Bilderna "återuppstår" sedan till nästa års fest och ceremonin upprepas igen.

På samma sätt menar Oak att berättelsen om Kristi uppståndelse på den tredje dagen speglar en hinduisk, förkristen ritual, som gick ut på att man dränkte en bild av Krishna, som sedan "återuppväcktes" på den tredje dagen, detta för att högtidligt hålla den nyfödde Herren Krishnas hemliga transport från kung Kamsas cell över floden Yamuna och hans uppträdande i Nands hem. Oak är också helt medveten om att Plutarkos nämner legenden om hur Osiris återuppstår från de döda på tredje dagen.

Även själva kärnritualen i den kristna kulten – nattvarden – anser P.N. Oak vara en förkristen, hinduisk tradition. Hän hänvisar till den hinduiska seden att placera ett mål mat eller en sotsak framför gudabilder för att sedan genom att intaga födan få ta del av den heliga utstrålningen. Nattvarden innebär helt enkelt att man sammanblandat Krishnas gudabild med Kristi blod och lekamen, menar han.

Oaks föreställning att de hinduiska gudarna dyrkats även utanför Indien är i och för sig föga originell. Både den grekiska, romerska och nordiska gudavärlden visar upp ett gudabestånd som är besläktat med hinduismens pantheon. Den indiska åskguden heter Indra, från det indoeuropeiska ordet Indara, som är detsamma som vårt eget ord dun-der. Släktskapen med guden Tor är ganska uppenbar. Tors hammare har sin motsvarighet i Indras vajra, åskviggen. Och så vidare.

Men det är inte alla gånger lätt att hänga med i P.N. Oaks svängar när han menar att alla kristna och muslimer från början egentligen är hinduer. Det går dock inte heller att komma ifrån att det tycks finnas ett visst samband mellan vissa hinduiska och kristna seder.

Huruvida begreppet Jesus Kristus verkligen är detsamma – fast förvanskat – som begreppet Iaseus Krishna (Guden Krishna) må vara osagt. Oak anser det, men på den punkten känner jag mig ungefär lika övertygad, som när den gamle Rudbeck menade att namnet Hercules var ren och oförfalskad svenska och helt enkelt betyder Herr Kules.

I alla händelser är P.N. Oaks bok en fascinerande och bitvis hisnande

läsning och han är förvisso mycket lärd. Han fick sin akademiska utbildning vid Bombays universitet. Under andra världskriget arbetade han för Indiens frigörelse från Storbritannien, dels som radiokommentator från Fria Indiens radio i Saigon och dels under två år som medarbetare till ingen mindre än Subhash Chandra Bose, den även i väst kände, för sina ståndpunktstaganden kontroversielle indiske frihetskämpen.

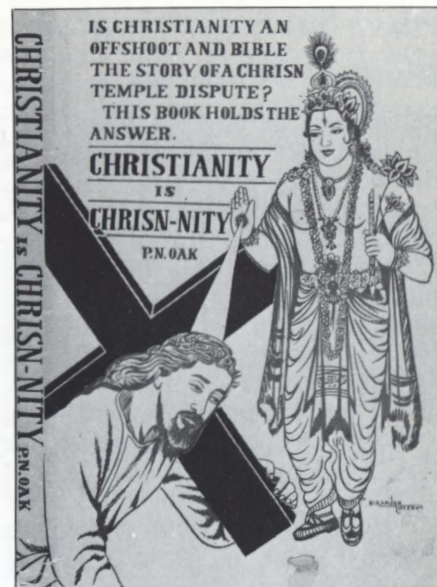
Oak är utbildad jurist, men hans intresse för indisk historia grundades redan i barndomen. Han är född 1917. Alltnog. Bland de likheter mellan Krishna och Kristus som han påpekar har vi exempelvis tillfället då Jesus bespisar femtusen människor genom att mångfaldiga lite bröd och några fiskar. Långt före Kristus tillskrevs Krishna exakt samma underbara förmåga att mana fram enorma kvantiteter föda för att livnära ett oväntat antal gäster.

Men när Oak hävdar att templen i Jerusalem och Korinth måste ha varit Krishna-tempel och att det uppstått en schism mellan de hebreisktalande och de grekisktalande judarna i detta tempel, en schism eller tempeldispyt som ledde till att de sistnämnda skapade en egen sekt, som så småningom blev kristendomen, har jag ganska svårt att hänga med igen.

En sak är i alla fall klar. Kristendomen uppvisar en rad företeelser som kan föras tillbaka inte bara på judendomen utan också på parsernas religion, egyptiska föreställningar liksom på buddhistiska och hinduiska idéer. Till och med det kristna kärleksbudskapet, som brukar framhållas som unikt, har exempelvis tydliga föregångare inom buddhismen.

Kristendomen är mycket äldre i Indien än i ex Sverige. Redan år 52 efter Kristus ska enligt traditionerna aposteln Tomas ha landstigit i Kerala på Indiens västkust. Under 20 år förkunnade Tomas evangelium i Sydindien och led martyrdöden år 72 på ett berg, nedanför vilket Madras flygplats numera ligger. De Tomaskristna i Indien räknar Tomas som Indiens apostel.

Hinduerna har alltid visat stor tolerans mot andra religioner. Kristendomen, liksom också Kristus-gestalten, har fått ett gott mottagande. I modern tid har Swami Vivekananda liksom Mahatma Gandhi ofta citerat Jesus. Det har också funnits en tendens inom hinduismen att ta upp Kristus i den hinduiska världen av gudsaspekter, en tanke som brukar få kristna missionärer att skära tänder. Med visst

Omslaget till P. N. Oaks bok som hävdar att kristendomen är fram-sprungen ur Krishna-dyrkan.

fog. När hinduerna tog till sig Buddha, kvävdes buddhismen i Indien.

Kristendomen kan alltså sägas ha viss status i Indien. Indierna är också mycket stolta över Moder Theresa i Calcutta. Påvens uttalanden, göranden och låtanden blir inte sällan förstasidesstoff i indiska dagstidningar.

Men en viss negativ inställning till kristendomen har också kunnat skönjas. Bland annat anses nitiska missionärer på senare år ha använt sig av ojusta metoder för att locka över enkla människor till den kristna tron. Dessa diskutabla grepp – man ska ha använt modern teknik för att utföra imponerande "underverk" – har diskuterats i tidningarna och det har till och med talats om lagstiftning mot sådana konverteringar.

Det är möjligt att indierna börjar bli mer kritiska mot kristendomen. P.N. Oaks teorier kan sägas förena i sig två trender. Teorierna kan dels uppfattas som kristendomsfientliga i så måtto att de förnekar att Kristus alls existerat. De kan emellertid också sägas fungera i viss omvänd anslutning till den toleranta attityden, som hotar att suga upp kristendomen i den hinduiska gemenskapens kvävande famntag.

Skillnaden – omvändheten – ligger däri att medan den hinduiska toleransattitydens förespråkare accepterar Kristus som gestalt, bärare av Guds ord samt gudsinkarnation, så menar Oak tvärtom att Kristus är en misstolkad Krishna och kristendomen en kättersk spinn off från hinduismen.

Inga bevis för samtal med de döda

Sällskapet för psykisk forskning i England, SPR, fyller i år 100 år. För den skull inbjöd den engelska spiritualistiska tidningen *Psychic News* SPRs ordförande professor Arthur Ellison att skriva en artikel för tidningen. Ellison tog upp frågan "Var slutar ESP och var börjar bevisen för överlevnad av döden?", dvs hur skall man kunna avgöra när ett förment bevis på överlevnad, som kommer genom ett medium, är ESP*) och inget annat och när det eventuellt är ett hållbart bevis för att en person överlevt döden och samtalat med de levande genom mediet?

Ellison relaterade kort tre fall av oäkta andekommunikation genom medium.

Parapsykologen dr S.G. Soal deltog en gång i en seans med transmediet mrs Blanche Cooper. Han fick då kontakt med vad som tycktes vara hans avlidne broder, Frank. Många slags bevis gavs för att det var Frank, bl a hänvisade den avlidne till att de båda som barn hade gått tillsammans i en skog och grävt ner en slant under en sten. Dr Soal kom nätt och jämnt ihåg detta. Men det var sant, och det tycktes alltså som om det verkligen var Frank som kommunicerade genom mediet.

Men dr Soal beslöt sig för att pröva beviset. För den skull hittade han på en ny personlighet. Han kallade denne James Ferguson och fantiserade ihop en rad händelser i hans liv. När han hade alla detaljer om den påhittade personen klara och tydliga i sin inbillning, deltog han i en ny seans med mrs Cooper. Han fick då kontakt med den ihopfantiserade personen, vilken gav en rad bevis för sin identitet, d v s han kunde säga en hel del som var sant om den fiktive James Ferguson.

Det stod alltså klart för Soal att när en påhittad person kunde kommunicera från andevärlden och ge bevis för vem han var, så kunde de bevis som "Frank" gett för sin existens i andevärlden vara av samma karaktär. I båda fallen tycks mediet omedvetet ha snappat upp informationer från dr Soals undermedvetna.

Professor Ellison ger ytterligare ett exempel på tankeöverföring från seansdeltagare till medium. Den irländske författaren W.B. Yeats deltog en gång i en seans med det berömda skrivmediet Geraldine Cummins. Hennes hand, som skrev automatiskt, berättade om ett gammalt hus och om de männi-

skor som bodde där. Miss Cummins frågade Yeats om detta var av något intresse för honom och om hon skulle låta handen fortsätta. "Ja", svarade författaren, "detta är händelser i min nya bok."

Ellison berättar också om ett fall ganska nyligen, fallet Philip. Forskare i Toronto hade hittat på honom och flera andra personer, som bodde i ett hus för flera hundra år sedan i England. Sedan försökte de få kontakt med Philip genom bordsknackningar. Det lyckades. Tydliga paranormala knackningar gav korrekta svar på frågor om Philip och hans liv. Forskarna gjorde iakttagelsen att Philips åsikter tenderade att bero på vilka medlemmar av forskargruppen som var närvarande.

Ellison frågar om inte de relaterade fallen klargör att vilka som helst "bevis" som kommer från en avliden genom ett medium kan ha tillkommit på liknande sätt, genom tankeöverföring. Någon avliden släkting eller vän finns säkerligen i sinnet hos seansdeltagaren precis som Philip fanns i forskarnas sinnet. Men det är inte nödvändigt, påpekar Ellison, att en seansdeltagare medvetet tänker på den avlidne eller påhittade personen, ty telepati sker på sinnets omedvetna nivå.

Det som spiritualister gärna åberopar som bevis, är alltså inga bevis, inte ens om mediet kan "se" den avlidne, ty man vet t ex att en hallucinatorisk person som skapas genom posthypnotiska suggestioner**) synes lika verklig som en normal människa. Den som, vid vanligt medvetande, ser en gestalt som frambragts genom posthypnotisk suggestion, kan även samtala med hallucinationen precis som med en riktig människa.

Under en seans kan mycket väl en avliden vara närvarande, menar professor Ellison, men det finns inget som helst bevis för detta.

*) ESP = utomsinnlig varseblivning.

**) Posthypnotisk suggestion ges en människa, när hon befinner sig i hypnotiserat tillstånd, och den leder till bestämda hallucinationer, sedan hon vaknat upp ur hypnosen.

Källa: *Psychic News*, 3 april, 1982

Han var rationalist, men han måste medge att han tyckte om ljudet av kyrkklockor.

Anton Tjechov

Greensleeves
BOOKS FOR THE NEW WORLD

Greensleeves is a postal book service which offers new books focussing on spiritual growth and enlightenment, mythology, symbolism and ancient religions. It includes current New Age teachings, and ecological and wholistic health studies.

Free catalogue on request.

Proprietor NFK Rose
23 All Saints Villas Rd. Cheltenham Gloucestershire GL52 2HB Tel. (0242) 516273

Transcendental meditation

Kurt Ejstrup var TM-lärare, "guvernör" och medlem av centralstyrelsen för den danska avdelningen av den internationella TM-rörelsen. Men efter 11 år inom TM hoppade han av, och i den danska tidskriften *Det Ukendte*, juni-juli-numret 1982, redovisar han sin kritik av rörelsen.

Demokrati är en omöjlighet inom TM-rörelsen, skriver han bl a. Visserligen kan en del ledande personer ta upp och diskutera olika frågor med Maharishi, men hans ord gäller ändå till slut som lag. Sanningen är att rörelsen är Maharishis marionetter.

1975 förkunnade Maharishi att Upplysningens Tidsålder hade begynt, eftersom det under senare år skett en avgörande andlig revolution i världsmedvetandet som direkt följde av TM-rörelsens resultat. Upplysningens Tidsålder räknas från 12 januari (Maharishis födelsedag) 1975, då TM-rörelsens egen tidsräkning börjar. I och med detta har Maharishis gudomliga ofelbarhet fastslagits, så att varje oenighet med honom nu måste betraktas som en brist på insikt.

Begår då Maharishi aldrig några fel? Det är Kurt Ejstrups åsikt att Maharishis största fel är att han konsekvent vägrar medge att han begår några fel.

En av Maharishis storstilade idéer är att han inrättat "Världsregeringen i Upplysningens tidsålder" med tio departement. Bl a med tanke på detta talar Ejstrup om "ett välment, galopperande anfall av storhetsvansinne".

Men Kurt Ejstrup är inte helt negativ till den rörelse han tillhört och dess skapare. Han anser att Maharishi trots allt är en verkligt intressant människa och att transcendental meditation är en verksam tek-

nik. TM, skriver Ejstrup, är också det mest formidabla försök som gjorts i nyare tid att förena en religiös världsbild med en rationell, vetenskaplig världsbild. Det är således helt oriktigt, anser han, att betrakta Maharishi som en däre. Och det är fel att se TM som en vulgär teknik som antingen inte har någon verkan alls eller också bara är en av flera goda tekniker. "TM-tekniken är enligt min bedömning ganska enastående", skriver Ejstrup.

Inom TM-rörelsen säger man att TM är en vetenskap om den Kreativa Intelligensen och att den inte har något med religion att göra. Men det står helt klart, anser Ejstrup, att nästan varje detalj i undervisningen och i rörelsens inre struktur har en religiös, framför allt hinduistisk, bakgrund. Ingenting är lättare än att karakterisera TM som religion och hinduism, om man önskar göra det. För den saken finns åtskilligt stöd.

Sidhi-teknikerna skall ge vissa goda eller märkliga egenskaper, såsom vänlighet, stor kroppsstyrka, förmåga att levitera ("flyga"), att bli osynlig och kunna se genom väggar m m. Men det är faktum, skriver Ejstrup, att TM-Sidhi-teknikerna inte fungerar. De ger inga

resultat. Inte ens tekniken för utveckling av "vänlighet" har, enligt hans iakttagelser, någon verkan. Det man inom TM-rörelsen kallar flygning, är inte levitation. Meditatorerna sitter och hoppar på gummikuddar. Ändå marknadsförs TM-Sidhi-programmet med hänvisning till att man kan lära sig levitera. Ejstrup menar att TM-rörelsen bör sluta med sina påståenden om flygning och annat övernaturligt, när nu detta inte förkommer.

Ejstrup beklagar att många av Maharishis bästa vänner har lämnat TM-rörelsen. Det är inte bra, anser han, om förnuftiga människor försvinner från rörelsen, ty den kommer att existera ännu under mycket lång tid, "och om den skall ledas av fanatiska programmerade idioter, så mister den inte bara sitt existensberättigande, utan den blir helt enkelt farlig, eftersom den förvandlas till en kult. . .".

SM

Upp till kamp

I Svenska Dagbladet 5 augusti läser vi – i en artikel från New York Times – att de tre stora religionerna

inom metropolitanområdet i USA, nämligen judar, katoliker och protestanter, har inlett ett samarbete för att bekämpa vad de uppfattar som "destruktiva" religiösa kulturer, framför allt pastor Sun Myung Moon's Unification Church.

Representanter för de stora religionerna anser att de nya kulterna är skadliga, och de ser med oro att dessa sprider sig snabbt. Precis vilka andliga rörelser det är man vill bekämpa – utom Unification Church – upplyser inte artikeln om.

Naturligtvis väcker det som är nytt och annorlunda oro hos många – ibland är oron omotiverad, ibland berättigad. Det som nu upprört de traditionellt religiösa tycks ha varit en massvigsel inom Unification Church: 2 075 par (!) vigdes samtidigt av pastor Moon i Madison Square Garden. Äktenskapsparterna hade valts ut av Moon en kort tid före vigseln, och de bar alla likadana kostymer och klänningar. (Enligt Unification Church's tidning *Nytt Hopp* presenteras männen och kvinnorna för varandra av pastor Moon. Sedan får de själva besluta om de vill acceptera förslaget att de skall ingå äktenskap.)

**LOKAL
ATT HYRA
(över veckoslut)**

**○KURSER
○FÖREDRAG
○SEMINARIER**

**PLATS FÖR 50
PERS. 60 kvm**

SCEN

**DIV. AV-
UTRUSTNING**

CENTRALT

**STRINDBERGS
BLÅ TORNET
Drottninggatan 85**

**Ring Gita Sellmann
Tel: 08/11 27 04**

HIMMELSKA FENOMEN

Av BILL NILSSON

Harvardastronomen Donald H. Menzel var en ledande motståndare till tanken att UFO:n skulle kunna komma från världsrymden. Om en av hans böcker, The UFO Enigma, berättas här.

Det vore obildat att förneka förekomsten av oidentifierade flygande föremål eller, med ett gladare namn, flygande tefat. Däremot kan det ses som en test på kreativiteten hur dessa himmelska fenomen förklaras av olika människor. Många kommer bara på en enda tänkbar förklaring, t ex att de flygande tefaten är farkoster från andra solsystem. Andra kanske kan tänka ut något dusintal möjliga förklaringar. Sedan finns det ett litet antal människor som ägnar en stor del av sin kunskap, energi och skaparförmåga åt att finna ett nästan osinligt antal naturliga förklaringar för att identifiera det oidentifierade.

Till de senare hör bland andra Harvardprofessorn Donald H. Menzel, astronom (död sedan några år). En av hans böcker är *The UFO enigma*, skriven tillsammans med Ernest H. Taves (New York: Doubleday & Company, 1977, 297 s). Likaväl som det kan vara högst allmänbildande att på allvar ägna sig åt en sådan hobby som att samla frimärken, så kommer ett studium av de förklaringar till flygande tefat som Menzel ger i den här boken, att öka läsarens kunskaper på de mest skilda områden, från meteorologi, optik, fysik och astronomi till psykologi, parapsykologi och religionshistoria. Eftersom boken spänner över så vida områden, blir den kanske något osammanhängande, men man kan inte komma ifrån intrycket att de som vill förklara de flygande tefaten som besökare från yttre rymden, är mer låsta i sin föreställningsvärld än vad Menzel är.

Vad tror läsaren exempelvis om flygande oidentifierade flygande föremål som en amerikansk pilot såg nära Mount Rainier år 1947 (fö det fall då begreppet flygande tefat myntades)? Piloten Arnold närmade sig det höga berget, och medan han beundrade dess skönhet, fick han plötsligt se en rad ovanliga flygplan som flög i närheten av berget.

"Jag kunde se deras konturer ganska tydligt mot snön när de närmade sig berget", sa han. "De flög helt nära bergstopparna i en formation som liknade en diagonal kedjeliknande linje, ungefär som flygande gäss och nästan som om de vore sammanlänkade. De var ca 20-25 miles avlägsna och saknade stjärtparti. Jag betraktade dem under ca tre minuter - en minst fem miles lång kedja av tefatsliknande föremål som flög fram mellan bergstopparna. De var flata som en stekpanna och skinande, eftersom de reflekterade solen. Jag har aldrig sett någonting så snabbt." Senare gjorde han också teckningar av föremålen och gjorde dem då halvmåneformade med bakåtvikta vingar.

Astrofysikern professor J. Allen Hynek, välbekant i UFO-sammanhang, undersökte händelsen och drog slutsatsen att föremålen inte kunde vara något astronomiskt fenomen. Eftersom de tycktes flyga med en hastighet under ljudets, föreslog han att de möjligen kunde vara någon form av kända flygplan. Menzel tyckte att den senare förklaringen innebar en underskattning av pilotens iakttagelseförmåga och tänkte sig först under många år en förklaring i form av solreflexer i iskristaller eller dylikt. Han ändrade sig dock då han själv år 1972 fick se en slående likartad formation av oidentifierade flygande föremål. Han var passagerare i en DC-9 som var på väg att landa i Amsterdam. Han satt med säkerhetsbältet fastspänt och tittade ut genom fönstret på det gröna holländska landskapet. Plötsligt fick han se hur de höll på att flyga förbi en formation av tre skinande flygplan. Bland det mest slående var att han inte kunde se några detaljer på dem, endast deras silvreglänande bakåtvikta vingar. De försvann plötsligt när de nådde vänsterkanten på fönstret. Han lutade sig framåt men kunde inte upptäcka dem igen. Plötsligt uppträdde däremot

en formation av fyra eller fem flygplan, som också försvann bakåt. Han kom att tänka på Arnold-observationen, men kunde inte förstå vad detta var.

Mysteriet försvann dock lika plötsligt som det kommit. Med en viss ansträngning fokuserade Menzel nämligen om sina ögon och då förvandlades flygplanen till små vattendroppar på utsidan av fönstret. Den illusion som uppstod när ögonen var inställda på långt avstånd, kunde åter framlockas genom ändring av ögonens fokusering, och illusionen kunde hållas kvar ända tills antalet regndroppar ökade allteftersom planet närmade sig marken.

När man begrundar detaljerna i Arnolds beskrivning, förefaller Menzels tolkning ganska trolig. I detta fall kunde en astrofysiker (Hynek) inte förväntas komma på förklaringen, eftersom det är ett speciellt perceptionspsykologiskt fenomen som spelar in, nämligen att diffusa föremål på mycket nära avstånd förefaller avlägsna när ögonen är inställda på avståndssende. Till detta kommer att ögonen inte är konstruerade på ett sådant sätt att det överhuvud går att bedöma avstånd i atmosfären med någon större säkerhet.

Det finns en hel del observationer av flygande tefat som inte har fått en hundra procentig säker förklaring trots att forskare undersökt dem noggrant. Av de 59 fall som redovisas i den s k Condonrapporten, lämnas 23 utan en slutgiltig förklaring, även om forskargruppen ändå drar slutsatsen att de 59 fallen inte ger något stöd för tolkningen att det rör sig om utomjordiska farkoster. Menzel ägnar de 23 "oförklarade" fallen ett kapitel i boken och ger summariska förslag till hur de mycket väl skulle kunna förklaras. Eftersom förklaringarna är så kortfattat beskrivna, är de inte alltid helt övertygande, och man får intrycket att genomgången av de "oförklarade" fallen är gjord på ett

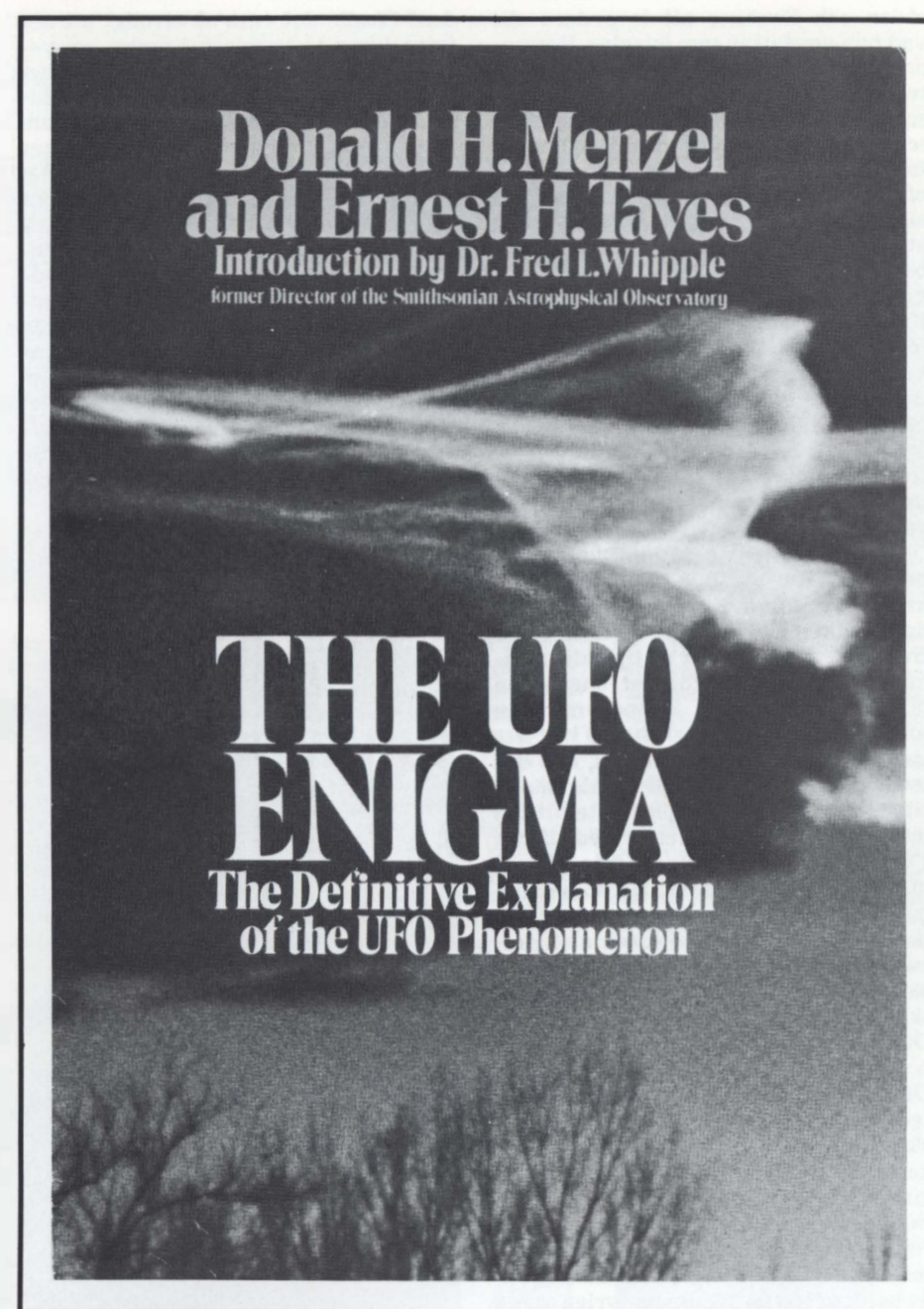
nästan pliktskyldigt sätt. De flesta av de andra kapitlen ägnas i stället åt grundligare beskrivningar av speciella typer av förklaringar, t ex astronomiska fenomen, och kunskaperna i de kapitlen kan användas inte bara för att begrunda de 23 "oförklarade" fallen i Condonrapporten utan också för att förklara andra oidentifierade flygande föremål, även sådana som ännu inte har rapporterats.

Radarteknik ägnas ett särskilt kapitel, och efter att ha läst det förstår man att en radarskärm är utsatt för lika många "illusioner" som det mänskliga ögat. Det finns en lång rad felkällor som gör att ett föremål kan registreras på radarskärmen utan att det finns något motsvarande föremål i verkligheten. Ett av de "oförklarade" fallen i Condonrapporten tycks ha berott just på en sådan "radarillusion". När ett flygplan närmade sig en flygplats, registrerade nämligen radarobservatören att flygplanet följdes av ett oidentifierat flygande föremål som flög med dubbelt så hög hastighet som flygplanet och på dubbelt så långt avstånd från flygplatsen. Både flygplanet och det andra flygande föremålet skulle alltså nå fram till flygplatsen samtidigt och det fanns därför en uppenbar risk för en kollision. Radarobservatören kunde följa det oidentifierade föremålet hela tiden ända tills flygplanet kom till flygplatsen och båda två föremålen borde bli synliga för blotta ögat. Men då var plötsligt det andra föremålet spårlost borta, både från radarskärmen och från himlen.

Menzel menar att detta fall har en lätt lösning (som Condongruppen dessutom borde ha känt till). Det måste nämligen ha varit så att radarpulsen, som reflekterades från flygplanet, kom tillbaka till jorden och träffade något föremål där som reflekterade den åter till samma flygplan som än en gång reflekterade den nu försvagade signalen. En sådan ekoeffekt har nämligen egenskapen att förefalla vara ett föremål som flyger med dubbelt så hög hastighet och på dubbla avståndet från det föremål som egentligen observeras.

Andra kapitel i boken ägnas åt meteorologi, optik, fysik osv, och vill man fördjupa sina kunskaper på dessa områden, räcker det naturligtvis inte med att läsa Menzels bok, men den kan nog vara en rolig introduktion till dessa ämnen.

Bland de himlafenomen som Menzel presenterar är norrskenet, som i några fall tycks ha givit upphov till rapporter om oidentifierade flygande föremål. Norrsken är vanligast i en zon 23° från de magnetiska polerna, skriver Menzel och fortsätter med en beskrivning av detta fenomen ganska detaljerat. Norrsken kan variera lika mycket i utseende som ett sammarmoln, men det finns tre huvudklasser, nämligen sådana som har en strålstruktur, sådana som saknar strålstruktur och sådana som pulserar. En av de vanligaste formerna är bågformen, ett ljust sken som omgärdar den norra himlen. Norrskenet kan glöda i olika färger som uppkommer på grund av olika atomer och molekyler som finns i jordens övre atmosfär. Ett karakteristiskt grönt sken kommer huvudsakligen från syre, men syreatomen kan under vissa förutsättningar också ge upphov

till en rödaktig nyans. Kväve ger upphov till en djupröd glöd, och även den lätta väteatomen kan ge upphov till norrskensfenomen. På de dagar då norrsken uppträder, kan man också registrera magnetiska störningar, och man vet nu att norrskenet orsakas av gasexplosioner på solen (solfläckar) som gör att väldiga mängder gas kastas ut i rymden.

Himlafenomen har fascinerat människor i alla tider, och det ger Menzel anledning att göra utveckelser till bland annat bibliska beskrivningar av ovanliga iakttagelser: meteoror, kometer, hägringar, halofenomen runt solen (dvs en väldig "gloria" runt solen) och dubbla solar. Det är intressant att många av de gamla beskrivningarna av sådana fenomen (både i bild och text) är helt korrekta utifrån vad man i våra dagar vet om dessa fenomen, trots att forna tiders vetenskapsmän inte var i stånd att ge någon riktig förklaring.

Bland dessa ovanliga himlafenomen är exempelvis den dubbla solen, dvs en extra sol vid sidan av den vanliga. Hur kan ett sådant fenomen uppstå? Så sent som på sjuttonhundratalet trodde man att det rörde sig om ett "spegelfenomen" på så sätt att solen reflekterades i något skikt i atmosfären. Menzel påpekar att den förklaringen inte är helt riktig, utan att man nu vet att det i stället är ett ljusbrytningsfenomen. Solstrålar bryts när de passerar ispartiklar i atmosfären (ungefär som ljus bryts i en prisma) och ger på så sätt upphov till en extra bild av solen.

På samma sätt förtrötts Menzel inte att ge förklaringar till många andra fenomen alltifrån hägringar till de vanliga regnbågarna. Ibland undrar man om dessa förklaringar är så väldigt centrala för att förstå flygande tefat, men man kan inte komma ifrån att hans framställning är allmänbildande.

Menzel ger sig också in på andra om-

råden och försöker att torpedera allt vad han uppfattar som övertro. Bermudatriangeln ägnas ett kort kapitel. Här refererar Menzel huvudsakligen Kusches bok *The Bermuda Triangle Mystery - Solved*. Kusche visar i sin bok att fartyg och flygplan inte har försvunnit oftare i Bermuda-triangeln än någon annanstans, och Menzel avrundar med att notera att de sensationsinriktade böckerna om Bermudatriangeln har gjort sina författare ganska rika, medan Kusches bok inte sålt särskilt bra. Det förefaller som om den allmänna publiken är mer lockad av att läsa sensationsinriktade böcker, även om deras påståenden inte är så väl underbyggda, än av att läsa mer sakligt betonade framställningar. Om man utgår ifrån att människan är rationell, är detta egentligen ganska underligt.

När Menzel ger sig på von Däniken, är det inte utan att boken också får en krydda av humor. Egyptierna skulle enligt Däniken ha fått hjälp av människor från yttre rymden, när de byggde pyramiderna. Som stöd för det anger han bl. a. att höjden på Keopspyramiden multiplicerad med 1 000 000 000 blir lika långt som avståndet till solen, och det avståndet kunde egyptierna inte känna till. Menzel menar för det första att det inte är något särskilt heligt med siffran 1 000 000 000, men bortsett från det, så visar han att avståndet till solen som man får fram genom denna multiplikation inte stämmer. Det korrekta medelavståndet till solen är enligt Menzel 93 000 000 miles medan Dänikens metod skulle ge avståndet 91 170 000 miles (och Däniken själv räknar fel helt och hållet och får avståndet till 98 000 000 miles). Det innebär att höjden på pyramiden är felaktigt angiven med hela nio fot. "Om supervarelser som var i stånd att navigera mellan olika stjärnsystem hade velat använda pyramiderna för att markera avståndet till solen", skriver Menzel, "så skulle de säkerligen inte ha gjort ett misstag på nästan tio fot när de avgjorde höjden." Även Dänikens övriga argument för att tefatsmänniskor skulle ha byggt pyramiderna bemöts av Menzel med samma gravallvarliga humor.

Lika stor uppmärksamhet som von Däniken får också ämnesområdet parapsykologi. Även det avfärdas snabbt och förklaras huvudsakligen som bluff, bedrägeri och människors godtrogenhet. Menzel utsätter sig här för risken att bli anklagad för att vara ganska ytlig, eftersom parapsykologin har fått betydligt mer uppmärksamhet från vetenskapsmän än "ufologin". Inte desto mindre har nog "ufologin" och parapsykologin vissa formella egenskaper gemensamma, framför allt när det gäller att förklara de fenomen som studeras. I båda fallen används en övergripande förklaring som inte är särskilt kreativ: farkoster från yttre rymden respektive ESP. I motsats därtill finns mer skeptiska förklaringar som är mer begränsade i räckvidd, mer originella och varierade och mer krävande av den som skall förklara en viss parapsykologisk eller ufologisk händelse.

Varför är då Menzel en sådan motståndare till tanken på att flygande tefat skulle kunna komma från yttre rym-

den? Skulle det vara så otroligt att det finns levande varelser i andra solsystem? Med en ångvätsliknande saklighet menar Menzel tvärtom att det förmodligen finns ett enormt antal solsystem med intelligent liv, ja att dessa varelser i många fall kan förmodas vara långt överlägsna människan när det gäller intelligens. Trots detta menar Menzel att man lugnt kan utgå ifrån att jorden aldrig har haft besök av varelser från andra stjärnsystem, och heller aldrig kommer att få det. Orsaken är densamma som till förmodandet att det finns många planeter runtom i universum med intelligent liv: det enorma antalet planeter, solsystem och galaxer och avståndet mellan dem. Även om det i de centrala delarna av vår egen galax, Vin-

tergatan, finns många planeter med varelser som utvecklat förmågan att resa mellan olika planeter inom ett visst solsystem, och även om det i centrum av Vintergatan t o m är vanligt med resor mellan olika solsystem, så är det på grund av de enorma avstånden och det väldiga antalet solsystem en närmast naiv tanke att dessa varelser skulle få för sig att besöka just vårt lilla solsystem i utkanten av Vintergatan. Alltså finns det inga flygande tefat på jorden, säger denne forskare som tror på sunt förnuft eller, med en annan formulering, som tänker i termer av statistisk sannolikhetslära.

Anm. Artikelförfattaren är psykolog.

Foton av falska UFO:n. De numrerade punkterna på fotona har använts i en fotogrammetrisk analys som avgörande visat att fotona inte är äkta. E. L. Merrit. (Från "The UFO Enigma".)

Läs tidigare nummer av SÖKAREN!

Nr 1, 1980: Åsa Freij berättar om den fjortonde Dalai Lama, en enkel människa som gör ett starkt intryck genom sin personliga utstrålning. Gunnar Ståldal, som är lärare i religionskunskap och filosofi, skriver om en realistisk bibelsyn: läroböcker måste presentera bibliska texter som de myter, sägner och legender de är. Dessutom: Anne-Marie Ehrenkrona om Findhorn, kollektivet i Skottland, som demonstrerar framtidssamhället, Per Sellmann om rebirthing, som han varit med om, och Bertil Falk om en ledande indisk astrolog och om Nicholas Roerich. 8:-.

Nr 1, 1981: En översikt över vår tids främsta gurur, från Ramakrishna till Prabhupada. Känslomässiga orsaker till cancer av Lawrence LeShan (ur boken *Kämpa för livet*). Per Sellmann skriver om Mark Satin och hans politik i den nya tidsåldern, Maria Adkinson om Gita Keiller och Anthony Brooke, som arbetar för fred och harmoni, Bertil Jarl om medicinmän som i dagens Peru för kunskaper i magi från Inkariet vidare, Eva Jagrell om Kahlil Gibrans bok *Profeten* och Åsa Freij om människors enhet. 8:-.

Nr 2, 1980: Åsa Freij rapporterar om alternativrörelser, om sökardintressanta nya verksamheter, idealismer och samfund i Göteborg; många adresser. Sten Rodhe frågar i en artikel om det är möjligt att ha en meningsfull dialog med Hare Krishna-anhängare - kan de lyssna och reflektera, eller lämnar de bara automatiskt sina på förhand givna svar? Per Beskow skriver om vad en antik författare har ett säga om "dödens gränsland". I övrigt: Madhuma och Den magiska familjen och resultatet av Sökarens uppsatstävling. 8:-.

Nr 3, 1981: Intervju med den originella idealisten Roland von Malmberg, positivhalare, trubadur, världsmedborgare m m. Göran Brusewitz skriver om paradigmbegreppet och motståndet mot parapsykologin, Bertil Falk om organiserad ateism i Amerika och om den kritiske UFO-forskaren Alvin H. Lawson, som tror att UFO-kontakter inte är fysiska upplevelser utan mentala. Karl Christiansen berättar om ett folk i Malacka vars erfarenheter visar att man kan bli herre i drömmarnas rike. I övrigt en temadag i Storkyrkan om livet efter detta, litet om astrologi och om spiritualism. 8:-.

Nr 7, 1980: Ulf Löfgren skriver om att djuren måste befrias: den moderna människans existens är grundad på ett fruktansvärt förtryck av djuren. Bertil Falk berättar om Zarathustras lära och om hans nutida efterföljare, parserna. Sven Rosén tar upp fallet Kristina, ett poltergeistfall på medeltiden, och Per Sellmann rapporterar om trager-massage. Jörgen Sundvall från Krishnarelsen svarar på Sten Rodhes kritik i nr 2. Dessutom ett par debattinlägg om pastor Moons Unification Church samt reportage om Regnbågen och Psykiskt Forum i Malmö. 8:-.

Nr 5, 1981: Innehåller nr 20 av Medium för psykiofysik med bla Fallet Folkesson av Göran Brusewitz och Holistisk bokvandring av Nils-Olof Jacobson. I övrigt en intervju med Ray Hyman, känd kritiker av parapsykologin som dock är imponerad av den höga kvaliteten på psi-forskningen, Maria Adkinson om en temadag "Att välja framtid" i Storkyrkan, Åsa Freij om en New Age-konferens för ekonomer, Rolf Ejvegård om Anaxagoras, Björn Vilson om religionernas möte i vår tid och Bengt Anderberg om sina åskådningar. 10:-.

Nr 9, 1980: Religion handlar om våra behov, om strävan efter mening med livet, och religion ger svar som tillfredsställer våra behov - om det skriver Rune E. A. Johansson. Werner Aspenström berättar om Milarepa och H. N. Banerjee om ett reinkarnationsfall från New Delhi. I övrigt rapporteras om en indisk missionär för ateismen, och "en glad ateist" skriver mot celibatiden, Hans Granqvist om ESP i Kina, Per Sellmann om zoterapi, Sven Rosén om magi för envar och Rolf Ejvegård i en recensionsartikel om livets uppkomst. 8:-.

Nr 1, 1982: Fredsbokens författare Bernard Benson intervjuas. Referat av ett tal, där Eva Moberg ställer frågan: Är människan för dum för att överleva? Människorna måste ändra sig inifrån för att vi skall få fred, anser en byrådirektör i försvaret, och företagsekonomen Sören Bergström säger att det kommersiella livet måste styras medvetet och ansvarsfullt. Björn Vilson skriver om Gud och sexuallivet. Vidare: reportage från en temadag i Storkyrkan om mötet mellan öst och väst, den finska tidskriften *Ultra*, UFO som kultföremål och ett buddhistcentrum i Malmö. 10:-.

Beställ genom inbetalning på postgiro 70 60 47 -8, Sökaren. Lägg till 2:50 för porto!

Måndagsgruppen

ABF, Fabiansalen, Sthlm
19.30 varje måndag sedan 31 år.

HOROSKOP

Jag ställer och tolkar ditt personliga födelsehoroskop. Datum, klockslag och plats för födelsen erfordras. 150:–

Monica Hortell
Lagerlöfsg. 48
754 28 Uppsala
Tel. 018/32 25 22

Existentiell astrologi

Jag belyser såväl din inre dynamik och dina förutsättningar som din roll i det stora planetariska psyko-dramat med utgångspunkt från ditt födelsehoroskop. Endast personliga besök. Ring Jan Romander, 08–42 61 39.

BOOKS IN ENGLISH at low American prices FREE INFORMATION

The famous **Yes! Bookshop** in the city of Washington, publishers of the **Yes! Bookshop Guides: Inner Development and Wellness**, maintains the largest stock in the world of books in these fields. This includes the world's religions, Eastern cultures, Jungian and Humanistic psychology, Ancient Civilizations, Gurdjieff, Meditation, and much more.

Hundreds of European booklovers already use our fast, personal, caring mail order service and enjoy large cost savings because American book prices are far lower than European prices.

Send a postcard or aerogram now for full, free information about how you, too, can benefit from this international service.

yes! Bookshop
1035F 31st Street N.W.
Washington, D.C. 20007, U.S.A.

Vad mänsklighetens stora tänkare, filosofer och sanningssägare från skilda länder och tider förkunnat och nedskrivit, utgör en ovärderlig skatt, vilken är allas vår gemensamma egendom.

Då man inte på vetenskaplig väg kan få reda på hur det blir efter döden, har människorna försökt gissa det, och en hel del antaganden har uppställts. Somliga har sagt att efter döden blir det intet; andra har trott att efter döden skall människorna stå inför ett evigt väsen, en allgod, allrättfärdig Gud. Och man har tänkt sig, att Gud dömer människorna, belönar dem eller straffar dem. Därför påbjudes det, att människor skall tillbedja och ära Gud, och bestämda böner och ceremonier föreskrives. Sådan är de olika religionernas grundval.

Man säger att människor har samma religion, när de tror det samma om det man inte kan veta och om Gud; när de dyrkar Gud med samma böner och samma ceremonier.

Det finns många religioner, ty det finns många sätt att föreställa sig Gud. Somliga tror, att det blott finns en Gud, andra att det finns många gudar. Somliga har menat, att man ärar Gud med böner och sånger; andra att man för att ära honom skall bringa honom offergåvor.

De förnämsta religionerna är bramanismen, buddismen, judendomen, kristendomen, mohammedanismen.

De äldsta av dessa religioner är bramanismen och judendomen, som bestått i 3 000 år. Därefter kommer buddismen, som bestått i

2 500 år; kristendomen i 1 900 år och mohammedanismen, som är 1 300 år gammal.

Alla dessa religioner talar ytterst om Gud och om det som sker efter döden. De talar då till oss om ting, varom vi intet kan veta, men som det står oss fritt att tro på utan vetenskapens visshet. Vi har rätt att bland dessa religioner välja den som tilltalar oss mest; och om ingen av dem tilltalar oss, har vi rätt att inte tillhöra någon bestämd religion. Rätten att tillhöra vilken religion man vill, eller att inte tillhöra någon bestämd religion kallas samvetsfrihet. Och samvetsfriheten är en omistlig rätt, vilket människorna inte alltid förstått. I äldre tider ville t ex katolikerna, som trodde att deras religion var den enda sanna och saliggörande, tvinga alla människor att bli katoliker, och däri gjorde de orätt. Katolikerna har visserligen rätt att tro, att katolicismen är den enda sanna religionen, men protestanterna har samma rätt att tro, att deras religion är den enda sanna, och katolikerna kan inte med vetenskapliga skäl bevisa att protestanterna har orätt, emedan de religiösa tvistefrågorna är av den arten, att man ingenting med säkerhet kan veta därom.

När det gäller religionen, må envar av oss ha lov att tro vad han eller hon vill. Och envar av oss må unna andra frihet att tro vad de vill.

ALBERT BAYET

LIFE LIGHTS

Numerologisk konsultation

Tolkning av personliga siffervibrationer för att belysa mening och möjligheter i den nuvarande inkarnationen.

220:–

Färgkonsultation

Vilka färger har du mest nytta av/bör du undvika?

Med utgångspunkt från siffervibrationer, aura och iris. 150:–

Kurser och föredrag i: numerologi, färgsymbolik, auratolkning och visualiseringshealing.

Annika Langlet, colorist och numerolog.
Tel. 87 89 90 eller 36 83 79.

Adr. Söderberga Gårdsväg 37, 162 29 Vällingby.

Djävulens makt

Procter & Gamble Co är en firma i Cincinnati, USA. P&G säljer bl rengöringsmedel och en del plastförpackade livsmedel. Bolaget har drabbats av satan. Nåja, kanske inte direkt av djävulen, men av folk som tror på honom.

Det som ställt till med besvären är det varumärke P&G började använda 1851 och fick registrerat 1882 och bekräftat 1930 av det amerikanska patentverket. Varumärket visar hur gubben i månen blickar ut över vintergatan.

I USAs alla femtio stater har sedan något år tillbaka spritts ett rykte att varumärket är en hemlig djävulssymbol. Försäljningen har gått ned, vilket ju kan bero på flera omständigheter. Orsakssammanhanget är dock helt klart när det gäller de genomsnittligt 12 000 telefonsamtalen i månaden som firman fått under ett drygt år. Många människor tycks inte gilla affärsföretag som går satans ärenden.

P&G skulle gärna vilja ha tag på den eller de som satt igång ryktes-spridningen. Eftersom P&G inte kan komma till rätta med ryktena genom att finna någon att stämma, har man i stället vänt sig till prästerna. En lång rad av dem har ställt upp och förklarat att varumärket inte har något med djävulen att göra. Bland dem märks metodistpas-

torn Donald E Wildman, som är verkställande direktör för National Federation for Decency, pastor Jerry Falwell, grundaren av Moral Majority, pastor Jim Draper, ordförande för Southern Baptist Convention, biskop William G Black, Episcopal Diocese of Southern Ohio, och biskop Emerson Colaw, United Methodist Church.

Ingen av prästerna säger att satan inte finns. De säger bara att P&G:s varumärke inte är ett djävulstecken. Förmodligen innebär detta att de menar att det finns riktiga djävulstecken och kanske att underjordens furste är en realitet. De många tusen telefonsamtalen visar ju i alla händelser att djävulens makt är stor – oavsett om han finns eller ej.

Rolf Ejvegård

Små

Sökaren säljs i ca 3 200 exemplar per nummer. För en s k kulturtidskrift är detta en normal upplaga. Som jämförelse kan nämnas att den utmärkta litterära tidskriften Rallarros har en upplaga på 3 000, liksom den ansedda politiska tidskriften Kommentator. Konsttidskriften Paletten med ett statsbidrag på 180 000 för ett år, har upplagan 4 000. Jury, en tidskrift för deckarvänner, har 2 500, Kristet Forum 3 500. Upplagan för en så välkänd tidning som Arbetaren är inte större än 6 500.

Tidningar och tidskrifter med ett seriöst innehåll, som kräver något av sin läsekrets, har alltid små upplagor, till skillnad från mer populärt redigerade tidningar.

Kontakt

Symp. velutd. vegetarmann i 40-årene söker en harmonisk kvinna (gjerne makrobiotiker) som kan tenke seg å bo og samarbeide på drømmested ved sjøen i Midt-Norge. Stort hus som vi kan utvikle til kurssted/kurheim, og jord til biologisk dyrk. Her kan drømmen bli virkelighet. Barn må gjerne være med. Ta kont. for flere opplys.

Svar till "Bakom synger skogene", Sökaren f.v.b.

Finns det någon som kan hjälpa mig, en 29-årig flicka med en flerårig svår fobi som har resulterat i att jag inte längre vågar/kan fortsätta mina studier? Även Du som har övervunnit eller har fobi(er) skriv!

Svar till "Stöd i Stockholm", Sökaren f.v.b.

45-årig manlig Stockholmsjurist som mediterar på zen-buddhistisk grund söker människor att utbyta erfarenheter med. Musiken, havet, blommorna – ja, allt som kan ge tillvaron en poetisk lyftning är viktiga för mig.

Svar till "En som är", Sökaren f.v.b.

"Det nuvarande är mig outhärdligt", säger Sven Delblanc. Jag förstår honom och därför vill jag fly Stockholm. Modern villa finnes, bl a i Norrbotten, ogenerat läge, och där vill jag inte bo ensam, utan söker därför Dig – en solitär, udda, ensam kvinna, eventuellt med något barn som tycker detsamma. Även andra vänner önskas. Är en 42 års man med allmänna intressen.

Svar till "Utopist", Sökaren f.v.b.
Pred. 7:28?, eller telefon 745 56 87.

Pris för kontaktannonser: 40 öre per ord + 4: – i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 10: –. Moms inräknad.

PROFETEN

Av Sven Rosén

Väck ej den kundalini som sover!

Av Nils-Olof Jacobson

Det danska *Borgens förlag* har en förbluffande rik utgivning inom Sökarens intresseområde. Jag ska här nämna fyra nya böcker, som från olika utgångspunkter diskuterar personlighetsutveckling och "högre medvetande".

Jes Bertelsen är akademisk lärare i filosofi och psykologi, och har tidigare skrivit *Dybdpsykologi* i tre band. I *Drømme, chakrasymboler og meditation* (175 sidor, 1982) ger han ett perspektiv på drömmar som går längre än andra populära drömböcker. Han ser arbetet med drömmar som ett viktigt led i en medveten personlighetsutveckling, en individuationsprocess. Man kan börja med en enkel meditationsövning över en symbol i en dröm som man fascinerats av. Detta leder till förståelse eller djupare upplevelse av den enskilda drömmen, men om sådana övningar fortsätter under längre tid påverkas också det fortsatta drömmandet. Nya symboler kommer och kan på samma sätt göras till utgångspunkt för meditation.

Här för förf. in det urgamla österländska begreppet *chakra* för att klarlägga de karaktäristiska stegen i personlighetsutvecklingen. Till vart och ett av de sju grundchakra svarar en hel familj av "arketypiska" drömsymboler. Genom att tålmodigt och systematiskt meditera över dessa aktiveras så småningom högre chakra, och medvetandet utvidgas. Det är en långsiktig övning under flera år som beskrivs, med successiv utvidgning av medvetandet. "Varje lägre medvetandetillstånd är drömkraftigt sett från ett högre steg", menar han.

Den lugna, stillsamma framställningen i Bertelsens bok kontrasterar skarpt mot *I begyndelsen var Logos* av Lis Høyer (168 sidor, 1982). I en bok 1979, *Når jeg ser din himmel*, skildrar hon de fem år i sitt liv som började då hon drygt 35-årig blev initierad i Transcendental Meditation (TM). Hon kastades huvudstupa in i en kaotisk period med svåra, obegripliga kroppsliga besvär och själsliga lidanden som ledde till självmordsförsök och psykiatrisk sjukhusvård. Efter några år fick hon genom föreläsningar av Jes Bertelsen en första förståelse av den process som sattes igång av meditationen: "Har man först åbnet låget til underbevidsthedens heksekeddel, er det svært at få lukket igen. Man kan lukke med medicin; holder man op med at tage den, kører processen videre... Det er som at sejle ned ad et vandfald. Man kan ikke komme tilbage, kun prøve at slippe nogenlunde helskindet igennem." Men djuppsykologins förklaring visade sig vara "utilstrækkelig og direkte farlig, idet dybdepsykologen betragter mennesket som et

lukket system. Alt det ukendte, man åbner for gennem meditationen, tilskrives ens egne ubevidste fortrængninger. Jeg måtte derfor igennem endnu et chok, da jeg pludselig måtte acceptere mange af okkultismens begreber – psykiske angreb, besættelser, astralrejser, reinkarnation – som realiteter."

Den förklaring hon sedan fann på sina upplevelser var *kundaliniprocessen*. I den "ockulta anatomin" symboliserar en orm denna urkraft, *kundalini*, som vilar i det nedersta chakrat tills den under individens utveckling reser sig och stiger uppåt genom de olika chakra som i tur och ordning aktiveras. Denna process kan ske långsamt och omärkligt under lång tid, genom många fysiska liv. Den kan påskyndas genom droger eller meditation – men då finns också risk för att processen "går snett", vilket leder till våldsamma själsliga lidanden och kroppsliga sjukdomar, eller snarare kroppsliga besvär som den medicinska vetenskapen inte finner någon förklaring till.

Indiern *Gopi Krishna* har i flera böcker skildrat sina egna upplevelser av processen, och den amerikanske psykiatern *Lee Sanella* har beskrivit den ur psykiatrisk synpunkt i boken *Kundalini – Psychosis or Transcendence?* Lis Høyer refererar dessa och andra böcker som hon så småningom fann, som kunde ge en begriplig referensram till hennes egna upplevelser.

Efter utgivningen av sin första bok fick hon kontakt med andra i samma situation. Hon gjorde ett program i dansk radio om kundalini, och efter det fick hon ytterligare kontakter. Här återger hon berättelser av tio personer om deras egna upplevelser. Det är en skakande läsning om psykiskt kaos och omöjligheten att få hjälp av den etablerade psykiatrin – dvs ingen annan hjälp än inlåsning och tabletter kunde erbjudas. Några nådde genom processen fram till ett utvidgat medvetande och personlig harmoni, andra fann fäste i den konventionella kristendomen och några förefaller ha slutat som psykiska vrak. För mig som psykiater är det bekymmersamt att dessa skildringar inte så påfallande skiljer sig från många andra berättelser om svår psykisk sjukdom. Det kan betyda att kundaliniprocessen är mycket vanligare än vad man tror. Jag tolkar det snarare så att det ännu inte finns säkra kännetecken på den. Fenomenet är ju helt nytt för den västerländska människobilden, och är givetvis inte erkänt inom den konventionella psykiatrin och psykologin. I den mån dessa människor kommer i kontakt med psykiatrin åsätts de vanliga sjukdoms-

diagnoser, dvs etiketter (eftersom det nu gällande diagnossystemet för psykiska sjukdomar inte förklarar någonting, endast stoppar in patienterna i olika fack). Lis Høyer ger till slut sina åsikter om hur man kan hjälpa sig själv och andra som upplever en häftig kundaliniprocess.

Förf. ger en bister kritik mot lärare av TM och andra meditationsformer, som initierar människor i en process utan att ha en aning om vart den kan leda. Hon återger hela TM:s initieringsritual översatt från sanskrit, som visar "hur gurun gradvis intar gudarnas plats". Alla hennes utsagor håller väl inte för en kritisk analys, och jag skulle önska boken stramare strukturerad. Men hon skriver med en intensitet som griper tag i mig, och hon kan verkligen förmedla den katotiska upplevelse som en häftig kundaliniprocess innebär. Hennes bok är ett djupt personligt dokument och samtidigt en första introduktion till ett område som är värt mycken forskning.

En rakt motsatt väg till personlighetsutveckling representeras av *Martinus*, som ju lämnade det jordiska 1981. Han varnade direkt för österländskt inspirerad meditation, vilket för övrigt också Steiner och Jung gjorde. Också *Gopi Krishna* instämmer i att indisk meditation är olämplig för västerlänningar. *Martinus* betonade hela tiden den medvetna moraliska utvecklingen som det viktigaste. Själv levde han i stort sett obemärkt för offentligheten; först under sitt sista levnadsår lät han sig intervjuas i dansk radio. Nu ger Borgen ut två stora arbeten om *Martinus*.

John Engelbrecht har skrivit *Den intuitive tanke* – med undertiteln från *Lao Tse till Martinus – en idéhistorisk utvecklingslinje* (1982, två band på 258 + 237 sidor). Det är ett enormt arbete han har åtagit sig: att sätta in intuitionen i tankens historia.

Att beskriva tankens historia sker genom tänkande. Men intuition kan egentligen inte förstås genom vanligt analyserande tänkande. Intuition kan endast förstås genom intuition. En uppslagsbok beskriver intuition som "omedelbar visshet, som inte föregås av något analyserande resonemang". Problemet är sedan att kritiskt värdera innehållet i intuitionen och att beskriva det med ord eller bilder, och då måste det analyserande tänkandet till.

Rudolf Steiner beskrev intuition som "det medvetna upplevandet av ett rent andligt innehåll. Endast genom intuition kan tänkandets väsen fattas". Genom intuitionen *iakttar* människan den andliga världen, vilket är något helt annat än att tänka eller spekulera över den.

Förf. börjar med att diskutera intel-

lekt och intuition, "västligt" och "östligt" tänkande. Han citerar förbluffande upplysningar om att jordklotet är omgivet av mätbara energier med frekvensen 8 svängningar per sekund, vilket är detsamma som kan avledas från människans hjärna under meditation. En tillfällighet? Så går han igenom intuitionens roll i de stora idéströmningarna: Kina och Japan med tao och zen, antiken, Indien med Radakrishnan, Sri Aurobindo, Paul Brunton och ett kort kritiskt stycke om "modefilosofen" Rajneesh. Kundalinifilosofin och *Gopi Krishna* får också egna kapitler. Via arabiska och medeltida filosofer kommer han till nutiden med Spinoza, Solowjev, Steiner, Husserl och Bergson. Urvalet av tänkare betingas av deras bidrag till just det intuitiva tänkandet så som förf. uppfattar det. "Målet med undersøgelsen har været at give et billede af intuitionstænkningen som en overset og glemt idéstrømning samt at finde frem til dens repræsentanter overalt i menneskehedens kultur, hvor de fremtræder med størst klarhed og originalitet".

Till slut ägnas 80 sidor åt "Martinus – en ukendt, dansk tænker". Hela *Martinus* produktion är ju ett försök att dela med sig till andra av intuitiva upplevelser. Förf. begränsar sig till en översiktlig skildring av *Martinus* liv och produktion, och koncentrerar sig på vad han har skrivit om just intuition. Han ser *Martinus* arbete som själva kulminationen, som den mest logiskt avklarade framställningen i den intuitiva tankens långa tradition.

Boken har mycket omfattande litteraturhänvisningar. Förf. skriver – med tanke på ämnets omfattning – klart och enkelt; man behöver inte vara filosofisk specialist för att följa honom. Han låter de olika tankarna själva komma till tals men döljer inte sina egna åsikter. I förordet avslöjar han också drivkraften till att skriva boken – en så kallad mystisk upplevelse som han själv hade i 20-årsåldern och en serie "tilbagevendende glimt" de följande åren. Jag tror den här boken så småningom blir en klassiker på samma nivå som Buckes *Cosmic Consciousness*.

Också *Per Bruus-Jensen* skriver om intuition i sin bok *Eksistens og udgedelighed – om erkendeselaeren i Martinus kosmologi* (1982, 590 sidor i två band). Förf. var under några år på 60-talet en av *Martinus* närmaste medarbetare, och boken bygger på tusentals timmars samtal med *Martinus* under dessa år och på ett djupgående studium av hans produktion.

Denna bok är i sig själv ett uttryck för det analyserande, kritiska tänkandet. Naturvetenskapens världsbild, den materialistiska fysiken, kemin och biologin, sätts i relation till *Martinus* kartläggning av tillvarons andliga sida. Vad är egentligen själva livsupplevelsen? Kan den förklaras enbart utifrån fysik och kemi? Förf. presenterar de förslag till svar på sådana frågor som finns i *Martinus* kosmologi, hela tiden i en dialog med den "vetenskapliga materialismen". Naturvetenskap mot andevetenskap, det analyserande tänkandet mot det intuitiva. Endast den som själv har

intuition kan uppleva om intuitiva utsagor är riktiga. För att förena natur- och andevetenskap till en helhetsvetenskap krävs en "ny människa", som kan låta intellektet belysas av intuition. En stor del av *Martinus* arbete handlar just om utvecklingen fram till denna nya människa.

Det är ett omfattande, oerhört grundligt och detaljrikt arbete, inte så lätt tillgängligt, men oundgängligt för den som vill fördjupa sig i studiet av *Martinus* kosmologi. Boken innehåller en mängd analyser och detaljer som inte finns publicerade på annat håll. Jag hoppas att Engelbrechts och Bruus-Jensens arbeten ska bidra till att *Martinus* nu kan tas på allvar, få sin plats i idéhistorien och inte enbart avfärdas som "mystiker".

Borgens utgivning på livsåskådningsområdet är imponerande, även om några av böckerna bekostas från källor utanför förlaget. Tyvärr har vi svenskar inte vant oss vid att läsa danska. När jag blev intresserad av *Martinus* arbete i början av 60-talet fanns bara ett fåtal böcker på svenska, så jag fick läsa på danska om jag ville läsa något. Det är inte alls så svårt som man gärna tror, och det finns behändiga ordböcker. Som en liten dansk läsövning följer en gammal legend som Lis Høyer återger. Den uttrycker en väsentlig tanke som återkommer i alla fyra böckerna:

"En munk havde mediteret i mange år, og endelig en dag, da han som sædvanlig sad hensunken i bøn i sin celle, følte han, at han nærmede sig målet, Gud, da han følte sig i nærheden af et strålende lys, men netop den dag var det hans tur til at uddele mad til de fattige ved klosterets port. Tidspunktet var inde, men han var frygtelig ked af at standse sin meditation så nær ved må-

let, for måske ville det tage ham år at komme den tilstand så nær igen. Han havde nær ladet de fattige vente, men rejste sig alligevel med et suk og gik til sit arbejde. Der var mange fattige den dag, og det varede flere timer, inden han var tilbage i cellen. Træt og modløs trådte han ind, men det guddommelige lys var der stadig, og en stemme sagde: 'Fordi du gik, blev jeg. Var du blevet, var jeg gået!'"

Gestaltorienterad psykoterapi & re-birthing. Anmälan till grupp samt tid för individuella sessioner.
P-O Sylwan 08/80 12 21, 25 63 06.

HEALING, andlig färghealing, ENERGIBALANSERING, CHAKRABEHANDLING för hälsa och andlig utveckling. Kurser och behandlingar.
Karin Haraldson, Umeå,
tel 090/473 33

"TAROT"

Pr. Lionel: CAN TELL YOUR FUTURE through the tarot cards.

Professional with experience and international background.

For individual consultation in a Gamla Stan lokal, call:
"The Tarot Center of Studies"
Tel: 0758/113 25

NY BOK AV ALICE BAILEY PÅ SVENSKA

Som ett led i Stiftelsen Tibetanens Bokfonds projekt att slutföra utgivningen av samtliga Alice A. Baileys böcker på svenska senast år 2000 har **Glamour: ett världsproblem** publicerats.

Boken handlar om glamour som är den samlande beteckningen på de vanföreställningar och villfarelser som finns på alla de plan där personlighetens liv utspelas. Den ger inte bara insikt i hur glamoirens olika aspekter är beskaffade utan också hur dessa individuella och kollektiva inflytelser skall kunna elimineras och övervinnas.

Boken är därför värdefull för var och en som söker skärpa sin självinsikt och så rena och omvandla sin personlighet att själens ljus kan lysa klart.

Glamour kan erhållas mot förskottsbetalning av 57:- till stiftelsens postgiro 43 58 04-0.

Till försäljning finns också **Trettio års arbete** (10:-), **Den gyllene tråden** av Natalie N. Banks (25:-) samt **Vit magi** av Alice A. Bailey (140:-).

Prislista på engelska böcker av Alice A. Bailey sänds på begäran.

Böckerna finns också bl. a. hos East & West, Näckrosen, Regnbågen och Vattumannen.

Stitelsen Tibetanens Bokfond
Box 220
142 02 Trångsund

Spännande nyheter och andra aktuella böcker för sökare

Drömforskning, hälsa, psykoterapi, yoga, meditation, astrologi

Obrad Doncic Drömmar. Om drömforskning och drömtolkning. Nyckel till drömmarnas värld – i drömmen ger oss vårt undermedvetna viktiga meddelanden om vår psykiska situation. Illustr. Inb. 94:–.

Barbro Gustafsson Vardagsmedicin. Om egenvård och receptfria läkemedel. Lättillgänglig information utg. i samarbete med medicinsk expertis. Hft. 49:50.

Bert Yoga Jonson Astrologi. Så gör du ditt och andras horoskop. En mycket instruktiv bok med vida perspektiv. Illustr. Inb. 84:–.

Paavo Airola Hälsohemligheter. Naturmedicin. Hft. 44:50.

D. C. Jarvis Folkmedicin. Naturmedicin. Hft. 39:50.

Eva Johansson Makrobiotisk matlagning. Baserad på mångtusenårig kunskap. 150 recept. Illustr. Hft. 49:50.

Bert Yoga Jonson Vardags-Yoga och Meditation. Illustr. Inb. 69:–.

Maria Scherer Sätt dig ner och vänta på din själ. Kända personer om hur de löser sina själskriser. Illustr. Inb. 84:–.

Kan natur och livsmiljö räddas?

Bengt Hubendick Den vilsekomna stenåldersmänniskan. Om människan i den ekologiska verkligheten. Finns en möjlig väg in i framtiden? Illustr. Inb. 79:–.

Bengt Hubendick En liten bok om människan på jorden. Om vår civilisations kris och den ekologiska balansen. Illustr. Inb. 64:–.

Djurens rätt

Nordiska Samfundet Mot Plågsamma Djurförsök. En hundraårig kamp för djurens rätt och människans värdighet. 1882–1982. Illustr. Hft. 84:–.

Fanns Atlantis?

Ned Olow Atlantis. Legend eller verklighet? Vad ligger bakom alla spekulationer om en försvunnen kontinent med hög civilisation? Illustr. Inb. 84:–.

Pompeji

Jens Erik Skydsgaard Pompeji. En romersk landsortsstad. Prof. i antikens historia vid Köpenhamns Universitet skildrar staden som begravdes vid vulkanutbrottet år 79 e. Kr. Senaste forskningsresultat. Illustr. Inb. 138:–.

Dan Andersson

Nils Holmdal Adolf Andersson. Dan Anderssons far. En fascinerande bok om Finnmarken kring sekelskiftet. Illustr. Hft. 74:–.

Erik Hellerström Dan Anderssons härstamning. Hft. 44:50.

Jan Arvid Hellström Den allra högsta sången. Dan Anderssons tro och religiösa diktning. Hft. 59:–.

Gunde Johansson Omkring tiggarna från Luossa. Tonsättningar av DA-dikter med fullständiga texter. i gitarrarrangemang. Hft. 49:50.

Dan Andersson Chi-mo-ka-ma. Inb. 59:–.

Dan Andersson Det kallas vidskepelse. Inb. 59:–.

Dan Andersson Kolarhistorier. Inb. 59:–.

Dan Andersson Kolvaktarens visor. Inb. 59:–.

Dan Andersson Nattvandrare. Inb. 39:50.

Dan Andersson Den röda rosen. Inb. 39:50.

Dan Andersson Sorgmarschen. Inb. 59:–.

Dan Andersson Svarta Ballader. Inb. 59:–.

UFO – besök från andra civilisationer?

Boris Jungkvist Besökare från kosmos. De flygande tefatens gåta. Illustr. Hft. 79:–.

Boris Jungkvist UFO – en fantastisk verklighet. Illustr. Hft. 79:–.

Sven Magnusson "Flygande tefat" – vad säger vetenskapen?. Illustr. Inb. 79:–.

K Gösta Rehn De flygande tefaten. Dokument och teori. Hft. 69:–.

K Gösta Rehn Tefaten är här! Illustr. Hft. 69:–.

K Gösta Rehn UFO! Nya fakta om de flygande tefaten. Illustr. Hft. 69:–.

K Gösta Rehn UFO-utmaningen. Inb. 69:–.

Staffan Stigsjö Tefatsfolket ser oss. Hft. 69:–.

Staffan Stigsjö Tefatsfolket har landat. Hft. 69:–.

Parapsykologi, de stora frågorna

Obrad Doncic Vid gränsen till det okända. Modern parapsykologi. Förf. är internationellt orienterad parapsykolog. Hft. 69:–.

Nils-Olof Jacobson Liv efter döden? Om parapsykologin, mystiken och döden. Förf. är psykiater och med. dr. Inb. 98:–.

Martin Johnson Parapsykologi. Försök till forskning i upplevandes och kunskapens gränsmarker. Förf. är prof. i parapsykologi i Holland. Illustr. Inb. 84:–.

Sven Magnusson Det övernaturliga och vår världsbild. Förf. är red. för "Sökaren". Inb. 79:–.

Per Ragnar En sökares dagbok. Hur finna en hållbar livsåskådning? Förf. leder TV-programmet "Gomorrön Sverige". Inb. 69:–.

BOKREVVY

Bokrecensioner återgivna med tillåtelse av tidskriften Bokrevy, Bibliotekstjänst, Fack, 221 01 Lund.

Ur Bokrevy nr 2, 1982

ALLMÄNT OCH BLANDAT

WELFARE, SIMON. Arthur C. Clarkes gåtfulla värld. Av Simon Welfare och John Fairley. Bonnier Fakta. Övers. fr. eng. av Idiom Translation Services. Orig:s titel: Arthur C. Clarke's mysterious world. 216 s. Ill. reg.

Bb BN 0680245-4F
Detta är ännu en bok om olösta gåtor – men en mycket underhållande sådan. Här finns föga av fantastiska spekulationer, mera av kritisk sans. Regnande grodor, snömannen, Stonehenges gåta, meteorkratern i Sibirien från 1908, och förstås sjöodjur med Nessie i spetsen passerar revy. Men här finns också intressanta arkeologiska fynd, de jättelika landskapsfigurerna från England och USA eller Peru, kugghjulen från Grekland 2000 år f Kr samt något som tycks ha varit ett el-alstrande batteri från Bagdad, lika gammalt. Varje kapitel avslutas med en av sund skepsis präglad betraktelse av Clarke, som är BBC:s specialist på vetenskapliga program. Von Däniken och likasinnade önsketänkare får sig då och då en känga. Boken är väl och vackert illustrerad med foton i färg och i svart-vitt samt med teckningar.

Gösta Wennberg

RELIGION

JEFFNER, ANDERS. Vägar till teologi. Skeab. 108 s.

Ce BN 0680050-76
Denna bok kan betecknas som en "metateologi". Den undersöker systematiskt olika trosläroras kunskapsteoretiska grundvalar och redogör för dessas fördelar och nackdelar särskilt när det

gäller förhållandet till vetenskapligt tänkande, varefter förf gör ett personligt val. Professor Jeffners behandling av sitt ämne visar på ett övertygande sätt att den hårda kritik som Ingemar Hedenius sedan mer än 30 år utsatt den svenska systematiska teologin för på ett fördelaktigt sätt påverkat dennas arbete. Jeffner använder analytisk filosofisk metod och är mycket noga med att argumentera försiktigt, klart och hederligt, utan språkliga knep. Avvisar mot detta är en viss torrhet, som kontrasterar mot Hedenius frejdigt journalistiska stil. Boken lär inte bli en bestseller vare sig bland fromma eller ofromma. Detta hindrar inte att den är mycket behövlig. Den som är intresserad av kristendomens teoretiska sida får här en grundlig och begriplig introduktion och goda litteraturhänvisningar för vidare studium.

Hans Nystedt

FILOSOFI OCH PSYKOLOGI

NÆSS, ARNE. Ekologi, samhälle och livsstil. Utkast till en ekosofi. LT. Övers. fr. no. av Ingvar Lindblom och Vanja Sparrman. Orig:s titel: Økologi, samfunn og livsstil. 380 s. Ill. litt. reg.

D BN 0678376-F8
Förf. är filosof av facket, men denna bok vänder sig till en mycket bredare publik än filosofiska skrifter i allmänhet. Arne Næss är en av de filosofer som i linje med bl a Heidegger verkligen griper sig an med de mänsklighetens ödesfrågor som består av vårt förhållande till den tekniska utvecklingen och av vår del i samspelet mellan allt levande. Boken är oerhört innehållsrik. Vissa kapitel med filosofisk analys är ganska svåra för den i terminologin obehövande, men andra avsnitt är lättfattligare och minst sagt tankeväckande. Ett avsnitt behandlar uppgifter för en ny ekonomi befriad från fixeringen vid ständig tillväxt, i ett annat utvecklas hur natur- och miljövård skulle kunna byggas ut till en "ekopolitik". Förf. lanserar begreppet "ekosofi", vilket definieras som en filosofisk grundsyn inspirerad av livsförhållandena i biosfären. Noter och litteraturreferenser är grundliga och värdefulla. Översättningen flyter utmärkt – men finns egentligen ordet "socialekonomi" på svenska?

Jacob Bjärsdal

EKONOMI OCH NÄRINGSVÄSEN

HAVEMANN, ROBERT. I morgon. Industrisamhället vid skiljevägen. Kritik och utopi. Ordfront. Övers. fr. ty. av Frederik Sjögren. Orig:s titel: Morgen. 195 s.

Qcg BN 0680193-39

Vi går mot den slutgiltiga katastrofen för mänskligheten! Men än finns det möjligheter att rädda världen, även om tiden är knapp! Det är slutsatserna i denna debattbok av den oppositionelle östtyske marxisten Robert Havemann. Det är en allvarlig men viktig bok, där faktatexter blandas med prosa och poesi. Havemann riktar in sin kritik mot tillväxtvansinnet. Det handlar om slöseriet med vår energi, vår miljö och ojämlikheten i världen, där några hundra

miljoner lever i överflöd medan miljar-der människor svälter. Havemann är kritisk både mot utvecklingen i den kapitalistiska världen och i de "realistiska" öststaterna. I en lång prosa-text skriver han om resan till "Utopia", den enda räddningen för vår planet. Det är en välskriven och viktig bok som säkerligen kommer att väcka debatt. Den tar fram skrämmande fakta och pekar samtidigt mot en utveckling, som kan rädda mänskligheten från katastrofen. Språket är enkelt.

Kent Lidman

NATURVETENSKAP

HALLGREN, ÅKE. Liv och död i universum. Blå planeter, svarta hål. Teckningar: Georg Holm. Bernece. 203 s. Ill. **Ua** BN 0680443-52
Författaren behandlar såväl universums som livets skapelse. Här diskuteras frågan om liv i universum, men speciellt hur livet uppstått på vår planet, och hur det vid flera tillfällen varit nära att utplånas både av värmedöd och förfrysning. Det är mycket modern forskning som berörs med inblickar i framtiden. Boken, som är illustrerad med foton och teckningar i svart-vitt, är en bearbetning och sammanställning av en serie uppmärksammade populärvetenskapliga tidningsartiklar, där förf intervjuat olika vetenskapsmän. Han tycks rätt ha förstått det han hört och läst, och har dessutom haft förmåga att överföra det hela i en flytande, lättläst form. Sensationsjournalistiken hålles hela tiden på avstånd, och boken, som passar alla från tonåren och uppåt, är ett värdefullt tillskott till ämnet kosmologi (=läran om världsalltets uppkomst och utveckling) för alla.

Nils Hansson

KURRELLS, JAN. Astrologi. Förlags-huset Fyris (Fyrisbiblioteket). Övers. fr. eng. av Anita Lindberg. Orig:s titel: Astrology. 96 s. Ill.

Ua BN 0678930-5C
På senare tid har en hel del böcker kommit ut om astrologi. Jag kan inte tycka att denna bok har något att ge som inte finns förut i böcker av liknande format. Därmed inte sagt att den skulle vara ett sämre alternativ. Den är rikligt försedd med fina bilder och går noggrant igenom astrologins historia, de olika planeterna, Zodiakens tecken, De tolv husen och vilka möjligheter t ex en vädur har till en lyckad samvaro med en skorpion. Man kan konstatera att ens egna egenskaper är desamma här som i andra astrologi-böcker och visst är det roligt som sällskapsnöje.

Ulla Siljeholm

RASMUSSEN, TANYA. Fråga grodan först! Hur människan påverkar livet på jorden. Teckningar: John Ahlgren. Liber förlag. 255 s. Ill. litt.

Ue BN 0680296-50
I likhet med Sven Wahlberg, Världsnaturfondens generalsekreterare, som skrivit en ingress, är jag imponerad av denna bok. Dess embryo, ett specialarbete i biologi på gymnasieskolan 1974,

Annonsens priser är cirkapriser. Om bokhandeln inte har de böcker som nämns i denna annons, kan de beställas från förlaget portofritt till ovanstående priser. Beställ gärna vår fullständiga katalog över alla böcker i lager, gratis och portofritt.

Zindermans förlag
Box 310, 401 25 Göteborg 1
Tel. 031-13 78 32

har av förf ("en yngre intresserad gräsrot utan faktiska kunskaper") genom intensiva litteraturstudier vidareutvecklats till en innehållsrik och kunskapsgivande slutprodukt, genomsyrad av djupt engagemang. Den är skickligt och rikligt illustrerad, lättläst, och bör med god behållning kunna läsas av alla intresserade från 15-årsåldern och uppåt (inklusive fackmän). Ingående behandlas organismernas, inklusive människans uppkomst och utveckling, den ekologiska balansen och, framför allt, via ett stort antal belysande och intressanta exempel, de balansrubbingar som människan orsakat och som lett fram till att ett stort antal växt- och djurarter nu är utdöda eller starkt hotade. I bokens slut finns en lista över mer än 450 utrotningshotade djurarter, uppgifter om inhemska och internationella naturskyddsorganisationer samt litteraturhänvisningar omfattande ett 50-tal titlar.

Lars-Owe Drevius

MEDICIN

BURKITT, DENIS. Fibrer i kosten. A&K. Övers. fr. eng. av Lars Adelskog. Orig's titel: Don't forget fibre in your diet. 123 s. Ill. litt. reg.

Vc BN 0677757-50
Förf redovisar erfarenheter från sin mångåriga forskning om sjukdomars utbredning i världen i förhållande till olika kostvanor. Främst gäller det fibrernas betydelse för mag-tarmkanalens sjukdomar, särskilt cancer. Vad orsakar sjukdomar, Vad betyder miljön, Om biokemiska förändringar, Aderförkalkning och gallsten, Blir man fet av att äta för mycket är några av kapitlrubrikerna. Receptsamlingar i likhet med t ex "Fiberrik mat" från 1980 får större värde för den som tagit del av Burkitts bok, vilken också ger förslag till enkla kostförändringar. Tabeller som visar olika livsmedels fiberinnehåll avslutar liksom en förteckning över litteratur om olika sjukdomstillstånd. Bra översättning, lättillgängligt språk och aktuell information gör boken mycket läsvärd.

Lillie Clinell

MADDERS, JANE. Stress och avslappning. A&K. Övers. fr. eng. av Lars Adelskog. Orig's titel: Stress and relaxation. 123 s. Ill. litt. reg.

Vm Bn 0677680-B6
Detta är en handbok som kan ge var och en hjälp att lära sig fysisk avslappning. Efter en klagande beskrivning av sambandet mellan stress, avslappning och välbefinnande följer instruktioner för avslappningsövningar för hela kroppen. Övriga kapitlar tar bl a upp masagetekniker och övningar för specifika åkommor som exempelvis sömnproblem och huvudvärk. Boken är skriven på ett klart och lättillgängligt språk och bra översatt. De allra flesta övningarna är instruktivt illustrerade med fotografier. Förf utlovar inga mirakel om man följer hennes metod men har säkert rätt i att de allra flesta av oss skulle uppnå ett större välbefinnande genom att regelbundet utföra några av de övningar hon beskriver.

Gunnar Skagerberg

Bli lycklig!

Om du inte är riktigt lycklig, åtminstone inte så lycklig som du skulle kunna vara, så beror det troligen på att du inte känner till hur du kan bli lycklig. Det finns enkla regler att följa.

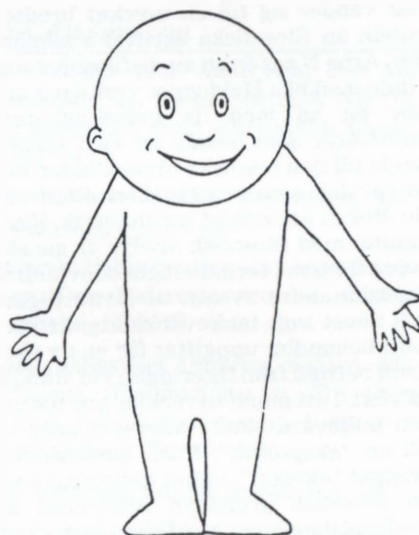
På svenska har vi nu en liten instruktionsbok för dem som vill bli mer lyckliga. Den heter *Hur du kan få ditt liv att fungera eller Varför är du inte lycklig?*, är skriven av Ken Keyes Jr och Bruce (Tolly) Burkan och översatt från amerikanskan av Anne-Marie och Bertil Kuhlemann (Edista ca 28:-).

Bokens utförande är enkelt, texten kort. Varje uppslag har en teckning av en "gubbe", du själv, samt text. Teckningarna, gjorda av L. E. Anderson, är utmärkt, och bokens förtjänster ligger till hälften i bilderna, som mycket väl, och roligt, illustrerar texten.

Hur blir du då lycklig? Ja, jag skall inte avslöja knepen, bara säga att kärlek förstärks behövs, samt en del andra insikter.

Boken, som säljs i New Age-boklådor – se Sökaren nr 7, sidan 6! – är en lämplig liten present till dig själv och dina vänner.

SM

Känner du någon enda människa som är KONTINUERLIGT LYCKLIG?
Om så är fallet, så använder den personen sitt "vidgade medvetande". Människor som ständigt använder sitt "vidgade medvetande" upplever ALDRIG besvikelsen av ouppfyllda förväntningar.

Ur "Hur du kan få ditt liv att fungera".

Medvetandemaskinen

Gordon Rattray Taylor är i England känd som journalist, populärvetenskaplig författare och vetenskaplig rådgivare till BBC, där han bl a medverkat i en TV-serie som fick pris som världens bästa program om naturvetenskap. På svenska har vi tidigare fått Den biologiska bomben (1968) och Domedagsboken (1970), där han liksom i den inte översatta Rethink (1972) undersöker och diskuterar människans villkor och

framtidsutsikter samt naturvetenskapernas moraliska ansvar. I Rethink anknyter han till en bok som han skrev efter kriget, The Conditions of Happiness (1949), där han lade fram sina idéer om vägen till ett bättre samhälle. Han diskuterar innebörden i begreppet livskvalitet och vad som behöver ändras i fråga om livsstil och ekonomiska och politiska institutioner för att vi skall kunna hoppas på en något så när lycklig framtid.

I den bok som han publicerade 1979, The Natural History of Mind, vänder han sig från människans yttre förhållanden till hennes innersta: medvetandet och dess samband med hjärnans funktion. Medvetandemaskinen. En upptäcktsfärd i hjärnan blev den svenska titeln när den utgavs av Forum 1981 (översättning Anita Sandberg, 374s.). Det är en fascinerande bok, som inte är så lättläst, trots att den är tänkt som populärvetenskap, men väl värd att arbeta med. Den fråga som direkt inställer sig: anser Taylor att vi bara är maskiner?, dröjer han i det längsta med att besvara. I en framställning, som är späckad med fakta och referenser till fysiologers hjärnforskning och psykologers och läkares fallbeskrivningar, (litteraturlistan upptar mer än tjugo sidor och sak- och personregistret är nästan lika långt) försöker han kartlägga vad vi vet om hjärnan, hur den är uppbyggd, hur olika delar kan tänkas förhålla sig till varandra, hur man kan tänka sig sambandet mellan själ och kropp, hur vi tar emot och bearbetar signalerna från omvärlden och hur vi lagrar och plockar fram kunskap. Han pekar på massor av forskning, där man både fascinerats av hur mycket man lyckats kartlägga och hur oerhört komplicerad hjärnans funktion är. Den gamla liknelsen med en datamaskin blir snarast banal, eftersom den inte tar hänsyn till hur många system, kemiska, elektriska och kanske elektromagnetiska, som är samordnade i hjärnan, och framför allt bortser från vad Taylor i brist på annat kallar omegaeffekten, d v s den personliga upplevelsen. Han väljer denna beteckning eftersom omega betyder ändpunkten till vilken allting leder.

Vad är då denna personliga upplevelse? En huvudfråga blir om fakta pekar mot ett dualistiskt eller monistiskt förhållande mellan kropp och själ. Är den mentala upplevelsen oberoende av hjärnan, kanske en biprodukt av hjärnans verksamhet (dualism) eller är den identisk med hjärnans verksamhet, som monisterna säger, d v s fysiska upplevelser beskrivna i andra termer? Men vem är det i det senare fallet som beskriver de fysiska upplevelserna? Taylor konstaterar mycket riktigt att det ligger en dualism gömd även i det monistiska resonemanget. Han ställer frågorna i början av boken, men först efter trehundra sidor konstaterar han att inget av de gamla sätten att förklara sambandet själ-kropp är tillfyllest. Vi kan konstatera samexistensen och det ömsesidiga beroendet, men vetenskapen kan inte förklara hur. Det tycks saknas någon grundläggande faktor.

Här ser vi också begränsningen med

den här boken. Den resonerar helt utifrån det västerländska naturvetenskapligt-materialistiska synsättet. Vad den visar är hur långt fysiologerna har kartlagt hjärnans funktion. Taylor lägger till en del personliga idéer om hur medvetandet kan tänkas uppbyggt som mönster i hjärnan och om hur det tycks som om hjärnan är organiserad i olika plan, som eventuellt speglar olika utvecklingsstadier hos människan som art. Men han berör ganska flyktigt paranormala fenomen bland vilka han kan tänka sig att telepati och förmåga att se in i framtiden verkligen existerar, medan han har svårare att acceptera t ex psykokinesi. Sådana upplevelser i dödens närhet som har beskrivits av Kübler-Ross och Moody berör han inte. Inte heller tar han ställning till det tänkande som ligger till grund för tron på återfödelse. Han ser det dock som en möjlighet att nya upptäckter helt kan komma att förändra vår världsbild.

I sitt slutresonemang konstaterar Taylor att det forskats mycket litet om hur känslor uppstår och vad känslor egentligen är. Visserligen kan man på kemisk väg lindra depressioner och ge lyckokänslor, men mer komplicerade känslor som t ex stolthet eller tillgivenhet kan man varken påverka eller förklara fysiologiskt, "vi kan inte förklara omegaeffekten utifrån hjärnans uppbyggnad". Han sticker naturligtvis inte under stol med att meningarna här är delade, men hans kritik av materialismen är väl underbyggd och han konstaterar att man ofta nöjer sig med att låtsas som om en del problem inte fanns. I sista avsnittet av boken konstaterar han: "Människan är en fantastisk maskin, men hon är "inte bara en maskin". Hon är en maskin med något visst. Den nedvärdering av människan som varit på modet i nästan hundra år håller på att avslöjas som en fördom."

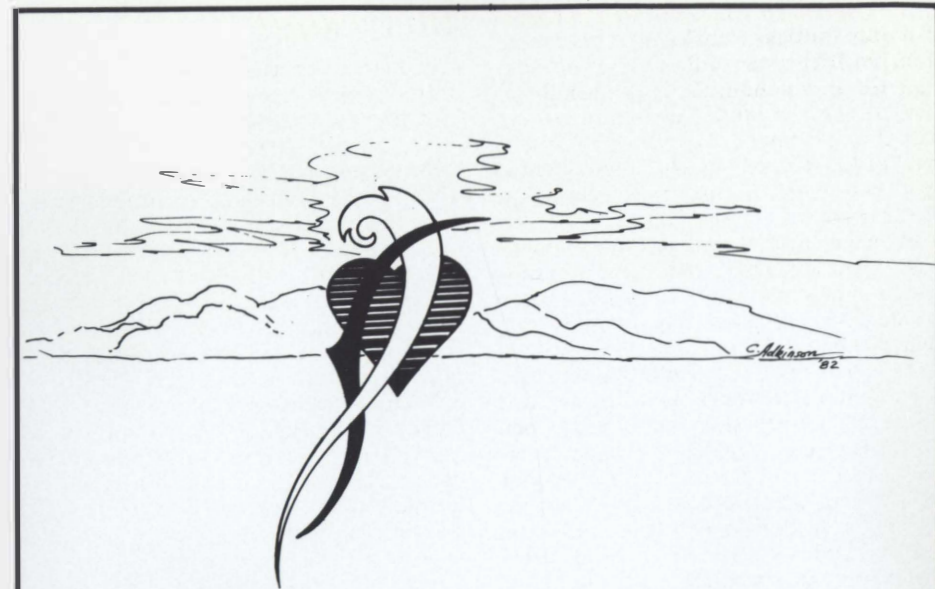
Därmed ansluter han den här boken till sitt tidigare författarskap. Den visar på samma vilja att söka fakta, studera och analysera – och framför allt att peka framåt. Den pekar kanske också på ett viktigt samband: Det är meningslöst att formulera en samhällssyn om den inte är förankrad i en människosyn. Betraktar vi människan som en fullständigt determinerad maskin blir samhället också determinerat och vi kan sitta och titta på hur världen går under. Är vi däremot i någon mening andliga varelser med ansvar för våra liv har vi också möjlighet och skyldighet att påverka samhällsutvecklingen.

Rune Jönsson

New Age i Religionssociologiska Institutets skriftserie

Från Religionssociologiska Institutet i Stockholm har kommit en stencilerad skrift på 26 sidor i A4-format med titeln *New Age – en presentation* (10:-) vilken är en sammanfattning av ett studentarbete vid teologiska fakulteten i Uppsala, hösten 1981. Den är neutralt hållen, men har avslutande kritiska synpunkter.

SM

För att hålla av varandra
måste ni försöka förstå varandra,
och för att förstå
måste ni kunna kommunicera.
Om ni kommunicerar med ord
eller i tyst handling spelar ingen roll,
så länge det sker i kärlek,
så länge ni öppnar era hjärtan
och låter kärleken flöda obegränsat.

Ni måste visa era medmänniskor
mycket kärlek och stort tålamod.

När du tycker att någonting är solklart
är det inte säkert att det är lika klart för alla;
därför ska du söka förmedla dina erfarenheter
till dina medmänniskor
och delge dem dina djupaste, innersta känslor
med mycket kärlek, tålamod och förståelse.
Det kanske inte är så lätt att göra det
men du måste göra en ansträngning och klara det
för när du verkligen hyser kärlek till andra
vill du dela med dig till dem.

Kärlek är grunden i alla förhållanden
mellan människor.
Utan kärlek kan ingen verklig kommunikation ske.

När kärleken är där
behöver man inga ord
då finns ingen språkbarriär,
för kärlek kan uttryckas i handling,
i en blick utan ord
i varje liten rörelse.
Kärleken är så mäktig att man känner den
och märker den.
Och när du verkligen älskar människor
önskar du det allra bästa för dem.
När du verkligen har lärt dig älska en människa
kan du älska alla.

Det finns så många som går genom livet
utan att någonsin lära sig vad verklig kärlek är.
Så underbart välsignad du är –
du vet vad kärlek är
och du är älskad.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

Världskrisen

— ett relationsproblem

USA och Sovjetunionen siktar i varje stund på varandra med vapen som kan föröda jorden och utplåna livet. Så kan det inte fortgå. Om vi har tur, så klarar vi oss, men om vi har otur, så går det åt pipan. Vi kan inte överlämna mänsklighetens öde åt slumpen. Vi måste ha en strategi för världens räddning.

Ryssarna misstror och är rädda för amerikanerna. De känner sig hotade. De anser sig själva vara för freden och demokratin. Amerikanerna, och västerlänningarna överhuvud taget, misstror och känner sig hotade av ryssarna. De uppfattar kommunismen som en aggressiv ideologi, som strävar efter världsherravälde och efter att ersätta västerländsk demokrati med ("proletariatets") diktatur.

Relationerna mellan USA och Sovjet, mellan "väst" och "öst", är mycket dåliga.

Det gäller alltså att förbättra relationerna. Det gäller för Sovjetunionen att målmedvetet arbeta för ett bättre förhållande till västländerna. Och det gäller för västländerna, framför allt supermakten USA, att målmedvetet arbeta för ett bättre förhållande till de kommuniststyrda länderna.

Finns denna strävan, denna medvetenhet, då ger sig många metoder av sig själva:

En intelligent dialog mellan öst och väst om skillnaderna i politiskt system, om relationerna, om farorna och om de gemensamma intressena.

Ett ökat vetenskapligt utbyte: vetenskapsmän från ena sidan kommer till den andra som gästföreläsare och gästforskare, studenter från öst erbjuds friplatser vid universitet i väst och vice versa, gemensamma vetenskapliga projekt startas.

Ett intensifierat kulturellt utbyte mellan öst och väst: västerländska konstnärer, musiker, dansare osv framträder i öst och från de kommunistiska

länderna kommer kulturarbetare till väst, brittiska målare ställer ut i Budapest och ungerska i London, svenska TV-program visas i Polen och polska i Sverige, skolungdomar från väst tillbringar sommarloven i öst och vice versa.

En försiktig nedrustning inleds av NATO-länderna. Man uppmanar Warszawapaktens länder att följa efter.

Specialister arbetar åt regeringarna med problemet att förbättra relationerna. De skall vara många och ges goda resurser.

Att tro att den nuvarande världssituationen kan bestå, att låta slumpen avgöra mänsklighetens öde, är det mest orealistiska som tänkas kan. Därför måste man i alla berörda länder arbeta målmedvetet på att förbättra relationerna till de ideologiska motståndarna, så att en avspänning blir följden, så att vapnen till slut kan läggas ned och en fredlig samexistens blir naturlig.

Att nedrusta så länge fiendskap råder är som att "bota" symptomen hos en sjuk organism i stället för att ta bort det grundläggande onda, som ger symptomen. Så länge förhållandet mellan öst och väst är dåligt, så länge misstro, rädsla och fiendskap råder, kommer rustningarna att fortsätta. Men så snart vänskapen och förståelsen ökar och rädslan minskar, kan en nedrustning börja. Fredsrörelserna borde arbeta för förbättrade relationer mellan öst och väst.

Det behövs relationsforskning, en forskning som jobbar med interstatliga relationsproblem, och vars resultat sedan tillämpas praktiskt. Detta får positiva följder för förståelsen mellan länderna.

Men: krismedvetenhet, rätt diagnos på världskrisen, vilja till förståelse samt insikt och kärlek behövs för att detta skall kunna ske.

Nr 9, 1982

Åsa Freij:	
Kärlek i affärer	2
Åsa Freij:	
Företag som är vänliga mot människor och miljö	3
SM:	
"Ett bättre liv. En större verklighet."	6
SM:	
Utställning ger impulser till meningsfullt liv	10
Nils Wiklund:	
Kristendomen som kulturbyggare	16
Levnadsregler för 20:e århundradets människa	19
Bertil Falk:	
Kristus-teori från Indien	22
Göran Brusewitz:	
Läst och antecknat	26
Bill Nilsson:	
Himmelska fenomen	28
Nils-Olof Jacobson:	
Väck ej den kundalini som sover!	34

SÖKAREN

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor

Redaktör och ansv. utgivare:
Sven Magnusson

Adress:
Box 3063, 103 61 Stockholm 3

Telefon: 08 -69 60 27

Prenumerationspris:
Helår (10 nr) 98: -
Halvår 52: -

Postgiro: 70 60 47 - 8

Bankgiro: 372-8128

Annonspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1.000: -, halvsida 600: -, småannonser 20: - per spalt-cm, men minst 60: -.

Tryckt hos Smålandspostens Boktr. AB 1982.

ISSN 0038-0504

SM

Martinus kosmologi

MARTINUS (1890 - 1981)

Martinus presenterar i sitt författarskap en världsbild som kan vara till hjälp för människor som inte känner sig tillfreds med de gängse svaren på livsfrågorna. Enligt Martinus önskan finns ingen förening eller sekt omkring hans världsbild. Hans arbeten föreligger till absolut fritt studium för alla intresserade.

Mänskligheten plågas idag under besvärligheter av många slag, men dessa kommer, enligt Martinus, att övervinnas. Förutsättningen för detta är att människan lär känna sin verkliga identitet och roll i tillvaron, så att hon förmår att handla på ett ändamålsenligt och logiskt sätt.

Martinus önskar med sin världsbild vidga perspektivet för vårt tänkande, så att vi själva kan se vad som är "gott" och vad som är "ont". Detta är av största betydelse eftersom allt vi upplever är följder av våra tidigare handlingar. Och detta i ett mycket vidare sammanhang än vi vanligtvis tänker på. Ty vi är alla – som levande varelser – evigt existerande. Den största illusionen i vårt tänkande är, enligt Martinus, att det vi kallar "döden" innebär slutet på vårt liv. Vi är nämligen inte identiska med vår kropp.

Kroppen är ett redskap som vi upplever livet genom. När redskapet på grund av en olycka, sjukdom eller genom åldrandets nor-

mala förslitning slutar fungera, inträffar den s.k. döden. Men det innebär inte att den som upplevt genom kroppen också upphör att finnas till. Livet kan upplevas genom många olika former av organismer och alla är inte uppbyggda av materier som kan påvisas fysiskt. Det är viktigt att förstå att materien eller energin inte är orsak till livet. Energi är djupast sett bara rörelse. Men en rörelse måste ha ett upphov. Detta upphov är vi själva – den fasta punkt i tillvaron som vi benämner "jag". Varje form av rörelse i materien är en livsytring av ett levande väsens jag.

Enligt Martinus är tillvarons alla energiformer uttryck för levande varelsers liv och medvetanden, i såväl mikro- som makrokosmos. Atomer, celler, organ, planeter, solsystem, galaxer osv är levande varelsers organismer som bildar materier och universa för varandra. Ja, vi lever i ett helt igenom levande världsallt och detta världsallt är i sin helhet ett levande väsen, det väsen som i religionerna kallas för "Gud".

Vår livsupplevelse är en ständig växelverkan med denna helhet, med Gud. Våra erfarenheter, "livets tal", är en oavbrutet pågående undervisning om hur livet ska levas. Liksom vi med fysisk forskning kan iakta den ordning och logik som råder i naturen, kan vi med "andlig forskning" komma på våglängd med det medvetande som uttrycker sig i livets tal. Och Guds medvetande är kärlek.

Den stora utmaningen för människan är att lära sig leva på ett kärleksfullt sätt i relation till sina omgivningar. Det är det enda nödvändiga i hennes nuvarande utvecklingsfas. Det är den sådd av vilken hon ska skörda ett lyckligare öde. Och det är den grund på vilken ett riktigt människorike kommer att skapas på jorden.

Tredje Testamentet

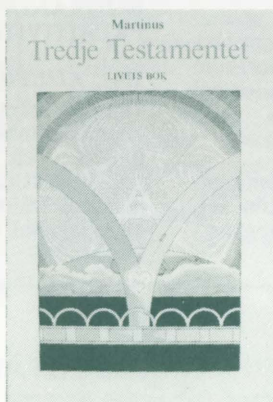
LIVETS BOK

H14. *DEL I.* En inledning och introduktion till kosmologins grundtankar.

Bland kapitelrubrikerna: Världssituationen – Den gudomliga skapelseprincipen – Den nya världsimpulsen – Ett internationellt världsrike under skapande – Från djur till människa – Grundenergierna och tillvaroplanen – Utveckling. Åtta symbolplanscher med förklaringar. 260 sid. 120:-

H20. *DEL II.* Är en lärobok i kosmisk kemi och behandlar utförligt: Lagen om ämnens reaktion – Jagets eviga kraftkällor – Grundenergiernas kombination (med färgplansch) – Tankeklimaten. 320 sid. 120:-

H24. *DEL III.* Fortsättning av "Kosmisk kemi". Kretsloppsprincipen. Livsmysteriets lösning i 12 grundfacit (med symboler). Redogörelse för ett 60-tal "livssubstanser", varvid bl a de sexuella principerna genomgås: den maskulina och den feminina polen, äktenskapets degeneration, det dubbelpoliga tillståndet, sexuella urspårningar etc. 380 sid. 120:-

Tredje Testamentet är Martinus stora huvudarbete i sju delar om sammanlagt drygt 2 000 sidor med 12 symbolbilder i färg. Alla delarna är inbundna.

Tredje Testamentet har tidigare utgivits under enbart titeln *Livets bok*. Inga förändringar i innehållet har skett vid övergången till den nya huvudtiteln. Boken har dock försetts med löst skyddsomslag med två av Martinus symbolbilder på. Skyddsomslagen kan köpas separat till tidigare inköpta delar. De kostar 5:- styck. Ange vilken del som avses.

H30. *DEL IV.* Det eviga livet. Ytterligare om spiralkretsloppets sex riken, om utveckling och inveckling. Nästkärleken, sexualiteten, som livets a och o. Om diktatur, demokrati, kapitalism, kommunism. Den sanna kommunismen. Om föräldraskap, barnfödande, abort, preventiva åtgärder. Individualism och tankefrihet contra flockmentalitet och sektväsen. Om rätt förståelse av bibelns skapelseberättelse och vissa Jesuord. 380 sid. 120:-

H33. *DEL V.* Fortsättning på föregående del om "Det eviga livet". Den högsta elden. Sexualism, maskulinitet, feminism. Polprincipen och polförvandlingen behandlas ingående. Om sexuella urspårningar och avarter. Jordmänniskans sexuella indelningsgrupper från A- till K- människor. Invigningen eller den stora födelsen. 260 sid. 120:-

H39. *DEL VI.* Forts. om "Det eviga livet". Bl a Skapelsens logik contra vanlig mänsklig logik. Jerusalems tempel med "förgården", det "heliga" och "det allra heligaste" som symboler på människans utvecklingsstadier. Världsåterlösarnas mission. Hur "Kristi återkomst" ska förstås. 304 sid. 120:-

H44. *DEL VII.* Den kosmiska världsmoralen. Väsendets utveckling från djur till riktig människa. Polförvandlingen och vägen mot gudomligheten. Den nya moralens inverkan på rättsväsendet. Eftersomskrift. 200 sid. 120:-

(Önskas del VII med pärmen i det gamla utförandet "Livets bok", beställ H44g.)

Hälsans Förlag

VASAVÄGEN 9

181 42 LIDINGÖ

**BOK-
LISTA**

Hösten 1982

Priserna gäller t.o.m.
februari 1983

S V N U H

MARTINUS PÅ DANSKA

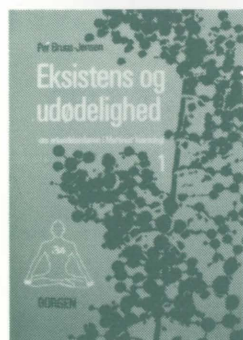
Böckerna är inbundna/om ej annat anges.

- 5001 – 5003. Det Tredie Testamente. I – III
hft. per del..... 130:-
- 5101 – 5103. Det evige verdensbillede I – III
(symbolböckerna) per band 130:-
5008. Logik 140:-
5009. Bisættelse 140:-
- Nedanstående böcker, per st 45:-
(Här endast ännu ej översatta böcker)
5010. Omkring mine kosmiske analyser & Vejen til ind-
vielse & Gavekultur.
5018. Blade af Guds billedbog & Pinseglaens over livet.
5022. Livets vej & Mentale fængsler & Den sekundære
og den primære opstandelse.
5024. Hinsides dødsfrygten & Det psykiske tempel &
Dømmer ikke & Vejen, sandheden og livet.
5027. Vejen til paradiset.
5029. Meditation & På kærlighedens alter & Menneske-
heden ét med Gud.
5032. Verdensfredens skabelse & Jeget og evigheden.
5033. Djævelbevidsthed og Kristusbevidsthed &
Udødelighed & Guds skabelse af mennesket
& Verdenssituationen og "Guds billede".
5035. Bevidsthedens skabelse & Tanker omkring påske
& Julelysene.
5036. Et glimt fra verdensgenløsningen & Getsemane
have & Ud af mørket.
5037. Reinkarnationsprincippet & Universets melkeveje
& Gennem verdensaltets tomrum & Unaturlig
træthed.
5038. Jordmenneskets skæbnearsag & Pilatus, Kristus
og Barrabas & Verdensreligion og verdenspolitik
& Hvorfor skal man tilgive sin næste?
5039. Livets skæbnespil & Den store fødsel & Primitiv
og intellektuell gudsyndelse & "Dyrets billede"
og "Guds billede".

Vissa böcker av Martinus finns även på engelska, tyska
och esperanto. Begär förteckning,

Martinus symboler, 35 st per sats

5201. En sats planscher..... 210:-
5202. En sats diabilder..... 210:-
5203. Indeks till Martinuslitteraturen (dansk). 210:-

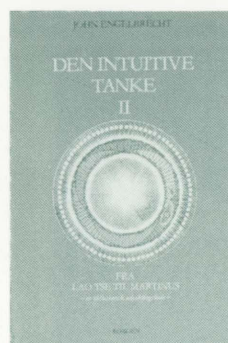

Per Bruus-Jensen:

X27. **EKSISTENS OG UDØDELIGHED** –
Om erkendelse læren i
Martinus kosmologi.

Författaren är mång-
årig medarbetare till
Martinus och gör här en
systematisk och koncen-
trerad framställning av
den kosmiska världsbil-
den med tonvikt på den
kunskapsteoretiska as-
pekten av Martinus kos-
mologi. (På danska)

590 sid 165:-

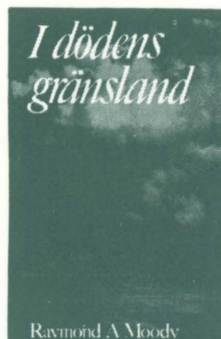

John Engelbrecht:

X28. **DEN INTUITIVE TANKE** – Fra Lao Tse
til Martinus.

En presentation av det
intuitiva tänkandets tra-
dition. Taoism, zen-
buddhism, indisk och
persisk visdom, antikens
mysterieskolor, esoterisk
kristendom, nyplato-
nism, renässansfilosofi,
Martinus. Intuitionen
förenar natur- och and-
lig vetenskap i den nya
världsbilden. (På dans-
ka)

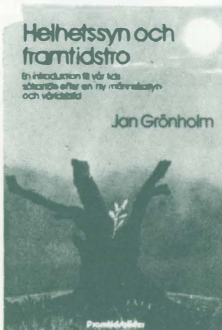
495 sid 120:-

Raymond A. Moody:

N99. **I DØDENS GRÆNSLAND**. "Döda"
som återvänt till livet
berättar om "hur det är
att dö", om övergången
till livet på andra sidan.
"Känslor av frid och
ro". "Att möta andra".
"Att återvända". Vad
säger Bibeln, Platon.
Den tibetanska dödsbo-
ken, Swedenborg.

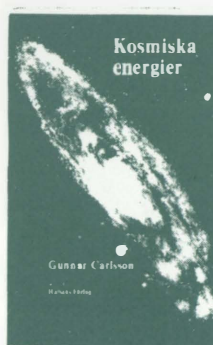
148 sid 69:-

Jan Grönholm:

L42. **HELHETSSYN OCH FRAMTIDSTRO**.
Om vårt sökande efter
en ny människosyn och
världsbild. Historisk
överblick. Materialism
contra andens kraft.
Människans utveckling.
Vetenskapens tro och
vetande. Hård eller
mjuk framtid?

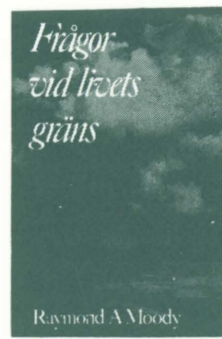
144 sid 59:-

Gunnar Carlsson:

H32. **KOSMISKA ENERGIER**. Författa-
ren utgår från Martinus
kosmologi och visar hur
det som vi uppfattar
som "död" materia kan
förstås som livsytringar
av mikro- och makro-
kosmiska levande väsen.
Fysikens värld av atom-
partiklar, energi och
materia, tid och rum,
kan ses ur ett helt nytt
perspektiv.

96 sid 30:-

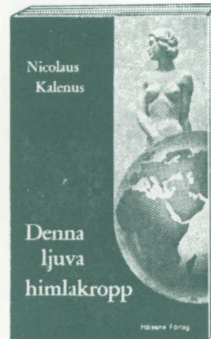

Raymond A. Moody:

N05. **FRÅGOR VID LIVETS GRÄNS**.

En uppföljning av för-
fattarens bok I dödens
gränsland. Ett hundratal
nya fall refereras. Ytter-
ligare om parallella
tankegångar hos Platon,
Swedenborg m fl. Här
bemöts och kommente-
ras även den kritik som
förf. mött från dogma-
tiskt kristet håll.

104 sid 58:-

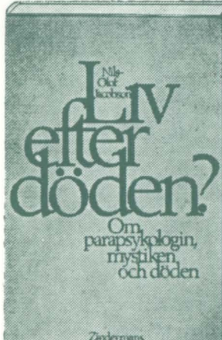
Nicolaus Kalenus:

H16. **DENNA LJUVA HIMLAKROPP**

Livsåskådningsroman
om idealister, materialis-
ter, vegetarianer, medi-
cinare, vivisektörer.

Kärleken och äkten-
skapet, livsgåtorna, re-
inkarnation och karma.
Ur pressen: "Fängslan-
de och lättläst". Lämp-
lig presentbok.

304 sid 20:-

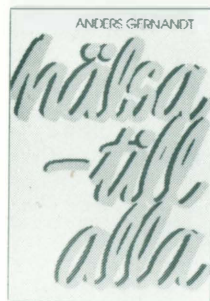

Nils-Olof Jacobson:

Z52.
LIV EFTER DÖDEN?

Det stora verket om de
parapsykologiska proble-
men. Om bl.a. klärvoa-
jans, psykometri, telepati,
precognition, psykokinesi,
drömmar, spöken, uppen-
barelser, spiritualism, be-
sättelse, röster från rym-
den. Om reinkarnation
och karma, kosmiska
glimtar och kosmiskt
medvetande. Martinus
kosmologi.

352 sid Inb. 89:-

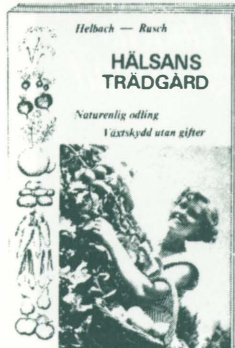

Anders Gernandt:

X26. HÄLSA - TILL ALLA.

I en bred överblick över villkoren för en förbättrad folkhälsa visar Gernandt på den vegetariska kostens fördelar - även med tanke på världssvälten och vår behandling av djuren. Boken ger näringsfysiologiska fakta och beskriver många okonventionella terapimetoder utanför den vanliga sjukvården.

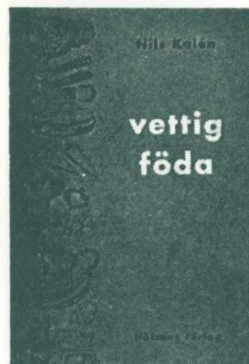
287 sid. Inb 45:-

**J. Helbach & P.H. Rusch:
H31. HÄLSANS TRÄDGÅRD.**

Den mycket efterfrågade handboken i naturenlig odling, författad av två av de främsta kännarna på området. Om såväl högkompostering som yt-kompostering. Inkluderar även "Växtskydd utan gifter". Nödvändig för alla små och stora odlare.

128 sid 27:-

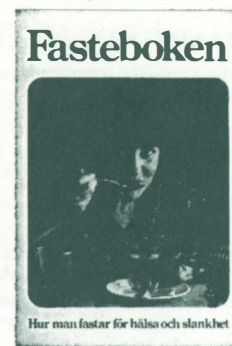
Nils Kalén:

H13. VETTIG FÖDA.

Har tre avdelningar: 1) "Snabbkurs i hälso-kost", 12 lektioner.

2) Receptsamling: råkost, sallader, vettigt lagade "grytor", "lådor", soppor, grynrätter, goda smörgåsar, efterrätter m.m.

3) "Litet vegetariskt lexikon". Dessutom utförliga näringstabeller. 4:e uppl. 96 sid 20:-

Olof Thorborg:

R19. FASTEBOKEN.

Alla behöver fastan som hälsomedel. Men ingen får fasta utan sakkunnig ledning. Den ledningen får man i denna instruktiva och lättfattliga bok av den kände hälsoboksförfattaren och naturläkaren, under medverkan av dr. L-E Essén, Alma Nissen, Risto Lahna m fl. 80 sid 18:-

Eunice Ingham:

X00. ZONTERAPI.

Den intressanta läran om hur kroppens olika delar, zoner, har sina reflexer i fötterna och hur man med speciell fotmassage kan påverka resp. kroppsorgans hälsotillstånd. Rikt ill.

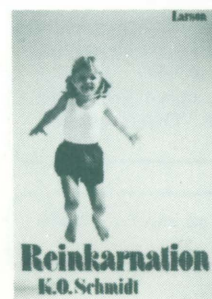
128 sid 46:-

Eunice Ingham:

X23. ZONTERAPI 2.

En fortsättning och komplettering av författarinans tidigare Zonterapi, med speciell hänsyn till körtelfunktionerna och hormonsekretionen samt till de psykiska problemen. Rikt illustrerad.

108 sid 46:-

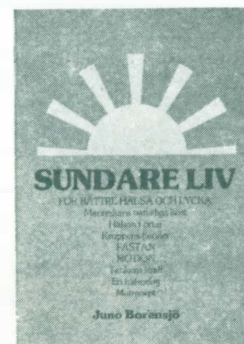

K. O. Schmidt:

L 47. REINKARNATION.

Reinkarnationstankens betydelse för religion, litteratur och vetenskap.

117 sid 20:-

Juno Borensjö:

X01. SUNDARE LIV. Grunderna för ett hälsosamt liv. Människans naturliga kost. Örtor. Fasta. Motion. Måltidsförslag. Många recept. Tankarnas betydelse. Att vara människa. M.m.

Utökad upplaga. 100 sid 33:-

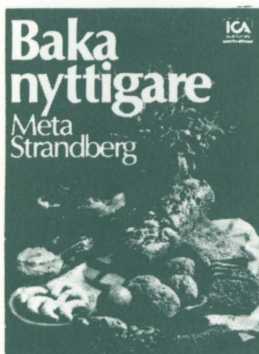

Dennis T. Jaffe:

V01. DIN INRE LÄKARE.

Varje människa är själv ansvarig för sin hälsa. Forskningen visar alltmer på de psykiska faktorerna bakom kroppsliga sjukdomar. Kunskapen om kroppens förmåga att motverka sjukdom kan utnyttjas som "en inre läkare" vars språk man ska lära sig förstå.

320 sid 79:-

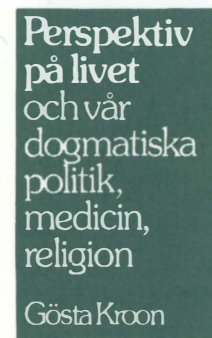

Meta Strandberg:

X22. BAKA NYTTIGARE.

En uppsjö av recept på grov- och finbröd med hälsosammare innehåll än gängse svenskt sötbröd. Bröd på fullkorn, kli, vetegroddar (motverkande "trög mage"!)

112 sid 47:-

Gösta Kroon:

H27. PERSPEKTIV PÅ LIVET.

På många områden har den moderna civilisationen råkat in på avvägar som lett till ohälsa, naturförstöring och kultur-nedgång. För alla som vill se sanningen i vitögat ger boken en god överblick över det oroväckande läget, men den visar också på vägarna ut ur förfallet.

96 sid 17:-

Nils Kalén:

H05. FÖRKYLNING - ETT NÖDVÄNDIGT ÖNT?

Ständigt aktuell och mycket efterfrågad bok. Klarlägger "förkylningarnas" verkliga orsaker och visar, hur vi kan nedbringa våra förkylningar till ett minimum eller göra oss helt kvitt dem.

80 sid 20:-